

ŠLECHTITEL

genoservis

JAB - nový král českého exteriéru!

TECHAGRO a ANIMAL VETEX BRNO, 21. – 25. 3. 2010, podrobnosti na str. 4 – 5

Odborný časopis akciové společnosti Genoservis, a. s.

10. mezinárodní
veterinární veletrh

21. - 25. 3. 2010

BRNO - VÝSTAVIŠTĚ

4. středoevropský veterinární kongres

23. - 24. 3. 2010, Kongresové centrum Brno

Hlavní téma:

„Nové možnosti uplatnění veterinární profese“

www.cevc.cz

souběžně probíhá Techagro, Silva Regina, Biomasa, Rybaření

Central European
Exhibition Centre

BVV

Veletrhy
Brno

ANIMAL VETEX TECHAGRO SILVA REGINA

Jako organizace, zajišťující expozici
hospodářských zvířat si Vás
dovolujeme pozvat k jejímu zhlédnutí
do PAVILONU H.

V témže pavilonu je umístěn i stánek
naší akciové společnosti, kde Vám
budou po celou dobu k dispozici naši
přední odborníci na chov skotu, prasat
a výživu a krmení.

Těšíme se na Vaši návštěvu!

Akce

Skot

6

8

Skot

48

Prasata

58

60

JARO PRO CHOVATELE ZAČÍNÁ NA VELETRHU TECHAGRO

4

NOVÍ BÝCI V NABÍDCE AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI GENOSERVIS	6
SHARKY - SPECIALISTA NA PRODUKCI A PLODNOST	8
KELLERCREST BRET LES CRI	9
CRI MAP - NOVÝ PŘIPAŘOVACÍ PROGRAM V NAŠÍ NABÍDCE	10
ZMĚNA GENETICKÉ BÁZE PRO HODNOCENÍ MLÉČNÉHO SKOTU	12
DAVID HEWITT: BUDOUCNOST HOLŠTÝNA	14
"OUTCROS" - KTEŘÍ BÝCI NÁM NABÍZEJÍ TUTO MOŽNOST	16
DESET STRATEGIÍ PRO DNEŠNÍ TĚŽKOU DOBU	20
JAK ZJISTIT NEJLEPŠÍ ČAS PRO ZAPUŠTĚNÍ KRAV PO OTELENÍ?	22
ŘÍZENÍ FARMY DOJNÉHO SKOTU K ZAJIŠTĚNÍ MAXIMÁLNÍHO POHODLÍ ZVÍŘAT A MAXIMÁLNÍHO PŘÍJMU KRMIVA	24
KOMFORT KRAV - ODPOČINEK	28
KOMFORT KRAV - KRMENÍ	30
SANDY - VALLEY - VYBALANCOVANÉ ŠLECHTĚNÍ	34
POROVNÁNÍ VÝSLEDKŮ KU MLÉKA – DLE OKRESŮ	37
TOP 100 BÝKŮ V ČR DLE INDEXU SIH (I/2010)	38
TOP 100 BÝKŮ V ČR DLE EXTERIÉRU (I/2010)	40
TOP 50 KRAV V ČR DLE INDEXU SIH (V/2009)	44

VÝBĚR ZVÍŘAT PODLE PLEMENNÝCH HODNOT?	44
ZÁKLADNÍ VÝBĚRY A AUKCE MASNÝCH BÝKŮ	48
NOVINKY V NABÍDCE INSEMINAČNÍCH DÁVEK MASNÝCH BÝKŮ	52

ISK GRYGOV ZÍSKALA STATUS PRRS PROSTÉHO CHOVU	53
VÝBĚR Z NABÍDKY KANCŮ NA ISK	54
VÝSLEDKY V GENETICKÉM CENTRU PRASAT BOUZOV – PODOLÍ	56
ZEMĚDĚLSKÉ OBCHODNÍ DRUŽSTVO ÚMONÍN	58
BIOFARMA - SKANZEN NEBO ALTERNATIVA PROSPERUJÍCÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ	60

OBÁLKA:
Býk JAB NXA 513, Genoservis, a. s., ISB Grygov

ZADNÍ STRANA:
Dcera JABa NXA 513 č. 162465-981 VG 87 z farmy Netis a. s., farma Návší

Jaro pro chovatele začíná na veletrhu TECHAGRO

Mezinárodní trojlístek veletrhů **TECHAGRO**, **ANIMAL VETEX** a **SILVA REGINA** nabídne návštěvníkům brněnského výstaviště nejnovější technologie, výrobky a služby pro zemědělství, chovatelství, veterinářství. Veletržní komplex zaplní ve dnech 21. – 25. března celý areál včetně nejmodernější haly P. Během pěti dnů přinese nabídku více než pěti set firem a zajímavý program plný nových užitečných informací.

Vše pro chov hospodářských zvířat

Rozsah agrárních výstav bude srovnatelný s rekordním posledním ročníkem 2008, obsazená výstavní plocha činí více než 60.000 m². Největší podíl – přibližně 70 % výstavní plochy i počtu vystavovatelů tvoří veletrh **TECHAGRO** s širokou nabídkou zemědělské mechanizace.

TECHAGRO je tradičním místem, kde zemědělci a farmáři najdou vše potřebné pro svoji práci, ať už v oblasti rostlinné, tak živočišné produkce. Traktory, stroje na obdělávání půdy, závlahové systémy, stroje pro sklizeň doplní bohatá nabídka výrobců a dodavatelů technologií pro chov hospodářských zvířat, krmiv, dietetik, veterinárních přístrojů a léčebných přípravků.

Přehlídka živých zvířat

Divácky velmi oblíbený program představuje výstava hospodářských zvířat. Chovatelské svazy se v Brně naposledy prezentovaly vloni v červnu při **NÁRODNÍ VÝSTAVĚ HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT A ZEMĚDĚLSKÉ TECHNIKY**. Účast, i když v menším rozsahu, než tomu bylo v minulém roce, plánují i v březnu na **TECHAGRO**. K vidění budou zvířata z nejlepších moravských chovů skotu (holštýnský, český strakatý i masný skot), ovcí, koz a prasat v počtu přibližně sto kusů.

Nebude zde chybět ani program pro širší zemědělskou veřejnost. Nejmenší návštěvníci jistě zamíří k farmě John Deere, kde se vystřídá kolem dvacítka koní. Mezi nimi miniaturní zmenšeniny koní (miniappaloosy) a majestátní kobové, poníci zapřažení v bryčce či zástupci amerických westernových plemen. Puntíkaté appaloosy, strakatí painti i svalnatí quartem se představí v ukázkách soutěží v obratnosti, eleganci a rychlosti. Pro diváky bude připravena i možnost komunikačních her s koněm v kruhové ohradě – Equipoint nebo svezení dětí.

Welfare zvířat a bezpečnost potravin

Chovatele a veterinářskou obec zaujme i v pořadí již čtvrtý Středoevropský veterinární kongres.

Pod záštitou Veterinární a farmaceutické univerzity Brno, Komory veterinárních lékařů ČR a SR a Státní veterinární správy ČR nabídne v dnešní době obzvláště zajímavá a diskutovaná témata. Dne 23. března se zaměří na antibiotickou politiku, nové příleži-

stosti uplatnění veterinární profese a role obchodních řetězců v bezpečnosti potravin. Druhý den kongresu, 24. března, bude věnován welfare zvířat a ekonomické perspektivě živočišné výroby.

Novinky vystavovatelů

Přední světový výrobce dojící techniky, firma **GEA WestfaliaSurge** známá v poslední době pod obchodní značkou **GEA Farm Technologies**, bude na výstavě **TECHAGRO** vystavovat v pavilonu G2 mimo jiné i dvě novinky – kruhovou dojírnu **PerFormer** a dojící soupravu **IQ**.

Kruhová dojírna **PerFormer** je určená především pro větší stáda, protože se na ní dosahuje vynikajících výkonů. Jedná se o dojírnu s dojíčem vně kruhu vybavenou polohovacím ramenem **PosiForm**, které dojíčí výrazně ulehčuje práci a díky ideální poloze dojačky vůči vemeni velmi přispívá k dobrému zdravotnímu stavu dojnic.

Dojačka **IQ** představuje mezi dojačkami revoluční výrobek, protože se jedná o první dojačku na světě, u které je odváděno mléko z každé čtvrti vemene separátně. Díky tomu je zabráněno přenášení bakterií ze struky na struk a navíc pomocí speciálních uzávěrů podtlaku je znemožněno i nasávání znečištěného vzduchu při nasazování.

Firma **TOKO** ukáže na veletrhu **TECHAGRO** novinku ve svém obchodním programu – mléčný bar, zařízení pro automatický prodej čerstvého syrového mléka. Je to významný počín z pohledu obohacení nabídky kvalitní domácí suroviny pro koncového zákazníka. Automat je možností nové cesty v realizaci vlastní zemědělské produkce prvovýrobců a samozřejmě jde o technický prostředek, který dovoluje náročný produkt kvalitně, pohodlně a efektivně distribuovat široké veřejnosti. V široké nabídce služeb, kterou bude prezentovat na brněnských agrárních veletrzích společnost **BAUER TECHNICS** nechybí novinky, k nimž se řadí **VENTILACNÍ SYSTÉM BAUER**. Jedná se o nový systém větrání, vytápění a chlazení stájí pro prasata, drůbež a skot včetně monitoringu kvality mikroklimatu pomocí **BAUER dataloggerů NH3 a CO2**.

10. mezinárodní veterinární veletrh

21. – 25. 3. 2010

BRNO – VÝSTAVIŠTĚ

4. středoevropský veterinární kongres

23. – 24. 3. 2010, Kongresové centrum Brno

Hlavní téma:

„Nové možnosti uplatnění veterinární profese“

www.cevc.cz

souběžně probíhá Techagro, Silva Regina, Biomasa, Rybaření

Central European
Exhibition Centre

BVV

Veletrhy
Brno

Doprovodný program Animal Vetex

Výstava hospodářských zvířat / Neděle – čtvrtek / 21. – 25. 3. 2010 / Pavilon H

21. – 25. 3.	celý den	prohlídka expozic holštýnského skotu, českého, strakatého skotu, masného skotu, prasat, ovcí a koz
Neděle 21. 3.	10.00 – 10.30 11.00 – 14.00 12.00 – 15.00 14.00 – 15.00	komentovaná prohlídka českého strakatého skotu předvádění zpracování ovčí vlny dětský koutek – „Namaluj si zvířátko“ módní prohlídka výrobků z ovčí vlny
Pondělí 22. 3.	10.30 – 13.30 14.00 – 15.00	soutěžní prohlídka českého strakatého skotu komentované předvádění plemen ovcí a koz
Úterý 23. 3.	10.30 – 12.00 12.30 – 14.30 13.00 – 14.30	komentovaná prohlídka kolekcí prasat komentované předvádění masného skotu / nebo soutěžní prohlídka jalovic plemen masného skotu, volná plocha H klasifikace plemenných beranů a komentované předvádění plemen ovcí a koz
Středa 24. 3.	10.30 – 12.30 13.30 – 14.30 14.30 – 15.30	soutěžní prohlídka holštýnského skotu komentovaná prohlídka kolekcí prasat komentované předvádění plemen ovcí a koz
Čtvrtek 25. 3.	10.30 – 12.00 13.00 – 14.30	komentované předvádění holštýnského skotu komentované předvádění plemen ovcí a koz

Změna programu vyhrazena!

Užitečné informace!

Termín **21. – 25. března** si určitě poznačte do kalendáře a vydejte se do Brna na veletrhy **TECHAGRO, ANIMAL VETEX, SILVA REGINA**, kde Vás čekají nové informace, nevšední podívaná i zábava!

Otevřeno:

21. – 24. 3. 2010
9.00 – 18.00

25. 3. 2010
9.00 – 17.00

Vstupné:

Celodenní 80,- Kč vč. DPH
Zlevněné 40,- Kč vč. DPH

Více informací najdete na
www.techagro.cz

NOVÍ BÝCI V NABÍDCE AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI GENOSERVIS

Dovolte abychom Vám představili novinky v naší nabídce pro rok 2010.

JAB

První syn Bolivera z naší testace je momentálně nejlepší český typář jménem JAB NXA 513 BOLIVER x MORTY x TESK TERRY. Samotný býk byl ohodnocen VG 87 a jeho matka GENOS MARSHA VG 88. JAB pochází ze zajímavé rodiny RICECREST MICA MICHELLE. Býk má SIH 110, produkce je na úrovni + 832 kg mléka – 0,43 % T, – 0,16 % B. Tento býk je špičkou v exteriéru při RPH 163. Index vemene je neuvěřitelných 158 bodů a končetin 128 bodů. V přepočtu na USA dosahuje 1744 TPI M při produkci 567 kg mléka a složkách – 0,03 % B a – 0,15 % T. JAB má 14 dcer ohodnocených VG a jeho potomstvo lze všude velmi dobře poznat. Skvělé jsou například jeho 5 dcer v Netisu a. s. farma Návší VKK z nichž jsou 3 VG a také VG 86 dcera 161724 981 z Moravanu a. s. Ředitelé firmy Bos Genetics Istvána Monostoryho zaujaly dcery Jaba hlavně vysokým zadním upnutím a výrazným závěsným vazem vemene. Spolu se zajímavým původem je to vhodná kombinace pro maďarský trh, kam se také JAB vyváží.

Býk je velmi vhodný na jalovice.

ILUSE

Dalším zajímavým býkem je plemeník jménem ILUSE NEA 452, z kombinace SOSA x AEROLINE x CLEITUS, jehož matkou je vynikající Aerolinka EX 92, ze ZOD Brniště

▲ Dcera býka JAB, č. 161724-981 VG 87, Moravan, a. s. Petřvald

která nadojila na 4. maximální laktaci 17316 kg mléka 4,8 % T a 837 kg T, 3,17 % B a 558 kg B. Tato kráva právě dokončila 5. laktaci s průměrem 14614 kg mléka 4,18 % T a 3,17 % B. Její dceru a poloviční sestru Iluseho č. 100393–951 VG 86 Murphy x Aeroline jste mohli najít na prvním místě v topce krav podle SIH při užitkovosti 2. 16 149 4,05 % T a 3,08 % B. Rodina matky vychází z vynikající americké krávy Odyssey Ch. Mark INA. Co se týká produkce, tento býk má vynikajících 1645 kg mléka při složkách – 0,30 % T a – 0,29 % B. RPH typu je 106. Dcery mají střední rámec, strmé nohy

a dobře vpředu i vzadu upnutá vemena. Skvělou reprezentantku můžete najít třeba na farmě ZEMSPOL a. s. Studénka č. 155300 – 981 G+ 84. Býk je vhodný na jalovice při RPH 120 u obtížnosti porodů.

ILIAD

Dalším novým býkem je "složkař" ILIAD NEA 350 ze zajímavé outcrossové kombinace BEST x MANAT x LANTZ. Má produkci 133 kg mléka při vynikajícím tuku + 0,48 % T a + 0,03 % B. Typ má rovněž zajímavý díky velmi strmým končetinám a výborným vemenum. Zajímavá dcera

▼ Dcera býka ILUSE, č. 155300-981 G+ 84, Zemspol, a. s., Pustějov VKK

▼ Dcera býka ILIAD, č. 153234-981 G+ 84, Netis a. s., farma Dolní Lutyně

▲ Dcera býka ILLY, č. 153226-981 VG 85, Netis a. s., farma Dolní Lutyně

tohoto býka č. 153234-981 G+ 84 se nachází ve stáji Dolní Lutyně VKK a nadojila na 1. laktaci 9 330 kg mléka při výborných složkách 4,12 % T a 3,25 % B. Toto zvíře vyniká výborným, dobře upnutým vemenem. Také tento býk je vhodný na jalovice při RPH 116.

IGNY

IGNY NXA 505 z kombinace DANE x HERSHELL x GIBBON je prvním synem Daneho v naší nabídce. Produkce na úrovni + 984 kg mléka a složky – 0,29 % T a – 0,07 % B spolu s ostatními znaky přiřadilo tomuto býkovi Index SIH 119. Býk pochází ze zajímavé americké rodiny SOLID GOLD MOUNTAIN LA – LA. Jeho dcery mají střední rámce, dobře upnutá vemena, strmé zadní končetiny a dobré paznehty. Velmi zajímavá je dcera č. 162417 – 981 G+ 84 ze stáje Návsí VKK. Také tento býk je vhodný na jalovice.

ILION

ILION NEA 351 z kombinace FINLEY x DUTCH BOY, pochází ze skvělé rodiny Calbret BW Darling a má velmi pěknou produkci + 691 kg mléka, složky – 0,20 % T, – 0,23 % B. Ilion dělá rámcová zvířata s širokou záďí a výborným vemenem. Celkový typ je na skvělých 140 bodech. Snadností porodů se kvalifikoval pro jalovice RPH 122. Pěknou dcerku č. 145061-981 VG +85 můžete vidět na Mléčné farmě s. r. o. v Lubině kde dosáhla výborné užitkovosti 1. 11 458 kg mléka 3,5 % T a 3,2 % B.

ILLY

ILLY NEA 416 FREELANCE x JAMES x STORM je původem z kanadské rodiny Mandel Karamel. Tento býk má produkci + 734 kg mléka – 0,14 % T a – 0,14 % B. Dcery mají střední rámec, dobrá vemena a strmé spěnky. Velmi dobrou dcerku č. 153226 – 981 VG 85 najdeme na farmě

v Dolní Lutyni VKK. Býk má výborné SB a je vhodný na jalovice.

SUPER

Z nových zahraničních býků vyniká plemeník Charlesdale SUPER z kombinace Boliver x O Man x Juror který má opravdu super kombinaci hodnot zdraví a produkce. TPI má na úrovni 2224 což z něho činí č. 2 v žebříčku a NM 670.

Produktivní dlouhověkost je na vynikajících + 6,8 měsících. Výborné je zabřezávání dcer DPR + 2,0. Obtížnost porodů je 7 %, je proto vhodný na jalovice. Bohužel má omezenou dostupnost dávek.

KELLERCREST BRET LES

Další novinkou, která překonala magickou hranici 2000 TPI, je býk KELLERCREST BRET LES. Tento plemeník je z kombinace BRET x MANFRED a jeho předností jsou pozitivní složky 0,04 % B a 0,01 % T při produkci 188 kg mléka a NM + 580 USD. Další devizou býka je produktivní dlouhověkost na (PL) na úrovni 6,3 měsíce. Býk je potomkem rodiny KELLERCREST WINKEN LYNN VG 86, která měla skvělou produkci a dobré složky. Dcery LESe mají menší rámce, dobré nohy a vynikající vemena. Býk je vhodný na jalovice.

Více se o býkovi dočtete na stránce 9.

RICH-J POTTER SLY-ET

Z genomické nabídky tu máme opět nového býka jménem Rich-J Potter SLY-ET

▲ Dcera býka IGNY, č. 162417-981 G+84, Netis a. s., farma Návsí

▼ Dcera býka ILION, č. 145061-981 VG 85, Mléčná farma s. r. o., Lubina

z kombinace POTTER x ORION. TPI je na úrovni 2073 při produkci 220 kg mléka při složkách 0,01 % B a 0,14 % T. Plemeník pochází z rodiny krávy SILDAHL-EAGLE BW SPICEY-ET EX 90, která měla neuvěřitelnou produkci na 3. laktaci za 365 dní 28 143 kg mléka. Býk má silné stránky ve výborném typu, složkách a dlouhověkosti. Plemeník je rovněž vhodný na jalovice.

CEZANNE

Od našich maďarských partnerů BOS GENETICS přichází býk CEZANNE NEA 908 z kombinace Ramos x Webster. Plemeník pochází z vynikající německé matky RAMONA, která má výbornou tučnost 4,9 % a bílkovinu 3,43 % při užitkovosti 10 435 kg mléka na 2. laktaci. CEZANNE v sobě výborně kombinuje vynikající složky mléka + 0,21 % T a + 0,05 % B při produkci 199 kg mléka. TPI je na úrovni 1900 M a NM 650 USD. Obtížnost porodů je 6 %.

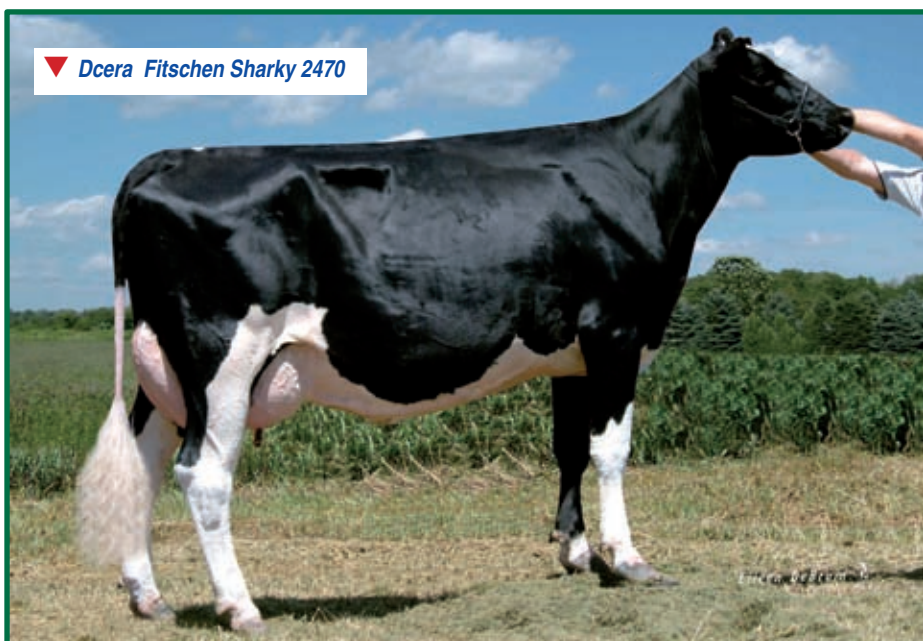
Ing. Lumír Dvorský
Genoservis, a. s.

SHARKY

SPECIALISTA NA PRODUKCI A PLODNOST

Předností Sharkyho jsou skvělé nohy, mělká vemena se spoustou mléka. Stručně řečeno, jedná se o nevyznamnější vlastnosti, které dělají ze Sharkyho populárního býka s prověřením 99 %. Tento Brettův syn je také všem dobře znám pro své výborné zabřezávání.

Býk Jeweled Acres Sharky má plemennou hodnotu pro plodnost (PH USA) + 3,4 SCR, což znamená, že zabřezává o 3,4 % lépe, než je průměr populace. Tyto skvělé hodnoty přináší tomuto plemeníkovi ze stáje Genex CRI podstatnou marketingovou výhodu na trhu. Ale jsou tu další důvody proč je téměř devítiletý býk Sharky stále tak populární. Paul Haskins z CRI říká: "Sharkyho dcery mají skvělé nohy. Jejich postoj končetin ze zadu je neuvěřitelně rovnoběžný a nohy mají vynikající pohyblivost. Chovatelé jsou překvapeni kvalitou a silou předních upnutí vemene a jejich hloubkou ve srovnání s velkým množstvím vyprodukovaného mléka. Haskins ukazuje na tělesné znaky dcer, které jako by z oka vypadly svému otci. Dcery jsou vysoké, mají dobré nohy, hranatost a mléčný typ. Jen by potřebovaly trochu více šířky v hrudníku. Stejně jako ostatní dcery Bellwoodových vnuků jsou dcery Sharkyho tvrdá a pracovitá zvířata vyni-

▼ Dcera Fitschen Sharky 2470

kající svou raností." Podle tohoto amerického analytika býků se Sharky například velmi dobře hodí na potomstvo po

Mtotovi nebo Outsidovi. Jeho extrémní produkce a hranatost doplňuje Mtoto a Outside robustností. Navíc je toto dobrá kombinace na udržení fitness značek. Sharky má mírně pozitivní výsledky v dlouhověkosti (0,9 Produce Live) stejně tak jako plodnost dcer. V současné době je využíván i jako otec býků. Majitel CRI testuje 21 synů po Sharkym.

▼ Dcera Mazna Sharky 406, druhá laktace

TŘI GENERACE EX

Více než 3 000 dojcích 550 dcer s uzavřenou laktací pohodlně drží Sharkyho v top 10 býků prověřených na 99 %. Sharkyho dcery produkují ne méně než 33,6 kg bílkovin. Sharky předává přes + 1028 kg mléka, + 0,2 % bílkovin a zlepšuje o dvě směrodatné odchylky nohy. Hodnoty 1848 TPI a 524 NM z něj dělají nejúspěšnějšího syna býka Ricecrest Brett (Bellwood x Southwind) na celém světě. K tomuto úspěchu jistě velmi přispěla rodina matky stojící za býkem. Sharky pochází ze silné rodiny a excelentního stáda, které má

skvělý management, vysvětluje Haskins. „Jsou to skvělí lidé Doug a Cheryl Chapin Jeweled-Acres v USA, ve státě Michigan. Jejich 470 krav má v průměru užitkovost 13 000 Kg mléka. Sharky pochází z hluboké rodiny, po tři generace byly její členky hodnoceny známkou EX a mají vysokou celoživotní užitkovost. Jeho matka Jeweled-Acres PCE Patti EX-90 je velkou a silnou dcerou syna Aerostar Pen-col Emery, která dosáhla rekordu za 365 dní 18 520 kg mléka s 4,1 % tuku a 2,9 % bílkoviny. Mimo jiné byla i skvělou plemenicí, která dala světu další býky, jako jsou její synové po MrShipsovi - býci PING a PECOS mimo jiné také prověření společností CRI. Bába taky budí silný dojem, dodal Haskins. Byla skvě-

lou individualitou. Kráva, která zrála v prostředí velkého dojného stáda.

SCHOPNOST VYTVÁŘET MLÉKO

Sharkyho bába byla nejlepší kráva co jsem choval, vysvětluje Doug Chapin a dodává že pořád dojí dceru Mr. Shipse ze stejné matky jako je Sharky (plná sestra býků Ping a Pecos) a dvě dcery po býkovi O-man. Chapinovi dojí jednu dceru Sharkyho z prvního nasazení a dvě dcery z druhého nasazení. Původně byl pan Chapin mírně překvapen Sharkyho poněkud menšími prvotelkami. Jejich ranost a schopnost vytvářet mléko ale vše vynahradila. Sharkyho dcery jsou opravdu tím druhem krav, které se vám otevírají i po druhé a po třetí, přičemž doros-

tou do rámcových zvířat. Pan Chapin si myslí, že Sharky je velmi dobrým býkem pro komerční chovy. Sharky má dcery se středním rámcem, skvělým vemenem a výbornou schopností vytvářet mléko.

Tady je rada chovatele jak použít Sharkyho: při jeho zařazení do plemenitby berte ohled na sklon zádě a šířku hrudníku.

Podle časopisu Holstein International
přeložil
Bc. Radek Dobeš
Genoservis, a. s.

KELLERCREST BRET LES CRI

BRET X MANFRED X WINKEN (US, CRI 2012 TPI)

Společnost Genex - CRI má nového býka LESe. Jeho otec je Peckenstein Formation Bret CV, který byl znám svým vysokým indexem pro znaky zdraví, což přenesl i na svého syna.

Les se může pochlubit vysokým indexem pro fitness. „Tento býk má mnohem víc než jenom fitness znaky, je tu schopnost přenášet i báječné utváření vemene“ řekl Paul Haskins z Genex-CRI. Tato slova jsou podtržena následujícími hodnotami: 6,3 PL dlouhověkost, 2,63 skóre somatických buněk, 2,9 plodnost dcer a 1,63 utváření vemene. „Les zlepšuje vmeno ve všech směrech. Vemena jeho dcer jsou plytká, mají velmi dobré upnutí s pevným závesným vazem, struky jsou správně rozmístěny a s ideální délkou“ řekla spolupracovnice Haskinse Angie Coburn, která poukazovala rovněž na to, že Les přenáší na dcery střední rámec, silné kosti a správně utvářenou zád. Dcery Lese mají strmější postoj a dostatečně vysokou patku. Končetiny ze zadu jdou mírně k sobě. „Jestli uvidíte jeho dcery, tak zjistíte, že tato zvířata vydrží mnoho laktací v tvrdých podmínkách volných stájí“, řekla Angie Coburn. Díky těmto vlastnostem je Les perfektní na kombi-

▲ Dcera Tilkens Les Looney

naci s velkými a dojnými krávami, jako jsou Toystoryho dcery a dcery dalších synů BW Marshalla, dcery Laudana, Goldwyna, Titanica a Rudopha. Vysoké skóre LESE v dlouhověkosti nepochází jenom od Breta. Jeho matka Kellercrest Manfred Luck VG-87 je momentálně na 6. laktaci a je k nerozeznání

od Lesových dcer. CRI pracuje s mnoha členy této rodiny, jako je například pravá sestra Lese, Lucinda, která je číslo 1 v produktivní dlouhověkosti v USA.

Z časopisu H. International přeložil
Ing. Tomasz Göbel
Genoservis, a. s.

CRI MAP – NOVÝ PŘIPAŘOVACÍ PROGRAM V NAŠÍ NABÍDCE

Naše partnerská firma CRI vyvinula pro potřeby svých zástupců a partnerů novou verzi program pro tvorbu přípařovacích plánů. Historie tohoto programu sahá až do roku 1966. Od té doby prošel řadou verzí a bylo na něm již zpracováno celkem 20 miliónů krav. V inovovaném programu jsou zakomponovány nejnovější poznatky a technologické novinky. Dnes je tento program k dispozici na webu on-line a díky tomu má k dispozici obrovskou celosvětovou databázi býků a krav.

ZPŮSOB TVORBY PŘIPAŘOVACÍCH PLÁNŮ V CHOVECH

CRI MAP dokáže vyhodnotit přínos použitých býků ve stádě pomocí několika ekonomických ukazatelů – meritů (zisků).

Program vybere nejvhodnějšího býka na zapuštění na základě vstupních informací (viz. níže) a plemenných hodnot, které automaticky dohledá. Jedná se o individuální přípařovací plán pro každou plemeni.

1. VSTUPNÍ DATA

- **Plemence** - plemeno, země původu, ušní číslo plemence, číslo matky, pořadí laktace, dny v laktaci, dny od otelení, věk
- **Otec** - plemeno, země původu, NAAB - registrační číslo
- **Otec matky** - plemeno, země původu, NAAB - registrační číslo
- **Otec matky matky** - plemeno, země původu, NAAB - registrační číslo
- **Lineární hodnocení** – rámeček, šířka hrudníku, hloubka těla, mléčný typ, sklon zádě, šířka zádě, postavení končetin z boku, postavení končetin ze zadu, úhel spěnky, přední upnutí vemene, zadní výška vemene, zadní šířka vemene, závěsný vaz, hloubka vemene, rozmístění struků, délka struků, složky mléka
- **Možnost nastavení důrazu na problematický znak a stanovení jeho priority při šlechtění u konkrétní plemence** - například rámeček, šířka hrudníku, hloubka těla, mléčný typ, sklon zádě, šířka zádě, postavení končetin z boku, postavení končetin ze zadu, úhel spěnky, přední upnutí vemene, zadní výška vemene, zadní šířka vemene, závěsný vaz, hloubka vemene, rozmístění struků, délka struků, složky mléka.

2. VYTVOŘENÍ PŘIPAŘOVACÍHO PLÁNU

- označení skupiny, na které se přípařovací plán vztahuje
- zadání čtyř znaků, na které bude kladen důraz při šlechtění z této

nabídky: (rámec, šířka hrudníku, hloubka těla, mléčný typ, sklon zádě, šířka zádě, postavení končetin z boku, postavení končetin zezadu, úhel spěnky, přední upnutí vemene, zadní výška vemene, zadní šířka vemene, závěsný vaz, hloubka vemene, rozmístění struků, délka struků, složky)

- zadání ekonomického ukazatele - NetMerit, FluidMerit, CheeseMerit
- nastavení inbreedingu
- zadání vybraných býků do přípařovacího plánu do pozice 1, 2, 3 inseminace - NAAB, země původu, procentický podíl zastoupení konkrétního býka v přípařovacím plánu

3. VÝSTUPNÍ INFORMACE

- vlastní přípařovací plán - plemence, vybraný býk na 1, 2, 3 inseminaci
- vyhodnocení přípařovacího plánu:
- počet zastoupení býků na 1, 2, 3 inseminaci a jejich plemenné hodnoty
- průměrné předpokládané plemenné hodnoty u potomstva při zabřeznutí býka po 1, 2, 3 inseminaci - NetMerit, množství mléka, tuk, bílkovina, typ, TPI, vemeno, končetiny.

UKÁZKA CELKOVÉHO PŘEHLEDU PŘIPAŘOVACÍHO PLÁNU – XY

BÝK	1. INS.	2. INS.	3. INS.
ECONOM	17	19	8
GAVOR	26	26	18
HORNET	26	35	53
IMOLA	44	35	18
MUNSTER	18	26	18
TUCHAN	44	26	35

BÝK	1. INS.	2. INS.	3. INS.
Net Merit	429	428	426
Mléko	1 406	1 330	1 228
Bílkovina	49	47	43
Tuk	61	58	54
Typ	1,67	1,66	1,89
UDC	1,07	1,23	1,62
FLC	1,99	1,99	2,22
TPI	1 729	1 725	1 739

- hodnoty PH jsou uvedené v lbs, PH USA

VÝHODY PROGRAMU MŮŽEME SHRNOUIT DO TĚCHTO BODŮ:

- ✓ flexibilní selekce býků na míru daného podniku
- ✓ chovatel si může vybrat cestu a cíl vývoje svého stáda
- ✓ zvyšování profitu stáda
- ✓ zlepšování zdraví a dlouhověkosti
- ✓ kontrola inbreedingu podle potřeb chovatele

- ✓ kontrola letálních faktorů
- ✓ kompletní genotypové zpracování krav se známým exteriérem
- ✓ důraz na eliminaci největších chyb ve stádě
- ✓ kontrola a řízení skladu dávek

podle materiálů CRI přeložil
Bc. Radek Dobeš
Genoservis, a. s.

UKÁZKA PŘIPAŘOVACÍHO PLÁNU – XY

PLEMENICE	1. INSEMINACE	REGISTR	2. INSEMINACE	REGISTR	3. INSEMINACE	REGISTR
kráva č. 1	HORNET	NEA - 164	TUCHAN	NEA - 730	GAVOR	NEA - 143
kráva č. 2	TUCHAN	NEA - 730	HORNET	NEA - 164	IMOLA	NEA - 352
kráva č. 3	GAVOR	NEA - 143	HORNET	NEA - 164	MUNSTER	NXA - 683
kráva č. 4	HORNET	NEA - 164	GAVOR	NEA - 143	MUNSTER	NXA - 683
kráva č. 5	TUCHAN	NEA - 730	MUNSTER	NXA - 683	HORNET	NEA - 164
kráva č. 6	GAVOR	NEA - 143	HORNET	NEA - 164	MUNSTER	NXA - 683
kráva č. 7	HORNET	NEA - 164	GAVOR	NEA - 143	MUNSTER	NXA - 683
kráva č. 8	GAVOR	NEA - 143	TUCHAN	NEA - 730	IMOLA	NEA - 352
kráva č. 9	IMOLA	NEA - 352	ECONOM	NXA - 056	TUCHAN	NEA - 730
kráva č. 10	TUCHAN	NEA - 730	MUNSTER	NXA - 683	HORNET	NEA - 164
kráva č. 11	HORNET	NEA - 164	MUNSTER	NXA - 683	GAVOR	NEA - 143
kráva č. 12	HORNET	NEA - 164	GAVOR	NEA - 143	MUNSTER	NXA - 683
kráva č. 13	GAVOR	NEA - 143	HORNET	NEA - 164	MUNSTER	NXA - 683
kráva č. 14	IMOLA	NEA - 352	TUCHAN	NEA - 730	ECONOM	NXA - 056
kráva č. 15	IMOLA	NEA - 352	HORNET	NEA - 164	TUCHAN	NEA - 730
kráva č. 16	IMOLA	NEA - 352	ECONOM	NXA - 056	TUCHAN	NEA - 730
kráva č. 17	TUCHAN	NEA - 730	GAVOR	NEA - 143	MUNSTER	NXA - 683
kráva č. 18	ECONOM	NXA - 056	IMOLA	NEA - 352	TUCHAN	NEA - 730
kráva č. 19	ECONOM	NXA - 056	TUCHAN	NEA - 730	IMOLA	NEA - 352
kráva č. 20	HORNET	NEA - 164	MUNSTER	NXA - 683	GAVOR	NEA - 143
kráva č. 21	MUNSTER	NXA - 683	HORNET	NEA - 164	IMOLA	NEA - 352
kráva č. 22	GAVOR	NEA - 143	IMOLA	NEA - 352	TUCHAN	NEA - 730
atd.						

ZMĚNA GENETICKÉ BÁZE PRO HODNOCENÍ MLÉČNÉHO SKOTU

S novými hodnotami býku, které byly zveřejněny 12. ledna 2010, Americké ministerstvo zemědělství (USDA) aktualizovalo Americkou (U.S.) genetickou bázi pro hodnocení mléčného skotu. Děje se tak každých 5 let a je proto důležité podívat, se co se událo díky této změně.

1. CO JE GENETICKÁ BÁZE?

Genetická báze je měřítko nebo orientační bod, ze kterého se vyjadřuje genetická hodnota zvířat.

2. CO JE ZMĚNA BÁZE?

V poslední době každých 5 let se u jednotlivých plemen průběžně aktualizuje genetická báze. Americké ministerstvo zemědělství vypočítává genetickou změnu v chovu z aktualizované genetické báze. Tato jednoduchá adaptace slouží k určování plemenných hodnot u mléčného skotu. Plemenné hodnoty byly navrženy pro každý znak s průměrnými hodnotami kolem nuly s výjimkou pro somatické buňky, obtížnost porodu a mrtvě narozených telat, které v chovech dosahují hodnot větších než nula.

Momentálně je genetická báze v každém chovu založena na identifikovaných otcích krav, kteří se narodili v roce 2000. V lednu 2010 bude genetická báze záviset na identifikovaných otcích krav narozených v roce 2005. Genetický zisk se vypočítává pro každý znak, který se odečte z hodnot prověřeného býka. Nastavená změna báze bude použita rovnoměrně pro všechny prověřené býky...

3. BUDE MÍT VLIV ZMĚNA BÁZE NA POZICI BÝKŮ?

Publikované genetické hodnoty pro některé znaky se zmenší, ale je důležité mít na paměti, že u všech zvířat se tyto znaky změní stejně. Tudíž se nebude měnit pořadí býků v žebříčcích s ohledem na individuální znaky z důvodu změny báze. Nicméně genetické hodnoty pro leden

2010 každého zvířete se změní v závislosti na dalších informacích (jako jsou dojící dcery) od předchozích hodnot. Dodatečná data býku mohou způsobit jeho vzrůst, pokles nebo ukázat jen minimální změny, které mohou způsobit jeho přehodnocení.

4. PROČ DOCHÁZÍ K ZMĚNÁM BÁZE?

Změna báze má dva základní účely. První účel je, že se tím mapuje genetický pokrok ve znacích pro populaci mléčného skotu. A druhý je, že se zpřesňuje současná genetická úroveň u každého dojírného plemene.

5. JAKÝ VÝZNAM BUDE MÍT ZMĚNA BÁZE V ROCE 2010?

Předpokládaný dopad změny báze bude různý podle plemen, záleží na tom jaký byl genetický pokrok v posledních 5-ti letech. Navrhované změny pro leden 2010 (včetně uvedených v tabulce) jsou na internetových stránkách USDA. Očekávané hodnoty prověřených býků pro jednotlivé znaky se zmenšily z již řečených důvodů. Např. hodnoty 1HO08784 FREDDIEho pro délku produkčního života se zmenšily z jeho + 8,9 na + 8,3. Druhý příklad je názorný na 1HO09208 SHAMPOO, kde jeho hodnoty pro PTA mléka poklesly z + 1772 na + 1355 liber (v závislosti na dodatečných informacích).

6. JSOU VŠECHNY ZMĚNY ROVNOMĚRNĚ ROZLOŽENY MEZI BÝKY?

Jednotlivé znaky všech býků se přizpůsobí rovnoměrně. Například hodnoty každého býka pro produkční život se zmenší o 0,6 (v závislosti na dodatečných informacích). Nicméně v případech jako jsou indexy pro utváření končetin a spěnek, stavba vemene, utváření rámce a Net Merit pro dlouhověkost se budou vyskytovat mezi býky rozdíly.

Vezměte v úvahu formuli LNM (Lifetime Net Merit). Jak ukazuje tabulka, hodnoty Holštýnů se v průměru zmenšily v LNM o \$132. U některých býků se LNM zmenšil pod \$132. Je to z toho důvodu, že někteří býci jsou výjimeční ve znacích pro zdraví než ve znacích pro stavbu těla a produkci. Proto mají vysoké hodnoty LNM. Ve znacích pro zdraví se situace trochu změnila se změnou báze. Díky tomu se očekává, že býci budou mít menší změnu v LNM. Z druhé strany hodnoty LNM u některých býků více závisí na jejich výjimečnosti v produkci a stavbě těla nežli na znacích

pro zdraví. Komponenty mléka a znaky pro stavbu těla se značně projeví ve změně báze, proto se očekává, že určití býci budou mít větší změny v indexu LNM.

7. JAK SE MŮŽU PŘIPRAVIT NA ZMĚNU BÁZE?

Chovatelé by se měli připravit na změnu báze tím, že si v brzké době upraví kritéria pro genetickou selekci. Jestli si kritéria neupraví, tak býci, které si vybrali pro selekci, budou mít v lednu znatelně menší hodnotu (pozici). Jinými slovy, jestli chovatel bude dnes investovat do semene s \$300 LNM, genetická hodnota býka se zmenší v rozsahu o \$132 do \$168 LNM nežli vůbec stačí kráva zabřeznout. Tím pádem se jim vrátí menší část investic.

Teď se podívejme dál do budoucnosti. V roce 2015 se objeví další genetická změna báze a všechny znaky se znovu obdobně přizpůsobí (přehodnotí). Genomika bude mít v roce 2015 daleko větší dopad na změnu báze a změny nebo dosažený pokrok může být o to víc drastický.

Jedněte okamžitě. Upravte vaše kritéria pro genetickou selekci, abyste si zajistili budoucí zisk.

Je důležité porozumět genetickému pokroku, který probíhá ve stádě, kde se používají elitní býci. Upravte co nejdříve kritéria pro genetickou selekci a použijte ekonomický index například LNM. Zajistí Vám to úspěchy v chovu v budoucích letech.

z časopisu Horizons
přeložil
Ing. Tomasz Göbel
Genoservis, a. s.

▼ Tabulka zobrazující změnu genetické báze pro hodnocení mléčného skotu

Znak	Holštýn	Jersey	Brown Swiss	Guernsey	Ayrshire	Milking Shorthorn
Lifetime Net Merit (Dollary)	132	119	60	50	37	71
Bílkoviny (kg)	6,35	5,44	4,54	2,72	1,36	2,72
Tuk (kg)	6,8	7,71	4,54	5,44	1,36	3,63
Mléko (kg)	189,2	146,5	121,1	104,8	24	90,3
Produkční délka života (měsíce)	0,6	0,8	0,3	0,1	0,3	0,8
Skóre somatických buněk	- 0,01	0,00	0,01	0,02	- 0,02	0,01
Zabřezávání dcer (%)	0,0	- 0,1	- 0,5	- 0,4	0,1	- 0,1
Obtížnost porodu (%)	0,4	...	0,4	...	...	...
Obtížnost porodu u dcer (%)	- 1,0	...	-0,5	...	...	...
% mrtvě narozených telat	0,2	...	...	...	...	...
% mrtvě narozených telat u dcer	- 0,4	...	...	...	...	...
Utváření vemene	0,85	0,40	0,25	0,30	0,35	0,25
Utváření noh a paznehtů	0,65	0,20	0,10	0,30	0,15	0,15
Plemenná hodnota typu	0,87	0,62	0,30	0,54	0,25	0,20

DAVID HEWITT: BUDOUCNOST HOLŠTÝNA SLUČOVÁNÍ VYSOKÝCH STANDARDŮ PRO WELFARE ZVÍŘAT PŘI DOSTAČUJÍCÍ ZISKOVOSTI

„Je to jako sňatek. Většinou jde všechno dobře, ale někdy to také zaskřípe“, říká David Hewitt o spolupráci s WHFF. HI hovořilo s hlavním tajemníkem světové organizace s 41 členy národní plemenné knihy o WHFF (Word Holstein Friesian Federation) a budoucnosti holštýnského šlechtění.

Na diamantové výročí Americké holštýnské asociace v roce 1960 přišla skupina holštýnských nadšenců s nápadem založit mezinárodní alianci. První mezinárodní holštýnská konference se konala v roce 1964 v Nizozemí a od toho data se konala každé 4 roky. Zástupci zemí zařadili Nizozemí (1964), USA/Kanada (1968), Itálii (1972), Velkou Británii (1976), Německo (1980), Mexiko (1984), Keňu (1988), Maďarsko (1992), Japonsko (1996), Austrálii (2000), Francii (2004) a Irsko (2008). Další shromáždění je plánováno v roce 2012, v Kanadě, poprvé s mladšími členy. Zastřešující organizace **Word Holstein Friesian Federation (WHFF)** byla formálně jmenována na mezinárodním kongresu v Budapešti v roce 1992. Mezitím 41 zemí je spojeno s WHFF v celkovém počtu 213 500 členů v plemenné knize a 13 miliónu registrovaných holštýnských krav. Tabulka č. 1 ukazuje členské země, tak jako počet členů v plemenné knize, holštýnky zaznamenané s mléčnou užitkovostí a průměrnou mléčnou produkcí. Tyto informace můžete také najít na webových stránkách WHFF (www.WHFF.info), které byly zcela obnovené v polovině roku 2009. Tyto webové stránky budou plně k dispozici, kde si členové mohou měnit své zkušenosti a diskutovat důležité náměty ohledně holštýnského šlechtění, oznamuje David Hewitt.

HI se ptá nového hlavního tajemníka na tyto otázky:

Jaké jsou nejdůležitější úkoly WHFF?

Hewitt: hlavním cílem WHFF je mezinárodní podpora a vývoj v holštýnském šlechtění, definovat informace ve šlechtění a sladit výměnu informací mezi zeměmi. WHFF chce umožnit šlechtitelům snadnější podání při srovnávání krav a býků mezi zeměmi. Normování vyžaduje mnoho otázek jako ohodnocení typu, odhad plemenných hodnot, mléčná produkce, kódování genetických vad a způsobů registrace do plemenné knihy. Správná registrace a mezirozpoznání registrovaných holštýnských členů plemenné knihy - stejné podmínky, jsou nezbytné k dalšímu vývoji mezinárodního holštýnského šlechtění. Tyto subjekty začínají pracovat pro implementaci prostřednictvím speciálního úkolu, jsou vytvořeny skupiny expertů, kteří se setkávají a diskutují o specifických problémech, jako je výměna elektronických dat, registrace plemenné knihy, zlepšení plodnosti atd.

Jaké jsou vrcholy, které WHFF zatím dosáhl?

Práce v WHFF je nepřetržitým provozem. Mnoho doporučení vyžaduje úpravy existujících programů se záznamy plemenné knihy. Chce to čas. Tak jako tak velkolepé výsledky jsou vzácné. Vět-

šina podstatných vrcholných výsledků za poslední dekádu je pokračováním úspěchu mezinárodního sloučení typových rysů. To pravděpodobně způsobí správné srovnání hodnot mezi různými zeměmi. Vzájemný vztah mezi různými typy musí být značně zlepšující a na srovnatelné úrovni s produkčními rysy. Typový program kromě toho hraje důležitou roli na poli welfare zvířat speciálně pro končetiny, pohyb a kvalitu vemene. Informace o této kombinaci mohou být stejně dobré jako informace o zdravotních rysech a mohou se střetávat s holštýnským šlechtěním a budoucími požadavky farmářů. Navíc zdraví plemene se může ještě více zvyšovat.

Lineár je ve všech zemích prakticky stejný, ale složky, které ovlivňují celkový typ nejsou tím samým případem. Pracujete na tom?

WHFF poskytuje pouze doporučení. Záleželo na členech zdali je akceptují či nikoli. Pokud jde o složky v celkovém typu, bude velmi složité udělat všechno univerzální, protože podmínky k vytváření produkce jsou stát od státu rozdílné. V každé zemi si složky vyrábějí sami, mohou šlechtit takový druh krávy, která bude nejlepší pro prostředí v jejich zemi. Když přijde na vemeno a končetiny je půvab více jednotný. Zvláštní případ je v pozornosti na žádanou velikost, zde rozdíly v mínění zůstávají.

Tak nemohl by být jen jeden univerzální „platný typ“?

Ne. Rozdíly budou pokračovat v existenci. Ale to není problém. Na druhou stranu, trocha různorodosti ve šlechtitelských cílech je dobrá věc.

Tabulka: Národní plemenné knihy, které jsou členem WHFF s počty členů, holštýnských krav, krav v KU a s prům. produkcí v dané zemi (zdroj WHFF) ▼

ZEMĚ	ČLENŮ V PK	HOLŠTÝN. KRAV	H. KRAV V KU	KG MLÉKA	% TUKU	% BÍLK.
USA	29.062	8.573.600	3.923.650	10.311	3,65	3,07
Germany	22.296	2.269.000	2.030.077	8783	4,09	3,39
France	7880	2.100.000	1.847.614	7695	3,92	3,29
Italy	13.510	1.430.000	1.101.868	8979	3,60	3,37
Great Britain	7559	1.775.000	952.000	8741	3,93	3,20
New Zealand	790	1.765.661	948.355	4049	4,38	3,47
Canada	11.551	919.305	667.757	9733	3,72	3,19
Poland	6800	2.607.100	656.217	6670	4,14	3,26
Netherlands	22.762	1.128.925	548.430	8790	4,25	3,44
Argentina	569	1.700.000	554.000	6941	3,48	3,40
Spain	8642	929.132	522.440	9083	3,64	3,15
Ireland	3715	1.200.000	400.000	6700	3,73	3,37
Australia	1794	1.139.000	392.581	7034	3,87	3,28
Denmark	4013	377.236	367.875	9379	4,07	3,33
Japan	18.060	988.000	315.364	9235	4,01	3,32
Iran	200	1.000.000	250.000	7700	3,50	3,20
Czech Republic	500	203.000	201.500	8561	3,77	3,26
Hungary	600	250.000	200.000	8486	3,50	3,16
Lithuania	1126	213.744	147.842	5899	4,25	3,33
Sweden	750	159.000	148.880	9739	4,01	3,37
Turkey	25.478	279.201	132.001	5687	3,39	-
BE Flanders	1359	220.000	120.000	8145	4,05	3,33
Slovakia	238	112.404	104.078	7775	3,93	3,18
Portugal	1600	296.418	80.116	8688	3,61	3,21
Estonia	1154	77.800	70.816	7332	4,05	3,28
Finland	9793	91.000	70.800	9238	3,96	3,42
South Africa	298	115.100	59.484	9331	3,82	3,18
BE Walloons	1315	139.399	58.664	8628	3,98	3,34
Switzerland	2305	49.900	49.900	8884	3,98	3,23
Greece	220	143.500	45.600	8441	3,96	3,41
Mexico	92	950.000	41.452	8433	3,41	3,21
Austria	4164	44.566	41.122	8158	4,12	3,23
Slovenia	1100	32.482	29.439	7204	3,98	3,20
Luxembourg	678	26.039	26.039	7591	4,18	3,41
Colombia	175	560.000	11.257	5723	-	-
Israel	1050	115.000	99.537	10.575	3,58	3,12
Latvia	120	9560	9560	8017	4,10	3,21
Cyprus	47	58.254	6606	7265	3,45	3,25
Chili	35	400.000	3500	8004	-	-
Costa Rica	144	250.000	-	6315	3,91	3,79

Je přesto těžké dostat odlišné země do jedné linie?

Je to velmi podobné jako manželství; většinou jde všechno dobře, ale někdy nastanou spory. Bývá rozhodnuto podle domluvy na toto téma a pomocí použití obvyklých záznamů. Je to otázka málo dávat a brát. Většinou je nejdůležitější, že spolupracujeme se zájmem holštýnských šlechtitelů, které zastupujeme.

Holštýnská konference se koná pouze jednou za čtyři roky, je to dost na to aby průběh systému pokračoval dostatečně?

Volba sejít se se všemi státy co 4 roky byla učiněna z pohledu nákladů. Meziútvary zemí se schází co 2 roky a vedení se schází každý rok. WHFF funguje jako velmi demokratický systém kromě toho s pomalým průběhem. Je to proto, že členy je velký počet zemí a mezi nimi jsou velké rozdíly. Pro dodání, existuje jisté množství soutěživosti mezi hlavními holštýnskými zeměmi. Nicméně, stále zaznamenáváme jakýsi

úspěch. Uvnitř WHFF mají všechny země stejný cíl, to nejlepší pro holštýnské šlechtění a pro jejich členy.

Vstupují do WHFF stále nové země?

Ano, samozřejmě. Tento rok se stala novými členy Costa Rica a Lithuania a další jsou na obzoru. Obzvláště velký zájem je z Latinské Ameriky. A nyní jednáme se zeměmi východní Evropy a Čínou. V časovém horizontu 5 let bude počet členů výrazně vyšší, než nyní.

Jaké jsou největší možnosti holštýnské chovatele?

Holštýnští chovatelé potřebují pokračovat ve využívání jejich hlavní přednosti, která je vysoká produkce. Z pohledu prostředí je příznivé mít holštýnky pro produkci namísto jiných plemen s nižší produkcí. To jde jen pokud věnujeme dostatek pozornosti slabším chovu. My potřebujeme pracovat na zvýšení plodnosti a zlepšení pohybu nade vše. Druhá věc je genomická selekce, v současné době horká záležitost. Vypadá

to, že nabízí mnoho výhod jak pro organizace, tak pro jednotlivé chovatele. Přesto doufám, že komerční tlak nesníží rozmanitost výsledků uvnitř plemene. Zaručení genetické rozmanitosti je velmi důležité pro budoucnost chovu.

Jaké vidíte největší hrozby?

To je těžká otázka. Kombinace zlepšujících se podmínek pro welfare zvířat a dostatečného zisku může být jeden bod, spornou otázkou bych mohl vidět v přípravných programech. Pohoda zvířat a prostředí, ve kterém žijí je klíčovým faktorem k vybudování image zákazníků a veřejného názoru. Selektivním rysem nemůže být moc dlouho pouze produkce. Šlechtitelské programy potřebují vážně zvážit toto, že skrz plemenné hodnoty jsou důležité funkční typ a zdravotní rysy. Dobrý přípravný plán požaduje vyvážený přístup k zisku, zdraví, síly a prakticky mít holštýnskou krávu jako cíl.

Je meziliniové křížení hrozba pro holštýnské plemeno?

Myslím si, že věci nejsou tak zlé, jak vypadají. Meziliniové křížení není novinkou, je to něco o co se někteří lidé snaží za jistých podmínek. Děje se to v mnoha zemích, jako například Nový Zéland, již delší dobu a tam to také zůstalo. Nemyslím si, že v mnoha dalších zemích by se to stalo markantní záležitostí. Počet registrací čistých holštýnů je stále vyšší, proto to není hlavní problém. Musíme Vás ubezpečit, že se popereme s problémy dříve, než opravdu přijdou, problém je pochopit slabosti holštýnů. My musíme šlechtit holštýny tak, že budou dostatečně silní a zdraví. Je to dobré v očích konzumentů a vyvaruje to farmáře před lehkým uchýlením se k alternativám jako je meziliniové křížení.

Jaké je vaše největší přání na příštích pět let?

Aby WHFF mohlo významně pokračovat k posílení hlavní role holštýnské šlechtění na mezinárodní úrovni. Toho můžeme dosáhnout pomocí diskuse důležitých otázek spojených se šlechtěním a podrobné komunikace s našimi členy. Musíme zodpovědně podporovat úspěch individuálních chovatelů. To se může povést díky používání platných POP za předpokladu dobré ochranné známky, která bude garantovat kvalitní hodnotu uvnitř celého holštýnského světa.

podle Holstein International přeložila Bc. Ingrid Štěpánová Genoservis, a. s.

„OUTCROSS“ KTEŘÍ BÝCI NÁM NABÍZEJÍ TUTO MOŽNOST?

Milionáři: otcové býků, otcové matek býků. Jakmile nějaký plemeník získá velmi dobré hodnoty a je všude masově používán, dostaví se nechtěný efekt - „Inbreeding“. Jocko Besne ve Francii je právě tímto případem a na O-Manovi je možno pozorovat podobný efekt v Americe a nejenom tam. Nevyhnutelná otázka, která vznikla díky těmto situacím je tato: Kteří býci jsou nepřibuzní tj. outcrossová a jaké bude jejich postavení v budoucnu? Protože genetická různorodost je pro další šlechtění a chov nepostradatelná. Holstein International dnes hledal v tomto článku na toto odpověď.

Outcross neboli nepřibuzná plemenitba. Tento termín odkazuje na jednotlivce, který svým relativně novým genetickým materiálem obohacuje populaci. Outcross je řešením pro populaci, které hrozí příbuzenská plemenitba. Z tohoto důvodu díky outcrossu genetická různorodost se může zvětšovat a tím se zmenší šance geneticky podmíněných abnormalit a vad. Jinak řečeno outcross se používá na obnovu vitality a plodnosti v chovu.

Outcross - ve světovém chovu Holštýnů je tento termín relativní. Býk může mít v jedné populaci podobnou genetickou výbavu, zatímco v další populaci může mít zcela odlišnou (outcrossovou). Například: V domovském regionu Jocka v Bretani je už problém s používáním tohoto býka a jeho synů skrz možnou příbuzenskou plemenitbu, zatímco v Americe a jinde je používán jako významný zdroj „čerstvé krve“. Totéž se děje na úrovni stád. Určitý býk může obnovit krev v jednom stádě, zatímco v druhém by už hrozila příbuzenská plemenitba.

MILIONOVÍ BÝCI

V blízké budoucnosti bude mít „nepřibuznost“ velmi důležitý význam v globálním chovu Holštýnů. V žebříčcích se objevilo nespočet synů po O-Manovi a to je ještě spousta dalších, kteří teprve nastoupí. A to není ještě všechno. Nadřazenost

O-Manových dcer v žebříčcích dokazuje jen to, že teprve daleko větší počet O-Manových vnuků teprve přijde. Mezi prvními jsou Superstition a Astrolger, kteří se už dostali do „topky“. Což vede k ohromujícímu vlivu O-Mana na chov i díky tomu, že jeho synové se hojně používají jako otci býku. Ještě se musí podotknout, že sám O-Man plně produkuje a je po něm stále poptávka. Není divu – neboť tento býk nabízí ohromný genetický potenciál, který je vhodný pro každý chov kdekoliv na světě.

Podobný efekt, ale v menší míře, se stal v západní Francii. Mnoho let tam používali genetiku Jocka, syna Besne Bucka. Tento francouzský býk je o 4 roky starší než O-Man a tudíž je o jednu generaci vpředu. Jocko už překročil 1,6 milionu vyprodukovaných dávek. Po něm od roku 2005 přišlo mnoho synů, kteří byli taky používáni ve velkém měřítku. Výsledek je, že v domovském regionu Jocka, už není mnoho místa pro jeho vnuky. Například Titos Dri (Merdrignac x Jocko) je velmi uznávaný býk mezi farmáři, „ale: jako Jockuv vnuk je v přípařovací plánu nevhodný na spoustu krav“ vysvětlil Marc Bolard z plemenářské organizace Créavia. Syn po Jockove dceři Titos je prověřený býk, ale jeho příležitosti v jeho domácím regionu jsou velmi omezené.

V mnoha regionech na světě bude tentýž scénář s O-Manovou krví.

MTOTO

O-Man není jediný. Býk Brit Picston Shottle se objevil na scéně o rok a půl dříve než Manfrédův syn. Když byl na předních místech žebříčku, začal se široce používat po celém světě – to znamenalo celosvětový nárůst podílu Mtotovy krve (Shottlův otec). Jeho krev se rychle rozšířila mnoha směry. Cestou přes německého Mtotova syna - Mascola, obzvláště od doby kdy jeho dcery získaly vysoké hodnoty mezi plemennými kravami, se pak nejvíce rozšířila jeho krev díky Mtotových vnukům. Jeho dcery jsou matky velmi známých otců býku jako: Garrett, Otto, Hayden, Bacter, Enoc, Prince, Alimax, Stallion, Tennyson a Mordor. Je očividně jasné, že kromě O-Mana by se měl dát pozor na rychlý vzrůst vlivu Mtota. V tomto ohledu jsou mimořádným fenoménem otci býku jako Schillview Garrett a Crockett-Acres Otto (jejich otec je O-Man a otec jejich matek je Mtoto).

GENETICKÁ ROZMANITOST

Jocko, O-Man, Shottle (Mtoto) a pravděpodobně také Goldwyn: to jsou býci, kteří jsou úspěšní a světově uznávaní (používání), z druhé strany je nutno podotknout, že potřebují na sebe použít odlišnou krevní linii. Tato situace, kdy farmáři mají problémy s příbuzenskou plemenitbou, snad bude brzy překonána díky novým prověřeným býkům. V globálním šlechtění bude genomika poskytovat opatření v boji proti příbuzenské plemenitbě. Kromě toho se genomika využije pro rychlejší identifikaci přenášených vlastností, a také pro objev (hledání) nových krevních linií, které by v indexové oblasti nikdy nevyšly na světlo (nebyly by objeveny). Zároveň chovatelé a plemenářské firmy potřebují také trochu štěstí při kvalitní selekci outcrossových plemeníků, aby tím zamezili příbuzenské plemenitbě.

KOEFICIENT PŘIBUZNOSTI

Dvojitý pohled na příbuzenskou plemenitbu (inbreeding) je potřeba vyjasnit.

Za prvé se na něj díváme negativně, protože s sebou přináší například snížení plodnosti, produkce atd.

Za druhé se inbreedingu používá záměrně pod názvem - liniová plemenitba. Liniová plemenitba je někdy extrémní formou příbuzenské plemenitby, která může vyústit ve vytvoření extrémního přenašeče požadovaného znaku. Například Tidy Burke Elevation, otec slavného Round Oak Rag Apple Elevation. Tidy Burke Ideal byl synem Wis Burke Ideal a jeho matka byla dcera Wise Burke Ideal. Přesto nakonec patřil mezi nejlepší plemeníky na světě. To nás ale přeneslo do jiné doby, ve které je reálna hrozba příbuzenské plemenitby: je to doba mnoha Elevationových synů a dcer. Jako současný příklad liniové plemenitby je Erbacres Damion. Jeho otec (Durham) a jeho matka (Dalhia) jsou potomci krávy Snow-N Denis Dellia. Takže Damion patří mezi býky s vysokým inbreedingovým koeficientem: jeho hodnota není menší jak 15,3 %. Ačkoliv má vysoký inbreedingový koeficient, jako býk nemusí dělat jakýkoliv problém při použití na krávy, farmy nebo celou populaci. Pokud se nebude používat na svoje přímé předky, nehrozí zde žádné nebezpečí negativních důsledků příbuzenské plemenitby. Stejně důležité pro býka jako hodnota inbreedingu je očekávaný rozsah příbuzenské plemenitby při možném dalším připařování. V mnohá zemích se za tímto účelem používal odhad možné příbuzenské plemenitby v domácí populaci. (Výraz "domácí populace" je tady velmi důležitý, každá země má svoji vlastní krevní kombinaci, která tam byla hodně používaná, obzvláště lokálně. Takže Francie musí sledovat Jockovou krev, v USA musí sledovat BW Marshalla a v Kanadě musí mít na paměti Goldwynovu krev.)

RV – HODNOTA

Kanadské výpočetní centrum Canadian Dairy Network (CDN) vyvinulo "Relationship Value – Příbuzenskou hodnotu" pro pomoc farmářům udržovat rozdílné krevní

▼ **Tabulka č. 2 – RV a očekávaný budoucí Inbreeding (EFI) od pěti vybraných býků.**

SIRE	RV	EFI	PEDIGREE
Ladinodale Alando-Red	12	3.9	Talent x Rudolph
Windy-Knoll-View Pronto	13	4.6	Outside x Rudolph
Wa-Del Junction	10	5.8	O-Man x Convincer
Grand-J O McCormick	10	5.9	O-Man x Durham
BDG Genetics Encino	10	6.1	BW Marsh. x Projector

▼ **Tabulka č. 1 – Koeficient Inbreedingu (IC) a hodnoty RV od nejvýše umístěných býků podle celkového indexu v několika zemích. RV je uvedeno jen u býků s dostatkem informací v původu pro CDN. (* = koeficient inbreedingu původem z Holsteinin USA).**

SIRE	IC	PEDIGREE	RV
TOP-15 US			
Longl 'Man-O-Man'	6.45	O-Man x Aaron	10
Ensenada T Planet	7.44	Taboo x Amel	12
Schillview Garrett	12.22	O-Man x Mtoto	11
End Road O Bronco	8.43	O-Man x BW Marshall	10
Sandy-Valley Bolton	6.33	Hershel x Convincer	11
Crockett-Acres Otto	5.10	O-Man x Mtoto	13
O-Bee Just 'O-Man'	5.24	Manfred x Elton	10
Macomber Bogart	7.04	O-Man x Louie	10
Bomaz Kramer 561	5.36	O-Man x Hershel	11
Kellercrest B Les	6.57	Bret x Manfred	11
Gran-J O McCormick	9.66	O-Man x Durham	10
Ked Outside Jeeves	7.68	Outside x Duster	14
Morningview Legend	9.41	O-Man x Durham	10
Whitman Awesome A 4.8*		O-Man x Zade	-
Creek Dorne	5.35	Blitz x Rudolph	15
TOP-10 CANADA			
Morningview Ashlar	7.05	Aerow. x Formation	13
Braedale Goldwyn	15.78	James x Storm	16
Crockett-Acres Eight	5.10	O-Man x Mtoto	13
Kerndt Stallion	4.43	September x Mtoto	14
Dudoc Mr Burns RC	4.49	Thunder x Storm	13
Springway Cleveland	7.08	Titanic x Addison	13
Moon-Line Cranky	9.46	Champion x Storm	15
Vycroft Vittorio	5.31	Champion x Durham	14
Willsona Silas	7.88	Titanic x Convincer	14
Wallaceview Aladdin	4.60	Allen x Rudolph	13
TOP-3 CZECH REPUBLIC			
Timmer Finesse	6.20	O-Man x Addison	9
Fiction RC	3.42	O-Man x Ronald	10
Genos Gavor	5.21	Champion x Aaron	13
TOP-10 FRANCE			
Usonet Fin	6.71	Finley x Janze	-
Vaucuse	4.85	O-Man x Hershel	9
Revivien	7.34	Jocko x Heldostar	11
Roumare	5.33	Jocko x Gibbon	9
Saver	5.99	Jocko x Rudolph	12
Vosac Man	5.28	O-Man x Jocko	10
Stol Joc	6.79	Jocko x Manfred	11
Thoiry	5.46	Jesther x Tugolo	12
Urbiel	8.79	Carter x Addison	10
Tinny	5.91	Ford x Corky	12
TOP-10 GERMANY			
Mascot	6.09	Mtoto x Rudolph	14
Gibor	2.66	Gibbon x Sunny Boy	7
Radon	3.28	Ramos x Manfred	10
Malpas	6.72	O-Man x Addison	9
Ramos	3.25	Rudolph x Ambition	13
Jardin	6.04	Jocko x Tonic	11
Bobas	9.33	Dutch Boy x Novalis	8
Jango	5.83	Jocko x Lukas	11
Wizzard	1.50	Webster x Cash	6
Cassano	7.08	Champ. x Convincer	14
TOP-7 NETHERLANDS			
Skalsumer Jorryn	5.00	Jocko x Celsius	9
Beekmansh Bertil	7.53	Willis x Jocko	9
Ralima OC Cricket	8.80	O-Man x Durham	11
Delta Butembo	4.50	Abrian x Jocko	8
Art-Acres Win 395	5.66	Winchester x Patron	13
De-Su Oman Goli	7.50	O-Man x BW Marshall	10
Delta Paramount	6.72	Jocko x Fatal	10
TOP-5 GREAT BRITAIN			
Cogent Maestro	5.87	Lukas x Labelle	10
Burlane Tennyson	8.23	Gordon x Mtoto	13
Richley SS Lockout	8.47	Lockout x Knock-Out	11
Bidlea Padbury	7.24	Sinatra x Jolt	11
Picston Shottle	6.32	Mtoto x Aerostar	15
TOP-3 AUSTRALIA			
Barkly Donor Colin	7.29	Donor x Lord Lily	12
Elite M Donor	7.18	Mountain x Mascot	11
Hill Valley D Andante	9.62	Donor x Shotime	12

linie. Hodnota RV je číslo, které je publikováno od roku 2004 pro každého býka, kde ukazuje v jakém rozsahu je býk příbuzný k populaci, v tomhle případě se samozřejmě jedná o Kanadskou populaci Holštýna. Jak bylo uvedeno dříve, použití býků a krevních linií v jedné zemi je rozdílné od použití v jiných zemích. Hodnota RV je specificky kalkulovaná pro kanadskou populaci, ale býci s nízkou hodnotou RV (takoví jsou vhodnými outcrossovými přenašeči), můžou v další zemi zhoršovat inbreeding. Býci s RV hodnotou 10 % a menší jsou uvažováni za outcrossové pro Kanadskou populaci. Očividně v takovéto skupině se nebudou nacházet býci Madawaska Aerostar

a jeho otec Hanoverhill Starbuck, býci s největší RV hodnotou v Kanadě: 20 %. Oba dva se hodně používali v Kanadě jak na farmách, tak u plemenářských firem. Byli následováni mnoha Aerostarovými syny, ze kterých 2 už jsou milionáři a to: Aeroline a Rudolph. Posledně jmenovaný byl vystřídán svým milionovým synem Championem. Takhle jsou geny Starbucka a Aerostara přítomny v rozsáhlé Kanadské populaci – z toho důvodu mají tito plemeničí velkou RV hodnotu. Jiná Starbuckova variace jako je Ronnybrook Prelude a jeho synové Comestar Outside a Carol Prelude Mtoto, mají relativně vysokou RV hodnotu 15 %. Býk jako Blackstar má taktéž vysokou RV hodnotu 18 % v Kanadě, protože jeho syn Comestar Leader a vnuk Lee a Outside jsou také mezi milionáři.

Kanadské výpočetní centrum určuje a publikuje stejné RV hodnoty pro krávy a býky. Takhle jsme zjistili, že legendární Kanadská kráva Comestar Laurie Sheik má uspokojivých 7 % RV hodnoty, ale její dcera Comestar L'Or Black (matka býků Comestar Outside a Lystel Leduc) má již 13 %. Americká hvězda Snow-N Denises Dellia měla 12 % RV. Její nejznámější syn Durham měl vypočtenou RV na 11 %, zatímco další její syn Dundee skončil s 13 %. Není se čemu divit, protože on je taktéž vnuk Starbucka. CDN zdůrazňuje, že pro výpočet hodnoty RV je zapotřebí kompletní rodokmen býků. Pokud schází v POP někteří předci (nejsou známí), tím schází“ krevní spojitost“ a tak je i RV menší. Tohle může být klamoucí, protože nízká RV-hodnota poukazuje na outcrossového býka. Nicméně jestli velká část rodokmenu je nedostupná, pak užitečnost RV je malá. U některých cizích býků publikovaných v tomto článku je možné, že nějaká malá část rodokmenu schází. Proto je to třeba mít na paměti při sledování jejich hodnoty RV.

TOPKY

Když se podíváme na tabulku č. 4 (býci s nízkou hodnotou RV a Kanadským (převedeným) celkovým indexem, kde jsou býci s nejméně 1500 LPI) mějme na paměti to, že býci, kteří tam jsou uvedeni,

▼ **Tabulka č. 4 – Vybraní býci s nízkou hodnotou RV v Kanadě s nejméně 1500 LPI (převedené na Kanadskou bázi).**

SIRE	RV	PEDIGREE	LPI	CTRY
Malpas	9	O-Man x Addison	2161	DE
Ra-Mar-L Lion King RC	9	Paradox x Addison	1615	US
Wa-Del Junction	10	O-Man x Convincer	2704	US
UFM-Dubs Ellrod	10	O-Man x Lynch	2649	US
Gran-J McCormick	10	O-Man x Durham	2629	US
Glen-D-Haven Silva	10	O-Man x Aaron	2010	US
Ridge-Star Jammer	10	Mount Earl x Zebo	1870	US
AmmonFarms Doppler	10	O-Man x 10	1749	US
Urbiel	10	Garter x Addison	1877	FR

▼ **Tabulka č. 5 – Vybraní býci s nízkým očekávaným budoucím inbreedingem (EFI) a nejméně 1500 TPI (převedené na USA bázi).**

SIRE	EFI	PEDIGREE	TPI	CTRY
Hurtgen-Vue Reality-Red	3.8	September x Renaissance	1731	US
Honeycrest Solution	4.5	Lancelot x Ohio	1803	US
Ra-Mar-L Lion King RC	4.6	Paradox x Addison	1805	US
Welcome Pennymaker	4.7	Lancelot x Aaron	1938	US
Jobess	4.7	Jocko x Airliner	1876	DE
Honeycrest B Nifty	4.7	Bombay x Zebo	1783	US
Mantylan Rakuuna	4.7	Lambda x Goldfinger	1735	FI
Aggrav Lawn Boy P-Red	4.7	Bacculum x Manfred	1756	US

▼ **Tabulka č. 3 – Hodnoty RV a EFI od momentálně populárních otců býků.**

SIRE	RV	EFI
Man-O-Man	10	5.8
Bogart	10	5.8
Garrett	11	6.1
Super	10	5.6
Planet	12	5.6
Bronco	10	6.1
Otto	13	6.1
Freddie	9	5.8
Xacobeo	12	6.1
Logan	11	5.8

mají celkově zjištěny rodokmen (tj. 8 generací – 256 předků) dle CDN. Býk jako Pennymaker schází v této listině, protože mu schází 2 jeho předkové, takže on má známých 254 namísto 256 předků. Nicméně s RV - hodnotou 10 % a přepočítáno na 1753 LPI, je to velmi atraktivní outcrossový býk. Proč jsme vybrali Pennymakera jako příklad? Protože tento syn Lancelota vyšel jako outcrossový a měl v každém indexu nízkou hodnotu EFI „Expected future inbreeding“ (Předpokládaná příbuzenská plemenitba), kterou publikuje americká organizace Holstein USA po každých plemenných hodnotách. Tato hodnota je porovnatelná s kanadskou RV hodnotou, ale je užívána jenom v americké populaci. Platí totiž: menší hodnota EFI, lepší outcrossový potenciál. V EFI žebříčku měl Pennymaker účtyhodných 4,7 což mezi ostatními takto hodnocenými býky je nejlepší a v celkovém hodnocení (má 1938 TPI).

Zpátky ale ke Kanadským hodnotám RV. V tomto článku se objevily z mnoha zemí “topky“ s plným indexem a jejich indexem pro příbuzenskou plemenitbu (stupeň příbuzenské plemenitby je vypočten pro býka z jeho původu) stejné jako hodnoty RV. Z toho důvodu (jak už bylo uvedeno) nedostatek informací o původu

způsobil, že některé hodnoty RV nebyly publikovány pro býky z různých zemí a z toho důvodu se někteří býci v topkách neobjevili, tak jako francouzská jednička Via Thelo. V žebříčcích Itálie, Nového Zélandu, Skandinávie a Švýcarská byl taktéž vyřazen (z důvodu nedostatečných plemenných informací), jenom u Finského býka Rakuuna byly nalezeny relativní hodnoty RV, tento zlepšovatel fitness znaků disponuje velmi zajímavou RV hodnotou 8 %. Což z něho dělá jednoho z moderních outcrossových kandidátů. V závěru se musí zdůraznit, že všechny publikované hodnoty RV býků z různých zemí, se vztahují pouze vůči Kanadské holštýnské populaci, ale netýká se to populací z ostatních států.

JISTOTA

Pojem “outcrossový“ býk platí jen pro určitou zemi nebo populaci a v druhé zemi již tomu tak být nemusí. Je to částečně patrné v tabulce č. 2, kde kanadské RV a americké EFI hodnoty jsou publikovány u stejných býků. Tam je vidět, že býci jako Pronto a Alando jsou v USA skutečně outcrossová, ale v Kanadě už nikoliv. Opačně to také platí pro býky jako Junction, McCormick a Encino.

Na závěr tohoto článku věnujte pozornost tabulkám 3, 4 a 5. Kromě vybraných atraktivních outcrossových býků s relativně vysokou hodnotou LPI a TPI (tabulka č. 4 a částečně v tabulce č. 5) můžete tam najít světové nejpoužívanější otce býků (hodnoty EFI a RV jsou dány ke každému býku). Když hodnotíte tyto tabulky je důležité být realistou. Čísla by měly být použita jako pomocná kritéria pro výběr býků, zrovna tak jako ostatní hodnoty býků nám poskytují důležité informace. To vše nám pomůže při uvážení výběru býků pro budoucnost. Budoucnost kde dostatečná genetická rozmanitost musí garantovat jistotu pro nové genetické možnosti a cíle v příštích letech.

Z časopisu Holstein International
přeložil
Ing. Tomasz Göbel
Genoservis, a. s.

Boliver x Morty

Narozen: 10. 3. 2005

Jab

EXCELENTNÍ EXTERIÉR

DOBRÁ PRODUKCE

NÍZKÉ SOMATICKÉ BUŇKY

SUPER TYP

TPI	1744
NM	178
MLÉKO	567 kg
BÍLKOVINA	13 kg
	- 0,03 %
TUK	2 kg
	- 0,15 %
REL	65 %
PH TYP	+ 3,02
VEMENO	+ 3,04
KONČETINY	+ 1,47
SOMATICKÉ BUŇKY	+ 3,08
DLOUHŮVĚKOST	+ 1,1
PORODY	8

PH MACE USA 1/2010

O: END-ROAD PVF BOLIVER-ET TV*TL
M: GENOS MARSHA 20015 971, VG 88
02 305 15 525 4,2 645 3,5 550

ZNAK		-2	-1	0	+1	+2	
RAMEC	+3,06						VELKÝ
KONSTITUCE	+2,02						SILNÁ
HLOUBKA TĚLA	+0,79						HHLUBOKÉ
MLÉČNÝ TYP	+2,95						VÝRAZNÝ
SKLON ZADĚ	-1,26						SRAŽENÁ
ŠÍŘKA ZADĚ	+1,64						ŠIROKÁ
POSTOJ ZAD. KON.	-0,51						ŠAVLOVÝ
POSTOJ ZE ZADU	+1,18						OTEVŘENÝ
ÚHEL SPĚNKY	+0,40						STRMÝ
SKÓRE KONČETIN	+2,24						VYSOKÉ
PŘED. UPNUTÍ VEM.	+3,00						VÝRAZNÉ
ZADNÍ VÝŠKA VEM.	+4,04						VYSOKÁ
ZADNÍ ŠÍŘKA VEM.	+3,66						ŠIROKÉ
ZÁVĚSNÝ VAZ	+4,01						VÝRAZNÝ
HLOUBKA VEMENE	+2,73						MĚLKÉ
ROZMÍSTĚNÍ STRUKŮ	+2,21						BLÍZKO
DĚLKA STRUKŮ	+0,98						DLOUHÉ

VHODNÝ NA JALOVICE

Dočera: 161724 981, VG 86, Moravan Petřvald, a.s.

Dočera: 162485 981, VG 87, Netis, a.s., farma Navsi

DESET STRATEGIÍ PRO DNEŠNÍ TĚŽKOU DOBU: JAK ZA NÍZKOU CENU VYPRODUKOVAT LITR MLÉKA

V této době lze jen těžko hodnotit ekonomickou stránku vašeho podniku. Existuje mnoho způsobů jak to udělat ale dnes je nejvýhodnější využít model dle nákladu na 1 litr mléka. Není důležité kolik litru mléka nadojí vaše krávy, nebo kolik krav ze stáda vyřadíte, důležité je abyste měli zajištěný váš ekonomický výsledek na nízké ceně výroby 1 litru mléka. Nastal čas vzít v úvahu základní strategie na výrobu „levného“ mléka.

1. VYUŽIJTE MAXIMÁLNÍ KAPACITU VAŠÍ STÁJE

Využívání maximálního prostoru vašeho kravína znamená 100% využití vašich prostorových možností v průběhu celého roku. Nevyužitá kapacita znamená pro vás finanční ztrátu, kterou si zrovna teď určitě nemůžete dovolit. Pod pojmem plná kapacita není míněno, že musíte mít jednu krávu na jedno stání nebo na jedno místo u žlabu, ale může to taky znamenat větší či menší kapacitu v závislosti na zařízení, prostředí a vašich zkušenostech. Každý chov by si měl sám určit možnosti prostorového využití své stáje.

2. DBEJTE NA TO ABY JSTE MĚLI ZDRAVÉ KRÁVY PO OTELENÍ

Jestli máte slabé a nemocné otelené krávy, tak to pak vede k tomu, že je musíte předčasně vyřadit, nebo následně máte nízkou březost, vysoké náklady za brakaci, vysokou cenu na výrobu 1 litru mléka a v konečném důsledku i finanční problémy celého chovu. Právě proto vaší prioritou by mělo být zdraví vašeho stáda a to především zdraví otelených krav.

Brakace a metabolické problémy u otelených krav znamenají velký problém pro celé stádo.

Vytyčené cíle pro prvotelky jsou tyto:

- míň než 3 % množství uhynulých zvířat včetně prodaných do 30 dní po otelení
- míň jak 1 % výskytu posunutého slezu
- míň jak 5 % krav které mají zadržené lůžko
- žádný výskyt zvířat s ulehnutím po porodu
- Cíle které byly navrženy pro další skupinu zvířat a to pro krávy na druhých a dalších laktacích:
- do 5 % uhynulých a prodaných do 30ti dnů po otelení (nutka)
- míň jak 2 % krav, které mají posunutý slez
- míň jak 10 % které mají zadržené lůžko
- míň jak 1 % zvířat s mléčnou horečkou.

Samozřejmě, že každý chov by si měl upravit vlastní cíle podle sebe.

3. VYŘAĎTE NEZISKOVÉ KRÁVY

Jalové krávy které nestačí pokryt svou produkcí variabilní náklady na krmný den a tudíž jsou ztrátové by jste měli vyměnit za prvotelky nebo zasušit. Jen zřídkka kdy se vyplatí nechat prázdné místo ve stáji. Vypočítejte si míru pokrytí variabilních

nákladů: vydělte variabilní náklady na krmný den cenou za litr mléka aby jste si spočítali jestli jste pokryli proměnlivé náklady. Variabilní (proměnlivé) náklady jsou ty které se ztratí pokud se vyřadí jedna kráva (krmivo, BST, desinfekce, náklady na úrok atd. Kráva, která je březí a o které se neuvažuje že by mohla být vyřazená, měla by se zasušit a zařadit do skupiny pro suchostojné než ji nechávat se skupinou dojících krav. Vypočítejte si to takto proměnlivé (variabilní) náklady na krávu a den mínus náklady na krmivo pro zasušenou krávu a den, to vše děleno cenou mléka za litr. Předčasně zasušet se nedoporučuje u krav které jsou krátkou dobu březí nebo jsou neperspektivní pro další produkci.

4. PRODUKUJTE KVALITNÍ MLÉKO S DOBRÝMI SLOŽKAMI

Na mléku může být velmi lukrativní jeho kvalita, to znamená dostatečné množství bílkovin a tuku. Finanční efekt u Holštýnů za navýšené složky by mohla se pohybovat 1\$ za 100 liber = 45 kg mléka (v USAA 40 hal na 1 litr mléka) a u plemene Jersey a kříženců tato cena mohla být dokonce větší. Krásné časy byly když cena mléka byla 20\$ za 45 kg + 1\$ příplatky za složky (cca 8,40 Kč za 1l) ale teď když cena mléka je 10\$ (4 Kč za 1l) je to pro chovatele každý cent nebo halíř za složky velmi důležitý.

5. MAXIMALIZUJTE ROZDÍL MEZI PŘÍJMEM NA KRMNÝ DEN A NÁKLADY NA KRMIVO NA KRÁVU A DEN (IOFC – income over feed cost)

Jestli z peněz vydělaných z mléka z 1 krávy na den odečtete náklady na krmivo na 1 krávu na den, zůstane vám čistý příjem. Jestli kráva nadojí 70 liber (31,5 litru) a mléko je 12\$ za 45 kg (4,80 Kč za 1 kg), cena krmení je \$5,50 (98,34 Kč) na den potom IOFC ($70 \times 0,12 - 5,50$) se rovná \$2,90 (52 Kč). Jestli dosahujete víc jak \$2,90 máte dobrý výsledek za předpokladu, že to nezpůsobilo újmu na zdraví zvířat. IOFC je řízen faktory jako jsou: cena za krmivo, cena za mléko, konverze krmiva, denní nádoj na ks a hodnota mléka (prémie za složky a kvalitu). Vyhodnocujte každodenní krmení a řízení stáda používáním IOFC. Cena krmiva na výrobu 100liber (45 litrů) mléka je dobrým ukazatelem při sestavování dlouhodobého krmného programu na delší dobu pro dojící i zasušené krávy. Vliv na to má řada faktorů jako: nákup krmiva, sesychání (úbytek), odpad + rozptyl a další faktory mající vliv na IOFC. IOFC není vhodné pro krátkodobé rozhodování v řízení stáda a jeho krmení. V opačném případě je použití IOFC velmi užitečné.

6. VYRÁBĚJTE ČI NAKUPOJTE OBJEMNÉ KRMIVO POUZE V DOBRÉ KVALITĚ

Ekonomika dojného skotu začíná a končí na kvalitě krmiva, protože zdraví, produkce a plodnost úzce souvisí s kvalitou krmiva.

7. ZJIŠŤOVÁNÍ A ŘÍZENÍ ŘÍJE A BŘEZOSTI U JALOVIC A KRÁV

Často se zapomíná na důležitost zjišťování březosti u jalovic, přitom jalovice tvoří minimálně 35% březostí na farmě. Právě jalovice daleko lépe březnou i v letním horkém období a hodnota březosti jalovic je v obratu stáda stejná jako u krav. Někteří chovatelé, kteří navyšují velikost stáda, musí nakupovat březosti v jalovicích. Je daleko jednodušší a levnější si březí jalovice vyrobit sám. Zjišťování míry zabřezávání v intervalu každých 21 dní je nejlepší způsob pro hodnocení reprodukce. Dobrá dojící stáda krav přesahují 20% (roční průměr) a nejlepší stáda přesahují přes 30% u jalovic. Každý chov by si měl co nejdříve

stanovit % březích krav ve stádě pro potřeby svého stáda.

8. UDRŽUJTE NÍZKOU CENU PRVOTELEK ZAŘAZOVANÝCH DO STÁDA

Výdaje za náhradu vyřazené krávy, jsou po nákladech na krmivo, druhé největší. Proto by se měly začleňovat mezi základní náklady na výrobu 1 litru mléka. Konceptně je cena za prvotelku cenou za udržování stáda a jeho struktury. Ve skutečnosti účetní mají mnoho způsobů jak stanovit cenu za prvotelku. Všechny tyto metody jsou si velmi podobné: od hodnoty prodané krávy odečtete hodnotu za náhradu a pak to vše vydělíte hodnotou na produkci 1 litru mléka. Cena prodáváných krav závisí jak a v jakém stavu jsou prodávané (v dobré kondici a vyřazené na konci laktace se dobře prodávají než vyhublé otelené krávy) a v jakém množství byly prodané (uhynulé krávy se nezapočítávají mezi krávy které byly prodány). Cena za náhradu závisí od toho za kolik si pořídíte novou vysokobřezí jalovici nebo kolik peněz investujete do vlastního odchovu jalovic (nevztahuje se hodnota za porod). V situaci kde všechny jalovice jsou nakoupeny, hodnota prodaných telčích se jalovic se udává včetně hodnoty prodaných krav.

Množství mléka a počet vyřazených zvířat má obrovský dopad na kalkulace. Vskutku nezáleží jaký máte stupeň vyřazování zvířat nebo za kolik jste nakoupili jalovice. Důležitá je cena odpisu stáda při výrobě 1 litru mléka. Nejlepší chovatele v USA dosáhli ceny nižší než \$1,5 (25,5 Kč) při výrobě 100liber (45litrů) mléka.

9. ŠETŘETE ROZUMNĚ

Šetření v této době je nezbytné a každý dobrý chovatel to dělá z rozmyslu. Hlavně by šetření nemělo ovlivňovat oblasti jako: kvalitu krmiva, celkový zdravotní stav zvířat, zdraví otelených krav a březost. Jestli byly úspory úspěšné to můžete vidět v těchto 4 oblastech v průběhu 12 až 24 měsíců. Výsledky ostatních šetřících opatření můžete už vidět za podstatně kratší dobu a přitom už nejsou tak rozhodující jako ty předchozí.

10. KONTROLUJTE PRACOVNÍ NÁKLADY

Je mnoho způsobů jak ohodnotit efektivitu práce. Berte v úvahu počet krav na pracovníka a kolik bylo prodáno litru mléka na jednoho zaměstnance. Ačkoliv se používá více hodnot, rozhodující ohodnocení efektivitu práce je nejlíp vidět při analýze pracovních nákladů na 1 litr mléka. Nezáleží na tom, kolik máte zaměstnanců v případě, že cena práce na výrobu 1 litru mléka je dobrá. Několik případů může zkreslit tyto počty např. práce na kontrakt (insemináční práce na dalších chovech, udržovací servis mimo váš chov, práce s klienty atd.) nebo jestli si odchováte vlastní jalovice. Nejlíp efektivitu vyhodnotíte, když budete brát za pracovní náklady pouze ty práce, které přímo souvisí s péčí o dojící stádo.

z časopisu Hoards Dairyman
přeložil Ing. Tomasz Göbel
Genoservis, a. s.

JAK ZJISTIT NEJLEPŠÍ ČAS PRO ZAPUŠTĚNÍ KRAV PO OTELENÍ?

Farmáři používají mnoho pomůcek jak ovlivnit úspěšnou inseminaci, výdaje za veterinární ošetření, nebo úroveň produkce stáda. Jeden z velice důležitých bodů pozornosti přichází do popředí poslední roky: interval mezi otelením a první říjí. Časopis Holstein International přichází s radami, které vychází z praktických zkušeností.

Tady nenaleznete obecnou odpověď na otázku kolik dní po otelení by měla být kráva opět připuštěná. V mnoha zemích se stále zvyšuje počet krav ve stájích a to vede ke stále se zvyšující pozornosti na dobu připouštění a úroveň zabřezávání je ovlivněna především ve způsobu řízení. Nejsou to magické formule, ale vodítka založená na praktických zkušenostech směřující k jistému cíli.

DETEKCE ŘÍJE

Otázka na vhodnou dobu opětovného zapuštění je samozřejmě také filozofií otázkou, je v tom mnoho stimulač-

ních bodů, vysvětluje Stephan Theisen z Alta Genetics, kde pracuje jako poradce na reprodukční problémy velkokapacitních stád po celém Německu. Naše interní analýza zahrnující více než 20 000 krav odhaluje, že nejlepší výsledky jsou dosaženy, když se inseminuje během 80-ti dní po otelení, nezávisle na individuální produkci krav. Rychlost zabřeznutí je podstatně nižší při inseminaci mezi 80. a 120. dnem po otelení. Po této době se znovu úspěšnost první inseminace zvyšuje. V principu výsledky odkryly, že doba první inseminace po otelení přímo ovlivňuje laktační křivku. Čím dříve je kráva inseminována, tím je většinou ploš-

ší laktační křivka a je vyšší celková úroveň laktace. Detekce říje zůstává největší výzvou. Naše údaje ukazují, že pouze 50 % říjných krav je detekováno a nakonec inseminováno. To je důvod, proč doporučujeme ve velkokapacitních stádech vytvořit obecnou řídicí reprodukční politiku, kde začíná brána většiny úspěchu právě v těchto oblastech. Jeden z chovatelů, který se řídí Theisenovými radami je Marc Benninghof v Bremevörde na severu Německa. Produkuje v průměru téměř 12 000 kg na laktaci a jeho stádo o 600 kusech se řadí mezi nejlépe produkční stáje po celém Německu. Musím uznat, že jsem dříve podceňoval otázku správné doby inseminování po otelení, říká Benninghof. Dnes náš úspěch je v podstatě v připouštění všech krav mezi 45 - 50 dny po otelení.

U plemenic, které mají denní produkci mezi 45 - 60 kg mléka čekáme do následující říje. Ve většině případů používáme pro lepší detekci říje aktivní kontrolní zařízení. Plemence, které nezabřeznou do 80 dní po otelení zařazujeme do ovsynchového programu. Je velmi důležité udržet denní produkci stáda na stabilní úrovni. Je pravdou, že brzké zapuštění probíhá většinou během období vrcholu laktace. Ve stejné době se části krav ve druhé a třetí fázi laktace snižuje. To je důležité pro stádo jako celek, nikoli však pro individuální zvířata. My se snažíme udržet průměr doby laktace celého stáda mezi 170 - 180 dny.

PŘEDPOKLAD

Právě jako Benninghof, Jan Anders Bengtsson ze Švédska používá aktivní kontrolní zařízení k detekci říje ve své stáji, kde má 680 holštýnských krav. Průměrná produkce jeho stáda je téměř 11 000 kg a inseminaci a RDG provádí osobně. Obvykle se snažíme připouštět většinu

krav do 60 dní po otelení. Vyjímkou jsou zvířata, která svou produkční úroveň nebo kondicí nejsou vhodné pro brzkou inseminaci. V principu krávy inseminujeme jen v případě, že říje je detekována zřetelně. U problémových krav používáme progesteronový test. "Aplikování hormonů je pouze na veterinární předpis a to se stává jen občas", říká Bengtsson. Navíc většinu jalovic připouštíme sexovaným spermatem. I v tomto případě připouštíme jen tehdy, když všechny symptomy říje jsou zřetelné. Věk při prvním otelení je 24 měsíců.

INDIVIDUÁLNĚ

Ital Germano Spinelli, vlastník slavného Aquila stáda v počtu 150 plemenic (průměrná produkce je 11 000 kg – 38 kg / kráva / den), se snaží inseminovat krávy velmi individuálně, v závislosti na jejich produkci a kondici. "Je těžké říci, který den po otelení je nejvhodnější pro opětovné připuštění našich krav. Myslím si, že plodnost krav je závislá na mnoha faktorech, které jsou mezi sebou úzce spjaty. Pro nás je optimální, pokud je plemence opět inseminována mezi 70 - 80 dny po otelení. Znam krávy pocházející z rodin a individuální zvířata velmi dobře, proto mé rozhodování v inseminaci je založeno na stálých konkrétních kravách nebo rodinách. Pro mě je důležité nedělat násilný přesun zvířat do skupiny zaprahých krav, pokud mají stále vysokou produkci. Všeobecně se snažíme inseminovat několik hodin po detekci říje. S jalovicemi je to proměnlivé. Inseminuji je v závislosti na hmotnosti. Proto věk jalovic při prvním otelení se pohybuje většinou mezi 23 - 27 měsíci", vysvětluje Spinelli.

Greg Coyne, spoluvlastník Coyne Farms v Avonu v New Yorku, kde mají ustájeno 1000 krav (s průměrnou produkcí 25 000 lb. / 11 340 kg) také usiluje o inseminování mezi 60. - 70. dnem po otelení a také používá aktivní zařízení k detekci říje. Ví, že tento systém není právě běžný v tak velkých stádech, ale zatím jsme s tím měli výborné zkušenosti. Využíváme detekování, hormony používáme jen vyjímečně, a to většinou jen v případě plemenic, které jsou určeny jako příjemkyně. Pokud zvíře nezabřežne po první inseminaci, tak čekáme na další a děláme to tak dlouho, dokud věříme, že to má smysl. Pokud má kráva extrémně vysokou produkci, tak ji neinseminujeme tak brzy a poskytneme jí nějaký čas. Spíše věnujeme pozornost konkrétní krávě než

tomu, aby se nám rodil měsíčně stálý počet telat. Největší problémy se zabřežáváním máme v letních měsících, kdy jsou extrémně vysoké teploty. Ale nemyslím si, že by použití hormonů v tomto případě tento problém vyřešil.

SYNCHRONIZACE

V dobře známém chovu Willsbro ve Velké Británii probíhá zvláštní synchronizační program, protože mají vysoký podíl příjemkyň mezi dojnícemi. Kolem 35 % z jejich 1 100 krav je využito jako ET příjemkyně. Zhruba 50 dní po otelení jsou všechna zvířata ošetřena prostagladinem v intervalu 14 dní (vždy se začíná v pondělí). Takhle jsou schopny si udržet žádanou periodu 60 dní mezi otelením a první inseminací. Vyjímkou jsou pouze zvířata, které produkují více než 60 kg mléka za den. Podle Roberta Willa, který je zodpovědný za reprodukci a zdraví stáda, je

průměrný věk jalovic při prvním otelení 26 měsíců. Průměrná denní produkce stáda je 36 kg na krávu a den. Pouze potenciální výstavní jalovice podstoupí speciální léčbu, když přichází do věku prvního otelení. Předpokládaným výstavním adeptkám inseminaci trochu odsuneme. Díky tomu normálně požadovaný věk při prvním otelení 24 měsíců je trochu opožděn. V zásadě je pro nás věk 24 měsíců při prvním otelení dobrý, komentuje Will.

Z časopisu Holstein International
přeložila
Bc. Ingrid Štěpánová
Genoservis, a. s.

ŘÍZENÍ FARMY DOJNÉHO SKOTU K ZAJIŠTĚNÍ MAXIMÁLNÍHO POHODLÍ ZVÍŘAT A MAXIMÁLNÍHO PŘÍJMU KRMIVA

Cílem každého výrobce mléka by mělo být zajištění komfortního ustájení a dojení krav, které podporují produkci mléka a zdraví stáda. Systém krmení by měl maximalizovat příjem krmiva a udržovat správnou kondici krav. Přesun krav do dojírny by měl být klidný a ohleduplný.

Komfort krav může vytvořit rozdíl několika tisíc kilogramů průměrné produkce mléka mezi dvěma stáda stejné genetiky a podobné krmné dávky. Úspěšný producent vytvoří prostředí, které minimalizuje stres, nadměrné soupeření o krmivo a vodu a potenciál pro různá poranění.

MÍSTA K LEŽENÍ

TVAR A ROZMĚRY

Řádně udržované lehací boxy jsou klíčem k pohodlí krav na většině farem. Boxy by měly poskytnout čistá, suchá a pohodlná místa k ležení. Rozměry a tvar by měly umožnit, aby kráva mohla vstát a lehnout přirozeně. Důležitým hlediskem je „výpad vpřed“. Když vstává, musí se kráva vrhnout buď dopředu nebo do strany. Pokud odpovídající prostor k výpadu není k dispozici, krávy budou mít potíže se vstáváním a mohou nakonec přestat boxy používat.

Chcete-li zjistit, zda vaše lehací boxy pro krávu komfortní, zvažte následující:

- Cítí se krávy při stání nebo ležení v boxech pohodlně?
- Leží krávy hluboko v boxech nebo naopak v chodbách?
- Stojí krávy polovinou těla v boxu a polovinou v chodbě?
- Stojí krávy v boxech v nepřírodném úhlu?
- Jsou všechny boxy používány stejně často?
- Když krávy obvykle odpočívají, např. od 22 hodin do 4 hodin, více než 20 % nebo 30 % krav v boxech stojí?
- Jsou vemena krav špinavá?

Pokud odpověď na některou z těchto otázek zní ano, pak lehací boxy nejsou tak pohodlné, jak by měly. Také zkontrolujte odřeniny kůže a chlupů, poranění hlezenních kloubů a kolen a také krku. To jsou místa, kde dochází k nepříjemnému kontaktu s technologií při vstávání a uléhání.

PODESTÝLKA

Sláma, piliny, písek, drcené noviny i kompost můžou dobře fungovat jako podestýlka. Výběr je často určen technologií odkluzu hnoje, případně kejdy. Jakákoliv podestýlka se musí udržovat čistá a suchá, k minimalizování životního prostředí pro mikroorganismy. Udržení podestýlky v dobrém stavu maximalizuje absorpci vlhkosti, zvyšuje elasticitu, komfort, využití lůžek a snižuje potenciál pro zranění.

Většina krav preferuje 4 % sklonu z přední do zadní části lehacího boxu. Nastlaná plocha s podestýlkou by měla být bez „výmolů“. Podívejte se na čistotu kloubů, vemene a stehen. Znáte „test mokrého kolena“? Klekněte na stání na 10 sekund, pokud je vaše koleno mokré, pak vaše lůžka nejsou v pořádku. Další „test padajícího kolena“, v němž ze stoje klesnete na kolena v lehacím boxu, vám rychle řekne, jak skutečně pohodlné vaše boxy pro krávy jsou!

Lůžka by měla být kontrolována denně a mokré podestýlky odstraněny. Neudržovaná lůžka nejen snižují komfort krav, ale zvyšují riziko mastitidy a také tím mají vliv na produkci mléka.

VĚTRÁNÍ

Systém ventilace na vaší farmě by měl zabránit vysoké vlhkosti vzduchu v zimě a nahromadění tepla v létě. Řady lehacích boxů i ostatní oddělení by měla být dostatečně otevřená, aby vzduch mohl proudit přes krávy. Podívejte se na místa s nadměrnou kondenzací vody a místa poškozená vlhkostí, zejména na střeše. Pavučiny jsou často známkou nedostatečného pohybu vzduchu. K dalším

příznakům špatného větrání patří: zápach amoniaku, nadměrné kašláni, dýchání krav otevřenými ústy. Pokud přejíždíte prsty po srsti, měly by v dobře větrané stáji zůstat suché.

PODLAHA

Všechny pohybové chodby by měly mít protiskluzový povrch ke snížení úrazů, zvýšení pohyblivosti za krmivem, vodou a k podpoře říjové aktivity. Pokud zaznamenáte u vašich krav velmi pomalou chůzi, nebo nesmělou se zadními nohama široce od sebe, mohlo by to být známkou kluzkého povrchu. Všechny by měly být drážkované. Před uvedením krav na čerstvě drážkovaný povrch, zkontrolujte a odstraňte ostré zbytky či okraje, aby se zabránilo zraněním.

DOJENÍ A ČEKÁNÍ

Krávy by neměly strávit uzavřené při dojení, čekání, přehánění apod. více než dvě hodiny denně (čím méně, tím lépe). Pokud se v čekárně a dojírně cítí pohodlně, budou krávy v klidu přežvykovat. Jestliže se více než 20 % krav v dojírně vyprazdňuje, bývá to známkou nepohodlí či neklidu. Dojící systém by měl být správně navržen, instalován a také udržován. Dojiči by měli být klidní, konejšiví a ovládající postup dojení.

MANAGEMENT KRMENÍ

Pro jakoukoliv farmu mléčného skotu, ale především při plánování rozšíření farmy, je potřeba použít technologie krmení vyzkoušené nebo vyhodnocené s naprostou jistotou jako podporující žravost dojného stáda.

Do technologie krmení zahrnujeme:

- ✓ systém krmení (TMR, zkrmování objemných krmiv odděleně od zrnil, použití jeslí, pastevní systémy, individuální příkrmování apod.),
- ✓ strategii krmení (dostupnost krmiva, četnost krmení a přihrnování atd.),
- ✓ jednotlivá použitá krmiva.

Ekonomicky fungující krmné programy optimalizují tyto tři složky tak, aby byly pro krávy dostatečně komfortní a nenarušily přirozené sociální chování a příjem krmiva. Při rozšiřování stáda a s tím spojené výstavbě nebo úpravě zařízení, dochází často ke snížení produkce mléka, zhoršení výsledků reprodukce a zdraví stáda. Některé z těchto problémů souvisí se špatným managementem krmení a napájením.

STRAVOVACÍ ZVYKLOSTI

Výzkumní pracovníci na Michigan State University shromáždili údaje o stravovacích zvyklostech krav na počátku a vrcholu laktace. Tyto krávy byly ustájeny na vazném stání. Na vrcholu laktace krávy sežraly více než 23 kg sušiny krmiva a vypily denně přes 76 litrů vody denně. Krmivo přijímaly asi 11 x denně po cca 2,5 kg sušiny. Každý jednotlivý příjem trval asi 30 minut, tj. celkem asi 5 hodin za den.

Krávy s vyšší produkcí mléka a starší krávy spotřebovaly více krmiva, přijímaly rychleji a větší porce, přežvykovaly déle a efektivněji, vody vypily více než krávy mladší s nižší produkcí. Vzhledem k tomuto přirozenému rozdílu mezi prvotelkami a staršími kravami je smysluplné, aby tyto skupiny byly rozděleny, jestliže chceme dobře působit na stravovací návyky a podporovat maximální žravost, zvláště u prvotetek.

MAXIMÁLNÍ PŘÍJEM KRMIVA

Krávy by měly dosáhnout maximálního příjmu krmiva nejpozději do 10 týdnů po otelení. To minimalizuje dobu strávenou v negativní energetické bilanci. Obecně platí, že krávy, které dosáhly vysoké úrovně příjmu na počátku laktace, budou vyrábět více mléka s menšími zdravotními problémy a mají také lepší výsledky reprodukce. Prvotelky by měly zvýšit denní příjem sušiny o 1 až 2 kilogramy sušiny za týden během prvních tří týdnů po otelení a starší krávy 2,5 až 3 kilogramy za týden.

Kráva na vrcholu příjmu krmiva by měla denně sežrat alespoň 4 % své tělesné hmotnosti jako sušiny krmiva.

Například kráva o hmotnosti 600 kg by měl sežrat minimálně 24 kg sušiny. Dalším dobrým tipem je pravidlo očekávat 1 kg sušiny krmiva spotřebovaného pro každé 2 kg mléka (krávy produkující 50 kg mléka by měly sežrat alespoň 25 kg v sušině).

Příjem krmiva pod tyto cílové hodnoty může mít za následek nadměrné ztráty tělesné kondice, horší výsledky reprodukce, zvýšený výskyt zdravotních problémů ve stádě a nižší perzistenci laktace.

Nezapomeňte, že vyváženou krmnou dávkou jak poměrem tak množstvím živin je potřeba krávu vyživovat 24 hodin. Je třeba dodat, že potřebné živiny musí být obsaženy v množství krmiva, které kráva může během 24 hodin spotřebovat. Tato doporučení jsou často farmáři přehlížena, ale každý vhodný systém krmení musí tyto dva základní body výživy naplňovat.

Krmivářské strategie k dosažení maximálního příjmu krmiva

Hlavní součásti strategie krmení, které ovlivňují příjem:

- dostupnost krmiva a načasování krmení,
- management krmného žlabu,
- četnost a pořadí krmení,
- vlhkost krmné dávky,
- strategie rozdělení jalovic a krav do skupin,
- změny krmné dávky
- dostupnost vody.

Krmivo by mělo být k dispozici 20 a více hodin denně. Čerstvé krmivo by mělo být k dispozici vždy, když chce kráva žrát!

Nedávné výzkumy na farmách potvrzují, že v dnešních volně ustájených, vysokoprodukčních stádech, chtějí krávy žrát bezprostředně po dojení, po vyhrnutí chodeb nebo kdykoliv, jakmile je předkládáno čerstvé krmivo. K příjmu 65 až 70 procent sušiny dochází během hodin denního světla. Je jednoznačné, že strategie krmení, která maximalizuje příjem bude vycházet z těchto přirozených návyků.

Krmné žlaby by měly být udržovány v čistotě a bez zkaženého krmiva.

Krávy nevyprodukují mléko z krmiva, které nesežerou. Většina odborníků doporučuje 60 až 80 cm prostoru u žlabu na jednu krávu, ale optimální prostor na krávu pro vaše stádo závisí na dostupnosti krmiva.

Nejdůležitější je sledovat sociální chování při krmení.

Vidíte nadměrné boje a soutěžení o přístup ke krmivu? Jsou menší prvotelky a čerstvě otelené krávy odstrkovány dominantními kravami od krmného žlabu? Nadměrné množství bláta, hnoje, vody, ledu nebo sutě překáží kravám v pohybu? Hledání nejlepší strategie krmení pro vaše stádo, a to zejména v případě rozšiřování stáda, ustájení krav v nových skupinách a stájích, vyžaduje pečlivé sledování vašeho stáda při krmení a chování ve skupině.

Sušina krmné dávky musí být pečlivě sle-

dována a upravována (alespoň jednou týdně). Pro maximální příjem se snažte zachovat sušinu krmné dávky mezi 50 - 85 %. Dávka by měla být zakládána na žlab několikrát denně ke stimulaci příjmu krmiva. Pokud zkrmuje píce a koncentrovaná krmiva zvláště, dávkujte koncentráty nejméně čtyřikrát denně a ne více než 2,5 až 3 kg v jedné dávce.

Jádrem jakéhokoli krmení pro vysokoprodukční dojnice musí být vysoká kvalita píce. Nízká kvalita objemných krmiv, vysoký obsah vlákniny omezuje příjem celé krmné dávky. V důsledku toho bývá zkrmováno více obilovin v poměru k píce, což může vést k acidóze, snížení příjmu krmiva a špatné produkce mléka. Vždy se vyhněte krmení plesnivým, prašným nebo příliš hrubým senem, které rovněž sníží příjem.

Nikdy nezapomínejte na dostupnost vody.

Nemějte více než 20 až 25 krav na napáječku a umístěte je tak, aby byly lehce přístupné pro všechny krávy. Mezi doporučené oblasti patří vstupní a výstupní cesty k dojně. Napáječky by neměly být dál než 17 m od krmného žlabu. Vysokoprodukční dojnice potřebuje k produkci 1 l mléka přes 3 l vody. Při omezení spotřeby vody o 40 procent lze očekávat snížení příjmu sušiny o 20 %. Dokonce snížení příjmu sušiny o 1 kg může snížit produkci mléka na vrcholu laktace až o 2,5 l. Mějte na paměti, že 1 l zvýšení dojivosti na vrcholu laktace znamená zvýšení produkce mléka asi o 200 l za celou laktaci.

Pamatujte:

cílem Vaší správné strategie krmení je přimět v podstatě plné krávy k návratu ke krmnému žlabu, aby sežraly ještě několik kg krmiva!

SESTAVOVÁNÍ SKUPIN A JEJICH KRMENÍ

Správné sestavení skupin by mělo podporovat maximální příjem krmiva a téměř agresivní žravost co nejdříve po otelení. Všechny skupiny krav by měly být homogenní, aby se usnadnilo sestavení krmných dávek. Velikost skupiny je dána technologií krmení, technologií ustájení, celkovou velikostí stáda a maximálním počtem krav, které lze úspěšně zvládnout s ohledem na daný personál ve vztahu k zabezpečení chodu celé farmy.

Prvotelky by měly být na několik prvních týdnů po otelení ustájeny odděleně od starších krav. To jim umožňuje přizpůsobit se poporodnímu prostředí, zlepšuje žravost a snižuje metabolické poruchy. Samostatné ustájení prvotelek má za následek jejich vyšší příjem krmiva a vyšší produkci mléka.

Kontrolní seznam krmného systému = klíč k úspěšné expanzi

Zvažte následující body kontrolního seznamu, zda máte sestaven efektivní systém krmení pro vaše stádo dojnic. Ať už máte v plánu rozšíření vašeho stáda nebo jste tak již učinili a nyní řešíte vzniklé problémy a také pokud si jen chcete zlepšit efektivitu a ziskovost vaší mléčné farmy.

1. VYBAVENÍ / SESTAVENÍ SKUPIN

A. Krmiva / management krmení

- Skladování krmiv (dostatečné kapacity, dobře udržované, snadno dostupné).
- Řádné skladování a odběry píce.
- Efektivní dodávku krmiva pro všechny skupiny.
- Minimalizovat ztráty (5 procent odmítnutí denně).
- Přesné vážení všech krmiv pro všechny skupiny.

B. Krávy a jejich pohyb

- Jemný a ohleduplný pohyb do dojny a zpět do stáje; vyhněte se ostrému zatáčení naháněcích uliček.
- Přístup ke krmení, když krávy chtějí žrát.
- Přístup do stínu a k ventilaci; odpovídající přístřeší v zimě.

- Čas strávený mimo krmivo a vodu je minimální (< 6 hodin denně).
- Udržení správné tělesné kondice.

C. Krmný žlab a skupiny

- Dostatečný prostor u žlabu (60 cm až 75 cm na krávu), více prostoru vede k častějšímu příjmu a menšímu soupeření.
- Dostupnost a kvalitu vody (20 krav nebo méně na napáječku).
- Řádná údržba krmných zařízení.
- Žlaby bez hrubých ploch a hran.
- Pružné, suché podlahy snižují výskyt úrazů paznehtu.

2. KVALITA KRMIVA VE ŽLABU

A. Dodané krmivo

- Odpovídající velikosti částic (10 % či více částic delší než 3/4 palce).
- TMR stejnoměrně zamíchaná, každý den.
- TMR krmení nejméně dvakrát denně.
- Přihrnování krmiva často a pravidelně.
- Bez plísní, nehřející se krmivo, s dobrou chutností celý den.
- Vlhkost krmné dávky mezi 15 a 50 %.
- Příjem sušiny objemných krmiv denně 1,8 až 2,5 % tělesné hmotnosti.

- Krmné dávky a pícnin rutinně testovány nejméně čtyřikrát ročně.

B. Zbytky krmiva

- Krmivo by nemělo přidávat na zbytky.
- Složení zbytků by mělo odpovídat původní krmné dávce – krávy přebírají?

Kromě tohoto seznamu, byste měli také hodnotit další faktory zvířat, krmiva a životního prostředí, mající vliv na úspěšné fungování systému krmení a na správné chování a potřeby vašich krav:

1. onemocnění končetin mohou omezit mobilitu,
2. přežvykování - v ideálním případě, více než polovina stáda v kteroukoliv dobu přežvykuje nebo přijímá krmivo,
3. hnůj - konzistenci, barvu a obsah,
4. srst - vzhled a čistota,
5. dýchání - zkontrolovat kašel nebo výtoky z nosu,
6. fyzický stav pícniny - měly by být přiměřené velikosti částic bez hniloby a plísní,
7. manipulace se zvířaty - ohleduplná a jemná.

SHRNUTÍ

Vždy sledujte chování vašich krav ve skupinách a při krmení pro stanovení nejefektivnější organizace krmení, dojení a ustájení ve skupinách. Dobře navržený systém krmení pro jakoukoli velikost stáda musí podporovat žravost a maximální příjem vyvážené krmné dávky. Pamatujte, že existuje více faktorů rozhodujících o úspěšném krmení dojníc, než jen se podívat na výtisk krmné dávky z počítače. U vysokoprodukčních dojníc správné provádění strategie krmení, maximální příjem krmiva a komfort krav bude určovat výši produkce mléka. Uvážení těchto krmivářských a obecných zásad pro řízení, které jsou určeny k maximalizaci pohodlí a příjmu krmiva, vám umožní úspěšně rozšiřovat vaše farmy nebo doladit stávající a zvýšit tím jejich ziskovost.

Jeffrey F. Keown, Paul J. Kononoff;
University of Nebraska-Lincoln

Přeložil
Ing. Karel Liška
Genoservis, a. s.

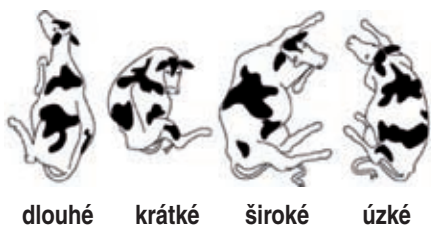
KOMFORT KRAV - ODPOČINEK

Odpočinek krav je dán především jejich potřebou ležet. Omezení času ležení snižuje produkci mléka.

Hlavní důvody, proč zabezpečit kravám kvalitní odpočinek:

- když leží, odpočívají a přežvykují,
- průtok krve vemenem se zvyšuje až o 30 %,
- odpočívají také končetiny, paznehty jsou v suchu,
- když některé krávy leží, ostatní mají více místa k pohybu ke krmivu, vodě a k projevům říje.

▼ Ukázky ležení

LEŽENÍ – DOBA A ČETNOST

V ideálních podmínkách jsou krávy schopny ležet asi 14 hodin denně. Během této doby spí pouze 30 minut. Pokud nejsou místa k ležení dostatečně pohodlná, omezují dobu ležení. Jestliže krávy nemají možnost si lehnout, když potřebují, musí delší dobu stát a mění svůj cyklus chování. Jakmile si konečně lehnou, leží mnohem déle. Díky tomu méně často docházejí ke krmnému žlabu, méně často přijímají krmivo a vodu a tím se snižuje celkový příjem sušiny krmiva.

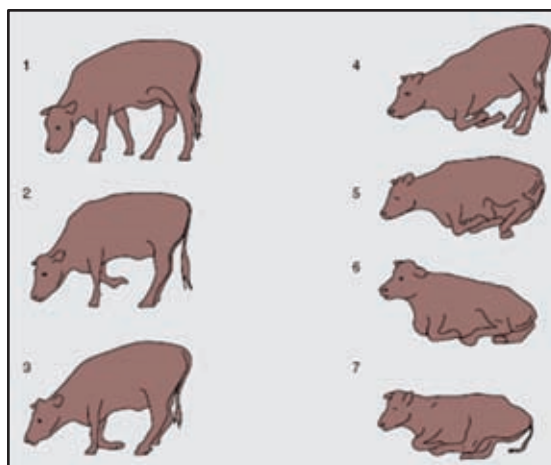
Periody ležení se pravidelně střídají s přijímáním krmiva a stáním. Doba ležení trvá zpravidla 1,5 - 3 hodiny. Dojnice lehají a vstávají mnohokrát za den. V průběhu déletrvajících period ležení uprostřed dne a v noci se zvedají, protahují a hned zase uléhají, většinou na svou druhou stranu. Skot tráví více než polovinu života ležením. Průměrná dojnice uléhá a vstává 16-krát denně, tj. 6000 krát za rok. Mimo jiné, doba le-

žení a počet period závisí na věku, pohlavním cyklu a také zdraví. Vliv má jistě i počasí, kvalita podestýlky, technologie ustájení a počet zvířat na m².

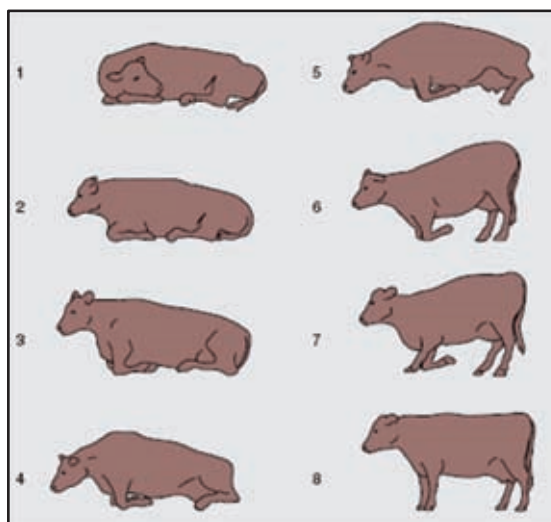
ULÉHÁNÍ

Při každém uléhání pokládá kráva 2/3 své hmotnosti (500 – 650 kg) na svoje přední kolena, která klesají volně z výše 20 – 30 cm. Z toho důvodu je velmi důležitá kvalita podestýlky, aby kráva mohla bezbolestně uléhat kdykoliv se jí zachce. Kontrola je jednoduchá, sledováním rychlosti uléhání. Jestliže potřebuje v průměru více než 5 minut, měli byste sledovat uléhání důkladně, aby jste zjistili proč.

▼ Jak kráva uléhá

▼ Jak kráva vstává

VSTÁVÁNÍ

Velmi důležitý je dostatek prostoru k výpadu vpřed. Pokud to není možné, musí mít pro tento výpad prostor alespoň do strany od lehacího boxu. V opačném případě má kráva se vstáváním problémy a může také přestat toto místo k ležení používat.

VZHLED LEHACÍHO BOXU

Existuje mnoho tvarů zábran a většina funguje velmi dobře. Neposuzujte je pouze s metrem v ruce. Velmi důležité je pozorovat reakci krav. Vstávat by měly stejně jako venku na pastvině. Potřebují sklonit hlavu dolů a vrhnout se vpřed, aby přenesly váhu ze zadních končetin dopředu

a mohly se postavit na zadní nohy. Je obtížné určit přesné míry lehacího boxu vzhledem k rozdílům mezi stády. Doporučený prostor pro hlavu je cca 47 cm, pro tělo 168 cm. Krom toho je třeba prostor k výpadu nejméně 30 cm, proto by měl být lehací box dlouhý 245 cm. Kratší může být v případě, že kráva může využít k výpadu prostor za ním, např. protilehlý box, uličku apod. Pokud je lehací box dlouhý jen 215 cm musí kráva provést výpad do strany. K tomu musí být uzpůsobeny (správně naohýbané) boční zábrany. Nainstalujte hrudní zábrany, měly by být asi 168 cm od zadního okraje o výšce 15-20 cm v úhlu 60°. Hrudní zábrany brání kravám, aby se natlačily příliš dopředu, pomohou udržet čisté ležiště a krávy se o ně opírají při vstávání.

PODESTÝLKA

Je zde několik kritických faktorů, které musí být uváženy. Povrch by měl být trvanlivý a lehce udržovatelný, odolný proti vodě a vyspádovaný. Neměl by být kluzký a měl by být prevencí proti zraněním. Krytina by měla být spíše měkká a pohodlná než tvrdá, studená a vlhká. Měla by být

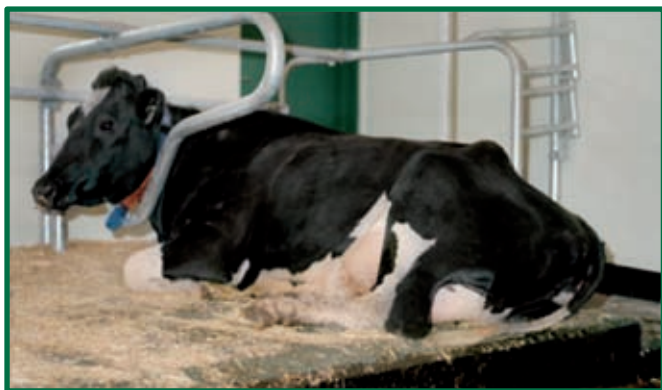
z inertního materiálu ve kterém nemohou přežívat patogenní mikroorganismy. Cena musí být uvážena vzhledem k možnému většímu nebo menšímu výskytu poranění. Podestýlka zajišťuje komfort dnešním dojnícím, které tráví většinu času ve stáji.

Existují dvě základní skupiny materiálů:

- organické – sláma, hobliny, piliny a separát,
- anorganické – písek, beton, gumové matrace.

Nejvíce na celém světě používané materiály jsou písek, sláma, piliny a vápenec. Výzkumy ukazují, že krávy upřednostňují písek před matracemi. V případě přechodu na stání pískem mějte na mysli potřebu přizpůsobení manipulace s kejdou. Hlavní nevýhodou písku je jeho cena a dostupnost. Cena je vyšší než ostatních materiálů a není dostupný ve všech regionech.

Organické materiály dodávají uhlík, který je potravou pro bakterie, ale samotný uhlík nestačí. Bakterie také potřebují teplo (blízké tělesné teplotě), vlhko (mléko, moč, výkaly, mokré končetiny). Jestliže jedna z těchto podmínek není dostupná, je množení bakterií omezeno. Pokud nejsme schopni ovlivnit žádnou z těchto podmínek můžeme zabránit množení bakterií desinfekčním ošetřením materiálu podestýlky.

Různé materiály vyhovují různým mikroorganismům. Piliny jsou špatné z důvodu množení bakterie Klebsiella, zatímco ve slámě bývá vysoký výskyt Streptokoků, kteří mohou být přeneseni na kůži struků.

Podestýlky z organického materiálu jednoznačně obsahují vyšší počty bakterií. Použití inertních materiálů snižuje vystavování struků původcům environmentálních mastitid. Použití přípravků na zvýšení sušiny materiálu ve kterém leží veme no pomáhá omezovat množení bakterií a snižuje počty bakterií na kůži struků. Sušší podestýlka omezuje také výskyt much a snižuje zápach.

▼ Porovnání původců mastitid ve třech různých typech podestýlky

počet bakterií	piliny podestýlka	struky	hobliny podestýlka	struky	sláma podestýlka	struky
koliformní b.	551	127	700	12	329	8
Klebsiella	466	11	700	2	689	1
Streptococci	117	38	912	717	562	2064

OŠETŘENÍ PODESTÝLKY

Materiál podestýlky musí být udržován čistý a suchý jak je to jen možné, čímž omezujeme množení bakterií. Organický materiál by měl být nahrazován denně, abychom snížili riziko infekce environmentálními patogeny. Při používání tradičních materiálů je otázkou jak udržet podestýlku co nejsušší. Zvláštním řešením je použití přípravků do podestýlky. Přípravky mohou být práškové nebo v granulované formě. Mohou se použít i na vlhkých místech jako jsou porodní kotce, čekárny a chodby, kde mohou přispět k neklouzavému povrchu.

MNOŽSTVÍ ZVÍŘAT

Výzkumy ukazují, že přeplnění kotců snižuje dobu ležení. V době, kdy by normálně krávy ležely, jsou nuceny stát mimo boxy. Při přeplnění se zvyšuje četnost vytlačování slabších kusů, zvláště jalovic, nebo prvotek z ležišť dominantními kravami.

VĚTRÁNÍ V ODPOČINKOVÉ ZÓNĚ

Je velmi důležité dbát na dobré odvětrání přední části lehacích boxů, protože jinak budou krávy raději stát tam, kde se jim lépe dýchá. Technologie větrání snižuje

teplotu a vlhkost ve stáji. Kondenzace, pavučiny, zápach amoniaku, kašláni a dýchání krav s otevřenou hubou značí nedostatečné větrání.

VÝSKYT MUCH

Mouchy obtěžují a vytváří tak stres, který vede k nižší produkci mléka. Mouchy mohou ohrozit také kvalitu mléka. Mohou přenést nejrůznější bakterie a viry nejen na krávy (vedoucí k rozšíření onemocnění), ale také přímo do mléka. Omezení výskytu much vede ke snížení stresu a menšímu výskytu onemocnění.

PŘEŽVYKOVÁNÍ BĚHEM ODPOČINKU

Krávy přežvokují 7 - 10 hodin denně. Z ležících krav by mělo přežvokovat alespoň 50 % zvířat, v opačném případě není v krmné dávce dostatek efektivní vlákniny.

ODPOČINEK – PREVENCE LAMINITID

Prodávování doby ležení krav v čistých, suchých a pohodlných lehárnách znamená omezení času stráveného stáním na vlhkých, špinavých chodbách. To má za následek, že krávy trpí méně často infekčními chorobami končetin.

podle
Delaval staff, www.milkproduction.com
Přeložil Ing. Karel Liška
Genoservis, a. s.

KOMFORT KRAV - KRMENÍ

- **Genetický potenciál dnešních dojnic je velmi vysoký a stále narůstá. Proto začínají být jak krmivo tak krmivářské postupy čím dál víc důležité. Krmení má významný vliv na produkci mléka, ale také na obsah mléčných složek.**
- **Na začátku laktace je obvyklý nedostatek živin, a z toho důvodu je velmi důležité maximalizovat příjem krmné dávky, samozřejmě správně vybalancované.**
- **Špatně vybalancovaná krmná dávka zvyšuje riziko výskytu metabolických poruch a ztráty hmotnosti, které se pak odrážejí na produkci mléka. Zdravé, správně krmené dojnice lépe překonají poporodní období a rychleji dosáhnou vrcholu laktace.**

Kráva je přežvýkavec se čtyřmi předžaludky. Největší je bachor, který má spolu s čepcem objem 150 - 200 l. V tomto trávicím systému jsou biliony mikroorganismů, které pomáhají trávit a využít živiny krmiva. Abychom dosáhli co nejlepšího využití živin a vysoké produkce mléka musí mít mikroorganismy vytvořeny optimální podmínky nepřetržitě v kteroukoliv denní dobu. Krmení krav zahrnuje i výživu mikroorganismů v bachoru. Zakládáním krmiva vícekrát denně docílíme vyšší aktivity u krav, častější příjem krmiva a vody.

PROSTOR

První, na co je třeba se zaměřit, je dostatek dostupného místa u žlabu. Mělo by být 60 až 76 centimetrů krmného žlabu na jednu dojnici (nejméně 85 centimetrů v horkých dnech) a dostatek prostoru pro všechny dojnice přicházející žrát ve stejnou dobu. Pro to jsou dva hlavní důvody: nejvíce zřejmý je důvod, že dojnice obvykle rády žerou všechny současně, druhým důvodem jsou jiné stravovací návyky prvotelky a starších krav. Pouze v systému, kde je krmivo neustále dostupné a dojnice mají různý rytmus (např. v chovech s dojícími roboty) je možné mít prostoru méně. Prvotelky mají tendenci přijímat méně krmiva, ale vícekrát navštěvovat krmný žlab. Takže pokud je prostor u žlabu omezen, budou prvními postiženými prvotelky.

VĚTRÁNÍ

Zajištění čerstvého vzduchu v prostoru krmného žlabu je velmi důležité. Během

období vysokých teplot pomáhají ventilátory nad krmnými žlaby snižovat tepelný stres dojnic. Při teplotách nad 25 °C krávy přijímají méně krmiva. Ventilátory umožňují lepší dýchání a ochlazování zvířat a také přispívají ke sníženému výskytu much v tomto prostoru.

STANOVIŠTĚ A ROZVRŽENÍ STÁJE

Komfort u krmného žlabu je další stránkou krmného managementu. Všechny krmné prostory by měly být zastřešeny, aby chránily dojnice i krmivo před sluncem, deštěm a sněžením. Jedna z posledních věcí, které mohou zvýšit pohodu zvířat u žlabu je položení gumových matrací v místech stání krav u žlabu, jako

polštář pro končetiny, kde poskytují komfort dojnícím i při déletrvajícím stání.

PŘIROZENÝ POSTOJ PŘI KRMENÍ

Krávy byly uzpůsobeny pastvě, proto je doporučováno, aby přijímaly krmivo ve stejném postoji jako by se pásly. Se skloněnou hlavou produkují více slin, což přispívá k pufraci nežádoucího překyselání bachorového obsahu. Krmný žlab by měl být o 10 - 15 cm výše, než podlaha na které krávy stojí. Neměly by být nuceny klečet nebo se natahovat, aby dosáhly na krmivo. Neměly by být natlačeny na hrazení, zábrana by měla být tak vysoko, aby umožnila dostatek prostoru ke krmení. Možnost vysunutí zábrany o 20 cm směrem nad krmivo je jednoduché a komfortní řešení tam kde již není možné ji zvednout.

FREKVENCE PŘÍJMU KRMIVA A ZAKLÁDÁNÍ NA ŽLAB

Výzkumy na Michiganské univerzitě ukázaly, že dojnice žraly cca 11 x denně. Krávy, které sežraly více sušiny, nežraly vícekrát, ale přijímaly najednou více krmiva. Nejlepší přijímaly najednou 2,3 kg sušiny a nejhorší 1,7 kg. Krávy, které sežraly více také žraly rychleji. Průměrná doba jedné návštěvy

krmného žlabu byla 27 minut, to znamená, že pět hodin denně strávily dojnice příjmem krmiva. Prvotelky mají odlišné krmné návyky, krmný žlab navštěvují častěji a najednou sežerou menší množství krmiva. Abychom měli jistotu o zakládání dostatečného množství krmiva, musí vždy po každém žraní zůstat na žlabu nějaké krmivo (optimální množství je 3 až 4 %). Obvykle jsou některá krmiva (pícniny) méně chutná, zkažená nebo horší kvality a tato budou vybírána a ponechána na žlabu jako zbytky, ale takové zbytky mají nižší stravitelnost a vlastně omezují příjem krmiva a produkci mléka. Pokud jsou krávy nuceny sežrat takové zbytky nejsou pořádně nakrmeny. Nejlepší cestou jak to zjistit je kontrola žlabu asi hodinu před následujícím zakládáním krmiva. V tu dobu by na žlabu měla být malá vrstva zbytků vzhledem odpovídající původně založené krmné dávce – ne jen dlouhá stěbla a kousky kukuřičných palic, protože to znamená, že by vaše krávy byly schopny sežrat více krmiva.

KRMNÉ STRATEGIE

„Flat rate feeding“ je systém krmení kde všechny krávy jsou krmeny stejným množstvím koncentrovaných krmiv po celou dobu laktace nebo její část. Koncentrovaná krmiva jsou omezena na určité množství, zatímco pícniny jsou krmeny ad libitum. Požadavky dojnic na množství energie a dalších živin se liší v závislosti na fázi laktace. Poněvadž je fixováno množství koncentrátů, počítá systém s mobilizací tukových rezerv. Přebytek živin na střed a konci laktace je ukládán jako tělesný tuk, který je pak využit v období nedostatku, jmenovitě na začátku laktace. Mobilizace tuku na začátku laktace vysokoprodukčních dojnic způsobuje ketózy. Při jeho použití jsou obvykle dojnice na začátku laktace krmeny málo a na konci laktace naopak „hodně dobře“. Systém je běžně užíván v zemích s extenzivním chovem dojných krav, s velkými rozlohami pastvin jako Nový Zéland, Argentina, Irsko a Austrálie. „Feeding to yield“

je systém, při kterém se snažíme dodat dojnícím požadované živiny podle aktuální úrovně dojivosti a fáze laktace. Systém je běžně používán v zemích s intenzivním způsobem produkce mléka. Výhodou je udržení správné kondice zvířat během laktace a šance každé krávy, aby ukázala svůj produkční potenciál. Důvody jsou velmi významné, protože každý litr mléka na vrcholu laktace navíc vede ke zvýšení užitkovosti až o 200 l za laktaci.

TŘÍDĚNÍ

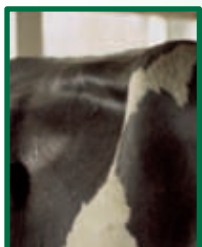
V situacích, kdy se očekává soupeření (např. při omezení prostoru nebo množství krmiva), užitkovost souvisí s chováním krav při krmení. Soupeření u krmného žlabu je největší, když se vrací z dojení a při zakládání čerstvého krmiva. Dominantní krávy se v těchto situacích domáhají prvenství a méně dominantní jsou omezovány v přístupu ke krmnému žlabu, jsou donuceny žrát méně nebo jen v době kdy není u žlabu taková konkurence.

KONTROLA HLADOVÉ JAMKY

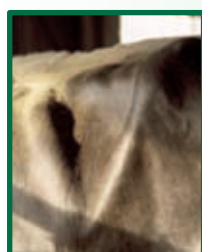
Jedná se o kontrolu příjmu krmiva a rychlosti pasážování trávicím traktem jednotlivé krávy. Rychlost fermentace a pasáže krmiva závisí na složení a vlastnostech krmné dávky. Vlastnostmi je myšlena rychlá nebo pomalá fermentace krmiva, velikost částic a rovnováha mezi různými komponenty krmné dávky.

STAV 1:

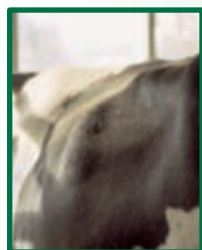
Hluboká jamka, kůže se propadá dovnitř pod výběžky bederních obratlů, záhyb kůže od kyčelního hrbolu míří kolmo dolů, hloubka jamky za posledním žebrem je větší než na šířku dlaně. Při pohledu z boku má tato část vzhled obdélníku – kráva žere málo nebo vůbec ne, což může být způsobeno náhlým onemocněním, nedostatečným nebo nějak nepříjemným krmivem

STAV 2:

Hluboká jamka, záhyb kůže od kyčelního hrbolu míří šikmo dopředu směrem k poslednímu žebru, hloubka jamky za posledním žebrem odpovídá šířce dlaně. Při pohledu z boku má tato část vzhled trojúhelníku - to bývá často u krav v prvním týdnu po otelení, v pozdějších fázích laktace je signálem pro nedostatečný příjem krmiva nebo velkou rychlost pasáže krmiva trávicím traktem.

STAV 3:

Kůže se od výběžků bederních obratlů nepropadá dovnitř, ale směřuje kolmo dolů. Hranice jamky za posledním žebrem je ještě viditelná - správný stav u dojících krav při dobrém příjmu a pasáži krmiva.

STAV 4:

Hranice jamky za posledním žebrem již není rozpoznatelná - správný stav u krav blížících se konci laktace nebo stojících na suchu.

STAV 5:

Konce výběžků bederních obratlů nejsou rozpoznatelné, bachor je velmi dobře naplněn, kůže oblasti je napjatá - správný stav u krav na suchu.

KONTROLA VÝKALŮ

Posouzení konzistence výkalů pomáhá zhodnotit, jak dobře je krmivo tráveno, jestli je krmná dávka správně živinově vyvážená (bílkoviny, vláknina a uhlovodíky) a jestli je odpovídající příjem vody.

STAV 1:

výkaly jsou velmi tekuté s konzistencí hrachové polévky, mohou ze zvířete opravdu vytékat obloukem. Tento stav může být způsoben nadbytkem škrobu nebo proteinu, příliš velkým množstvím minerálů a nedostatkem vlákniny. Nadbytek močoviny v obsahu střeva může vytvořit osmotický tlak zvyšující obsah vody ve výkalech. V této kategorii jsou krávy s průjemem.

STAV 2:

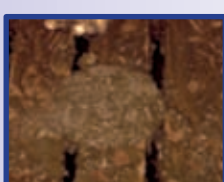
výkaly jsou řídké a nedrží tvar. Při dopadu na zem se rozstříkují a vrstva je vysoká do 2,5 cm. Tento typ výkalů mají krávy běžně při příjmu mladého pastevního porostu. Tento stav může navodit také nízký obsah vlákniny nebo nedostatek funkční vlákniny v krmné dávce.

STAV 3:

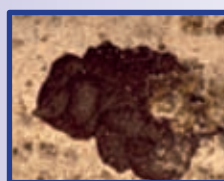
Optimální stav! Výkaly mají vzhled kaše nakupené do výše 4 - 5 cm s několika soustřednými prstenci a prohlubní uprostřed. Ulpívají na špičce bot.

STAV 4:

Výkaly jsou husté ve vrstvě nad 5 cm, ulpívají na botách. Tento typ výkalů mohou mít krávy stojící na suchu a starší jalovice. Můžou ukazovat na nízkou kvalitu pícnin a nebo nedostatek proteinu v krmné dávce.

STAV 5:

Výkaly vypadají jako pevné hroudy. To bývá způsobeno zkrmáním krmné dávky s převahou slámy nebo sena, případně dehydratací.

Zdroj:

www.milkproduction.com

D. Zaaijer, W. D. J. Kremer, J. P. T. M. Noordhuizen (2001), in J. Hulsen, Cow Signals.

Přeložil

Ing. Karel Liška
Genoservis, a. s.

Sosa x Aeroline

Narozen: 30. 12. 2004

BR-VG Iluse

SKVĚLÁ PRODUKCE

STRMÁ SPĚNKA

VÝBORNÁ PLODNOST

TPI	1717
NM	344
MLÉKO	856 kg
BÍLKOVINA	18 kg
	- 0,06 %
TUK	22 kg
	- 0,08 %
REL	64 %
PH TYP	+ 0,31
VEMENO	- 0,32
KONČETINY	+ 1,07
SOMATICKÉ BUŇKY	+ 2,87
DLOUHOVĚKOST	+ 2,3
PORODY	7

PH MACE USA 1/2010

O: RICH-VG SOSA-ET

M: 4535-441, EX 92

04 305 17 316 4,8 837 3,2 558

ZNAK		-2	-1	0	+1	+2		
RÁMEC	+0,60						MALÝ	VELKÝ
KONSTITUCE	+0,52						SLABÁ	SILNÁ
HLOUBKA TĚLA	-0,78						MĚLKÁ	HĹBOKÉ
MLÉČNÝ TYP	+0,08						SLABÝ	VÝRAZNÝ
SKLON ZADĚ	+1,45						ZDVÍŽENÁ	SRAŽENÁ
ŠÍŘKA ZADĚ	-0,14						ÚZKÁ	ŠÍROKÁ
POSTOJ ZAD. KON.	-0,80						STRMÝ	ŠAMLOVÝ
POSTOJ ZE ZADU	-0,84						SEVRĚNÝ	OTEVŘENÝ
ÚHEL SPĚNKY	+2,21						PLOCHÝ	STRMÝ
SKÓRE KONČETIN	+1,27						NÍZKÉ	VYSOKÉ
PŘED. UPNUTÍ VEM.	-0,10						SLABÉ	VÝRAZNÉ
ZADNÍ VÝŠKA VEM.	+0,53						NÍZKÁ	VYSOKÁ
ZADNÍ ŠÍŘKA VEM.	+0,49						ÚZKÉ	ŠÍROKÉ
ZÁVESNÝ VAZ	-0,28						SLABÝ	VÝRAZNÝ
HLOUBKA VEMENE	-0,98						HĹBOKÉ	MĚLKÉ
ROZMÍSTĚNÍ STRUKŮ	-1,45						DALEKO	BLÍZKO
DĚLKA STRUKŮ	+0,57						KRÁTKÉ	DLOUHÉ

DCERA: 155300 981, GP 84, Zemspol Studénka, a.s.

MATKA: 4535 441, EX 92

VHODNÝ NA JALOVICE

SANDY-VALLEY

VYBALANCOVANÉ ŠLECHTĚNÍ

Bolton je v současné době nejznámější býk pocházející z farmy bratrů Bauerových. Nicméně, spousta dalších velice dobrých plemenů se také narodilo v Sandy-Valley. Hl nám dnes zprostředkuje komplexní pohled do zákulisí světově uznávaného plemenného stáda.

Ramosovy dcery Teresa a Brilliant, Jet Streamova dcera Tajesa, Boltonovy dcery Crystal a Sheila, Goldwynovy dcery Tanga a Britt, Schottlovy dcery Fire-song, Oreo, Bryna a Septemberova dcera Savanna: každý nadšený chovatel, procházející farmou Sandy-Valley se cítí jako dítě v cukrárně. Výše zmíněná jména krav z 450 kusového stáda, jsou jen malým vzorkem matek světově uznávaných býků. A to jsme se ještě nezmínili o nadějných mladých zvířatech, které čekají na svou příležitost...

TŘI EMBRYOTRANSFERY KAŽDÝ TÝDEN

Mléčné farmy a farmy s čistě rostlinnou produkcí v Sandy-Valley jsou obklopeny kopci, které září podzimními barvami. V Americkém státě Wisconsin, v blízkosti města Skandinavia, prozrazuje poloha farmy devět tyčících se silážních věží. Frank Bauer starší a jeho žena Patricia založili farmu v roce 1936 a dnes je v rukou jejich synů Davida, Patrika a Franka mladšího. Čtvrtý syn Greg je psycholog na univerzitě ve městě Stevens Point ve státě Wisconsin. Ve svém volném čase pracuje pro farmu, po technické a obchodní stránce. Frankova dcera Danae.

V roce 1987 Bauerovi začali investovat do top genetiky a pokračovali produkcí osmi nadějných telat ročně. Greg vysvětluje, že stále sledují dění ve šlechtitelském světě a hledají nejlepší rodiny krav, které by mohly využít ve svém šlechtění. V průměru uskutečňují tři embryotransfery týdně (1 krávu a 2 jalovice), mnoho krav nejsou dárkyně embryí poslouží jako příjemkyně.

„DOMÁCÍ PŘÍPRAVA“

Koupě, testování a prodej genetického materiálu je nedílnou součástí top managementu. Co je nezbytné, aby toto podnikání bylo ziskové? Greg: „Důležité je dob-

ře udělat „domácí přípravu“ před každou koupí genetického materiálu. Musíte neustále brát zřetel na některé otázky: Jak si stojí rodina v ostatních stádech? A velice důležitá je odpověď na otázku: Produkuje rodina úspěšné býky? Jestliže si přinesete na farmu nadějnou jalovičku, musíte se o ní dobře postarat. Péče a ustájení by měly odpovídat jejím potřebám, když přijde její chvíle ať je připravená se ukázat v celé své kráse. Pro Grega je jeden z hlavních cílů šlechtění zvyšovat plemennou hodnotu stád pomocí dobrých býků. Samozřejmostí je, aby dobrá péče o zvířata a správný výběr plemenů šel ruku v ruce. Každý rok produkuje farma 60 býků vhodných do inseminace. Bauerovi také prodávají embrya, telata a jalovičky. Přes všechny tyto plemenářské aktivity se na farmě nezanedbává ekonomický příjem za produkci mléka. „Je to správná volba“, podle Grega. Plemenářící chov musí mít profit i z prodeje mléka. Na druhou stranu se dostanete do situace kdy je farma závislá i na jiných aktivitách než jen na prodeji mléka. Tato situace je však nežádoucí. Potřebujete mít pevné základy

chovu, aby vydržel „bouře“ v plemenářské branži. Tyto bouře přinášejí náhlé změny ve šlechtitelských programech, díky módním trendům se může obliba rodin býků a krav ze dne na den změnit. Jako plemenářská firma musíte být na toto připraveni. Musíte být schopni učinit rozhodnutí týkající se šlechtění v klidu bez působení vnějšího tlaku. Použít genetický materiál s vidinou budoucnosti a vytvořit úspěšnou kombinaci, která chovateli umožní dlouhodobě sklízet ovoce.

DEJ BOŽE ŠTĚSTÍ..

Greg Bauer mluví o chovatelských podmínkách, týkajících se jeho stáda. To neznamená, že by měly být tvrdé: Pravý opak. V roce 2002 stádo ze Sandy-Valley bylo přesunuto ze stáje s vazným ustájením do nové stáje s volným ustájením a s písčitou podestýlkou v lehacích boxech. Stáj i zvířata jsou ve výborném stavu. Krávy, které měly na stádo velmi dobrý vliv jsou Dellia, Juror Faith, Brianne/Blessing, Tory, Barbie a Chief Faith. Z býků to byli: Forbidden, Tredway a Onyx. Kterou rodinu nebo, kterou matku pokládá Greg

za neúspěšnější? „To je velice zajímavá a také velice složitá otázka. Budoucnost je nejistá. Proto Vám odpovím jak to vidím právě teď: kráva jménem Blessing. Nestává se často, že Váš plemenný býk se umístí v topce a na vrcholu zůstane dlouhou dobu. Mimo to rodina Blessing je nejlepší produkční rodinou v našem stádě.“ Býk, o kterém Greg hovoří, je samozřejmě Sandy-Valley Bolton. Dcery z jeho druhého nasazení začínají dojít po celém světě. Bolton je syn Hershella a matky Sandy-Valley Blessing VG-88 (Convincer x Ricecrest Bwood Brianne VG-88) a v současné době patří mezi 5 Top býků v USA s hodnotou TPI 2057 bodů, s více než 800 dcerami. Jeho PH typu zůstává stále vysoko + 3 PTAT. Někdo by Boltonovy úspěchy neočekával, díky jeho původu. Greg ihned objasňuje: „Kde získáte klíč k úspěšnému šlechtění? Jako šlechtitel pořád zkoušíte spojit ty nejlepší rodiče. Aby potomek měl v plemenářském světě úspěch, potřebujete při tomto okamžiku jistou dávku štěstí. Skoro všichni top býci štěstí při svém vzniku potřebovali taky. Například býk O-Man nikdy nezdědil po svém otci Manfredovi předpoklad pro vysoké množství somatických buněk“.

TORY

Spousta produkčních a atraktivních potomků od Brianne a Blessing lze nalézt v tomto stádě. Jeden příklad je Sandy-Valley Outsider Bea EX-90 (Outside x Marty x Brianne), která má syny s vysokým genomickým skóre. Její dcery z kombinace Ally x Mac mají hodnoty GTPI nad 2 000. Kráva s velice vysokou mléčnou užitkovostí z této rodiny se jmenuje Sandy-Valley Blitz Blizz VG-87, její dcera po otci Brianne dosáhla na třetí laktaci za 305 dnů 23 840 kg mléka. Její dcera po otci Shottle, Sandy-Valley Sonador VG-88 s hodnotou GTPI 2 200, byla prodána za 25 tis. dolarů na Top Ten Sale Patricku Comyn z Virgínie. Tuto dceru používá ve svém programu i Genoservis a. s. (poznámka k překladu). Dalším silným hráčem ve stádě Bauerů je teta od Brianne, Ricecrest Southwind Amy Ex-92, je bábou Ricecrest Terry Tory EX-93, která nemá méně než 158 potomků. Bauerovi prodali Toryných 35 synů do inseminace. Tory má EX dcery po býcích Dutch Boy, Magna, Forbidden, Stormatic a Titanic. Její VG dcery jsou po otcích (5 x) September, (3 x) Goldwyn, Jocko, Ramos, Lou atd. Sandy-Valley Savana RC VG-89 (September) je jedna z jejích nejpopulárnějších dcer, má Red a RC dcery po

otcích Boliver, America, Planet, Roumare, Wisconsin, Ashlar a Lawn Boy. Toryna dcera po Ramosovi, Sandy-Valley Teresa VG-86 se také těší velké popularitě, stejně tak jako Toryna vnučka Sandy-Valley Tangia VG-88 (Goldwyn x Maga x Tory). Má dcery s přesahující GTPI 2 000 po otcích Roumare a Stol Joc. Kdy můžeme čekat, že vyjdou prověření Toryni synové? „Někteří synové mají už prověření, ale jsou zatím průměrní, ne výjimeční. Plemenné hodnoty ostatních býků ještě nemáme“. Greg odpovídá na otázku: Která kombinace býků má nejvyšší předpoklad uspět? „Myslím si, že býk Ramos byl nevhodnější do kombinace s touto kravou. Máme opravdu impozantní dceru z kombinace býků Ramos x Tory a také očekávám dobrý výsledek od jejich bratrů“.

Greg Bauer: ▼

„Potřebujete mít pevné základy chovu, aby vydržely „bouře“ v plemenářském průmyslu.“

FARMA SANDY – VALLEY V USA

- Vlastníci: David, Patrick a Frank Bauerovi
- Poloha: USA – centrální Wisconsin ve městě Scandinavia
- 485 ha, pšenice, vojtěška
- 450 kusů krav, 450 ks mladého dobytka
- Průměrná produkce: za 365 dnů 13 tis kg mléka, 3,73 % tuku a 3,00 % bílkoviny
- Krmná dávka: 55 % travní senáž, 45 % kukuřičná siláž, kukuřičný gluten, bílkovinný a minerální doplněk.
- Používání býci: Garrett, Bogart, Bronco, Freddie, Man-O-Man, Super, Cassano, Gabor plus genomicky prověřeni býci

KOMFORT KRAV JAKO PRIORITY

Volná stáj je specifická svou vynikající atmosférou. Děkovat za to můžeme bratrům Bauerovým a jejich rodinám, že vytvořili stáj, kde krávy při užitkovosti kolem 13 000 kg mléka zůstávají stále čisté, zdravé a spokojené. Zeptali jsme se Davida Bauera na jeho recept pro dosažení tohoto skvělého výsledku. Tady je odpověď: „Máme venku vý-

běh o rozloze cca 2 ha, kde si můžou zvířata lehnout, nebo se projít po měkém povrchu. Také uvnitř má mladý dobytek a krávy lehací boxy dobře nastlacené pískem (přistýlá se jednou za týden) a čištěné dvakrát za den. Chodby se pravidelně vyhrnují. Stlaní pískem je sice namáhavější, ale co se týká komfortu zvířat je to asi ta nejlepší volba. Krávy stojí na sucho po dobu 50-ti dnů. Tři týdny před porodem jsou krávy ostříhány na vemenech, bocích a hřbetní línii a je aplikován insekticid. Po otelení jsou zařazeny mezi ostatní dojící krávy a velmi brzy se ve skupině adaptují“.

LAUDAN

Na farmě Sandy-Valley má úspěch další známá Americká rodina krav. Mezi mladým dobyt看em se setkáváme s Ramosovou dcerou s hodnotou GTPI 2 280 od matky Sandy-Valley Firesong VG-87.

Hodnota blízka GTPI 2 200 stojí za dvěma jmény Roumarových dcer od matky Sandy-Valley Dalashi a VG 87 vnučka Debbie-Jo po Shottlovi.

Ve stádě má velký podíl rodina Dellia. Jméno, které vyčnívá z řady je Regancrest-JB Tatum VG-87 a Rudolphova dcera z Regancrest Tesk Della EX-90 (Tesk x Dellia), matka Die-Hard. Plemene Tatum je matka býků Sandy-Valley Talent (zkráceně Sandy po Fordovi) a Sandy-Valley Hamel (po Stormaticovi). Její dcera po O-Manovi, Sandy-Valley Tomah VG-89 má vysoce hodnocené potomky po býcích Mac, Boliver a Die-Hard. Sandy-Valley Ara EX-91 (Outsider x Marshall x Tatum) má tři syny s hodnotou GTPI okolo 2 000, býk Planet paří mezi ně s GTPI 2 149. Dalším excelentním potomkem z této rodiny je Sandy-Valley Taesa (Laudan x BW Marshall x Patron x Della).

V posledních několika letech je Gregovým oblíbeným býkem Laudan. „Ve stádě máme jeho 15 dojících dcer. Dvouletá zvířata jsou průměrné velikosti a s průměrnou produkcí, mají dobrý základ pro další laktace i co se týče jejich tělesné stavby a zejména vemene. Jsou skvělými krávami hodící se do stájí s volným ustájením a přeji si, abychom býka Laudana využívali ve šlechtění ještě více“. Říká Greg, který má také velkou slabost pro dcery býka Shottla. „Shottle má dcery, které mají vysoce hodnocenou tělesnou stavbu těla a vemene, navíc je s nimi snadná manipulace. Nevadilo by nám kdybychom jich měli plnou stáj.“

▼ Tabulka býků s předponou Sandy-Valley, původ, aktuální plemenné hodnoty (TPI, PTAT, lb. bílkovin), množství dcer v laktaci

Jméno	Otec	Matka	INDEX	TYP	Prot. libry	Dcery
Sandy-Valley Bolton	Hershel	Sandy-Valley Blessing(Convincer)	2057	3.07	70	877
Sandy-Valley Hamel	Stormatic	Regancrest –JB Tatum (Rudolph)	1815	2.63	14	82
Sandy-Valley Talent	Ford	Regancrest –JB Tatum (Rudolph)	1788	2.15	26	101
Sandy-Valley Bushman	Stormatic	Sandy-Valley Blessing(Convincer)	1712	2.04	46	75
Sandy-Valley Tredway	Mattie	Sandy-Valley Frisco (Bellwood)	1690	0.47	58	6354
Sandy-Valley Ed	Stormatic	Sandy-Valley Fresno(Mtoto)	1646	1.78	23	127
Sandy-Valley Onyx	Mtoto	Sandy-Valley Frisco (Bellwood)	1642	2.00	11	7591
Sandy-Valley Fabrizio	Emerson	Sandy-Valley Friendly (Manfred)	1621	1.02	50	426
Sandy-Valley Birdman	Marshall	Sandy-Valley Birdie (Manfred)	1618	0.55	37	344
Sandy-Valley Locket	Duster	Sandy-Valley Fran (Mascot)	1516	0.16	40	3212
Sandy-Valley Bullet	Duster	Ricecrest Brianne (Bellwood)	1508	1.15	37	3779
Sandy-Valley Forbidden	Emory	Sandy-Valley Fran (Mascot)	1313	1.90	22	49123

BOLTON

Čí potomstvo je jednička v Sandy-Valley, mezi zvířaty starými dva roky? Greg se dlouho nerozmyslí a odpovídá – dcery Boltona. Boltonovo potomstvo je nadprůměrné ve velikosti tělesného rámce, stavbou končetin a mléčného charakteru. Mohlo být hlubší, ale ostatní míry od hlavy až ke končetinám jsou korektní, včetně šířky zádě. Stavba končetin a paznehtů je dobrá, vemena mělká s dobře postavenými struky. Dvouletá zvířata jsou jedničkami v našem stáde díky jejich nejvyšší mléčné užitkovosti. Teď se podíváme z blízka na krávu Sandy-Valley Sheila, Boltonovu dceru po matce Forbidden. Sheila byla ohodnocena 86 body a dojí nás svým působivým vzhledem. K údivu je, že denně dojí 60 litrů mléka. „Nevím jak to může zvládnout, ale zvládne“. Říká Greg. „Vypadá to, že je to pro ni docela snadné. Sheila je velká a hluboká a je excelentně stavěná. Ona charakterizuje Boltonovy dcery v našem stáde. Vypadají stejně jako ona: vysoké a hluboké. Jako skupina mají nejvyšší užitkovost a můžete říct, že je to v průměru 41 kilogramů“.

GENOMIKA

„Chceme využívat ve šlechtění krávy, které jsou uznávány a ceněny v chovech skotu, to je v Sandy-Valley rezolutní šlechtitelská strategie. V současné době využíváme k dosažení tohoto cíle býky

jako je Garrett, Bogart, Bronco, Freddie, Man-O-Man, Super, Cassano a Gabor, také využíváme býky s vysokým genomickým skóre což jsou Domain, Bowser, Dorcy, Shadow Boxer, Sebastian a Destry. Máme za cíl provést 20 až 25 % ET s genomicky testovanými mladými býky. Věříme genomice, ale rádi udržujeme věci v rovnováze. Genomika může být dobrým nástrojem, ale nese sebou určitá rizika. Staráme se o to, aby množství genomicky prověřených otců nepřesáhlo určitou hranici.

Na téma genomika: po zavedení genomiky se objevily nějaké problémy v indexu u býka Sandy. Očekával to Greg? „Abych byl upřímný nečekal jsem, že Sandy v hodnotách tak klesne“. A proč? „Možná proto, že není dostatek informací k dispozici o jeho otci Fordovi, nebo protože jeho plemenná hodnota pro produkci mléka není tak vysoká jak bych očekával. Nevím, věřili jsme v Sandyho a v našem stáde je proto vidět vysvětlení. První jeho synové a dcery mají vynikající genomické výsledky“.

ROVNOVÁHA

Kritéria, která hrají důležitou roli ve výběru otce v Sandy-Valley jsou dlouhověkost, somatické buňky, vemeno, mléčná síla, množství tuku a bílkovin. „V mých očích je ideální kráva vysoká, však ne extrémně, také by měla být dostatečně hluboká. Měla by mít zdravé končetiny,

dobré paznehty a vysoce postavené vemeno s dobrým předním upnutím. Hranatost považují za méně důležitou. Větší hranatost přichází s hlubším vemenem“. Říká Greg. Chovatel dává velkou pozornost na hloubku vemene. „Pokud se podíváte na krávu, která je na třetí nebo čtvrté laktaci, měla by mít vemeno mělké. Hluboká vemena vedou k mastitidám, k poraněným strukům a k špatné pohyblivosti. Američtí chovatelé jsou šťastní, že je ve šlechtitelské oblasti dáván větší důraz na fitness znaky, ale je třeba, aby vše bylo v rovnováze. Neměly bychom to přehánět. Když byly fitness znaky zavedeny, chovatelé je opravdu potřebovali. Nyní je jejich potřeba k získání chovatelské rovnováhy. Také potřebujeme sledovat mléčnou užitkovost, pokud chceme, aby šlechtění v Holštýnské populaci bylo odlišné od všech ostatních. Nesmíme na to zapomenout a příliš se zaměřit na fitness znaky, jinak ztratíme krávy, které tolik obdivujeme jako chovatelé...“

Z časopisu HI 1/2010
přeložila
Ing. Jitka Černínová
Genoservis, a. s.

POROVNÁNÍ VÝSLEDKŮ KU MLÉKA dle okresů

(uzávěrka říjen 2008 - září 2009)

Okres	Počet norm. l.	Mléko kg	Tuk %	Tuk kg	Bílkovina %	Bílkovina kg
F. Místek	2 036	8 982	3,76	338	3,20	288
Karviná	586	10 009	3,72	373	3,22	322
Nový Jičín	4 566	9 861	3,76	371	3,25	321
Olomouc	6 614	8 746	3,72	326	3,27	286
Opava	3 762	8 748	3,77	329	3,21	281
Přerov	3 861	8 532	3,81	325	3,31	282
Šumperk	1 706	7 104	3,99	284	3,35	238
Vsetín	1 780	9 393	4,01	377	3,25	305
Jeseník	705	7 531	3,77	284	3,23	243
Okresy mimo Severní Moravu, kde provádíme KU						
Pelhřimov	168	7 625	3,94	300	3,34	254
Rokycany	788	8 475	3,70	314	3,26	276
Česká Lípa	534	11 492	3,78	434	3,13	359
Ústí n / O.	1 199	9 285	3,78	351	3,27	303
Břeclav	376	8 716	3,85	336	3,19	278
Zlín	148	9 212	3,97	365	3,26	300
Kroměříž	726	9 418	3,94	371	3,43	323
Prostějov	168	8 693	3,51	305	3,19	277
Žďár n / S.	2 563	11 149	3,71	414	3,22	359
GENOSERVIS celkem	32 286	9 099	3,78	344	3,26	296

Ing. Zbyněk Štěpán
Genoservis, a. s.

TOP 100 BÝKŮ V ČR DLE INDEXU SIH (I/2010)

Poř. Jméno	REGISTR	OIEC	OIEC MATKY	RN	ORG	DCER prod	STÁD prod	DCER ext	STÁD ext	R prod (%)	STÁD sb	PH SB	PHM	PH % T	PH % B	PHT	PHB	I. PRO- DUKCE	PL VLASTNÍ DCER	Dlouho- výkost ČETNÝ	I. VEME- NO	SIH			
1	O MAN	*TV-TL	Manfred	Elton	1998	901	645	70	505	60	98	58	911	0,15	0,19	52	49	134	111	108	139	110	103	144,8	
2	IMOLA	TL	O Man	Trent	2004	701	124	58	103	48	93	50	734	0,32	0,16	61	39	132	89	105	127	111	95	137,6	
3	GO-AHEAD	TV	O Man	Russel	2004	101	40	32	32	25	80	15	663	0,40	0,23	65	43	136	115	103	0	111	102	136,3	
4	ZELATI	TV-TL	Zabo	Prelude	1996	701	1534	146	607	97	99	116	17	1,07	0,17	92	14	131	96	95	118	117	96	136,2	
5	ELASCO	*TV	Manfred	Tonic	2000	510	174	61	54	32	94	42	584	0,23	0,31	46	47	135	106	116	112	98	87	134,7	
6	MURPHY	TV-TL	Manfred	Luke	1999	701	900	133	558	99	99	94	1332	-0,14	-0,03	42	44	124	93	98	122	125	105	131,4	
7	IDRIL	TV-TL	Harry	Woudhoeve	2004	202	61	36	50	31	86	25	91	0,81	0,50	44	19	131	117	105	127	100	117	130,7	
8	FESSE	NEA-363	O Man	Addison	2004	101	85	48	69	42	90	35	1029	0,17	0,01	60	37	126	108	106	140	109	101	130,4	
9	JERUDO	REP-446	Jerom	Rudolph	2003	401	61	33	53	27	86	27	-49	0,41	0,25	33	18	120	109	108	127	127	100	130,3	
10	LYNCH	TV-TL	Merrill	Target	1994	701	3026	279	1155	159	99	220	107	-6	0,51	0,22	43	17	121	109	122	106	108	102	130,0
11	OMEGA	TV-TL	O Man	Bw Marshall	2004	604	72	38	62	33	88	30	225	0,31	0,19	37	23	121	101	109	134	108	109	129,5	
12	SAILOR	TV-TL	Mathie	Rotate	1994	901	258	66	143	36	96	52	1423	-0,19	-0,14	40	37	118	59	105	111	120	112	128,8	
13	DIAMOND	TV	Besn	Willis	2004	101	76	58	63	43	89	45	43	0,47	0,19	42	16	120	88	111	129	106	107	128,5	
14	REXONDI	TV-TL	Addison	Wells	2000	903	212	39	123	28	95	23	846	0,09	0,13	44	41	128	111	82	136	118	90	128,4	
15	LABES	TV-TL	Lancelot	Besn	2004	510	85	33	74	28	90	25	241	0,05	0,21	14	26	117	104	110	129	108	113	128,2	
16	OREGON	TV-TL	O Man	Bw Marshall	2004	701	71	43	65	40	88	34	1482	-0,01	0,02	61	54	134	88	93	0	107	96	128,2	
17	MARLON	TV	Lancelot	Addison	2004	101	61	38	54	32	86	28	880	-0,01	0,10	36	40	124	97	106	0	108	109	128,0	
18	GAITY	TV	Luke	Aerostar	1995	401	283	48	138	27	97	26	571	0,19	0,10	42	29	122	98	97	114	110	99	127,6	
19	RAMOS	TV-TL	Rudolph	Ambition	1997	101	1151	176	484	114	99	141	74	0,20	0,08	20	9	109	86	114	124	110	113	126,5	
20	EUKALYPTUS	TV	Storm	Majic	2000	604	173	61	92	37	94	42	271	0,27	-0,15	35	-2	102	117	142	118	109	119	126,5	
21	CAPITOL	TV	Kirby	Sierra	2004	101	66	47	56	39	87	38	244	0,19	0,20	27	25	120	99	103	134	112	117	125,2	
22	ROYALIST	TV-TL	Korky	Factor	1998	401	124	31	91	20	93	24	69	0,22	0,23	22	21	118	98	96	131	112	106	124,8	
23	RSVP	TV-TL	Convincer	Bellwood	2000	901	150	36	104	32	94	32	352	0,34	0,05	45	17	117	105	100	139	114	100	124,7	
24	JASON	TV	Emerson	Manfred	2000	701	85	63	63	43	90	46	521	0,03	0,07	24	24	115	113	100	110	111	129	124,3	
25	TEMPOREL	TV-TL	Hershel	Gibbon	2002	604	64	43	45	31	87	34	1437	-0,23	-0,09	37	42	120	119	97	111	113	112	123,9	
26	SERMIONE	TV	Ladin	Lukas	2001	101	69	47	51	32	88	29	1065	0,00	0,09	44	46	128	104	73	101	108	106	123,5	
27	SORS	TV	Cash	Celsius	1997	401	225	73	113	41	96	48	-124	0,81	0,36	62	24	133	50	86	125	93	99	123,3	
28	INFORMER	TL	Lancelot	Manat	2004	701	93	54	83	48	91	44	1070	-0,22	-0,01	24	37	118	102	95	139	107	100	123,3	
29	FLINT	TV-TL	RED-456		2000	101	307	34	92	21	97	24	-490	0,72	0,21	36	-2	113	106	112	133	116	93	123,1	
30	FICTION	TV	O Man	Ronald	2004	101	70	56	62	48	88	50	339	0,05	0,08	19	18	112	104	107	139	117	117	123,1	
31	RIGHTHOVEN	TV	Besn	Gibbon	2000	101	54	37	47	32	85	28	1018	-0,21	0,06	23	41	121	75	91	102	106	117	122,9	
32	LANCELOT	TV-TL	Lukas	Tonic	1998	101	538	80	355	60	98	60	96	0,15	0,18	17	18	114	107	95	142	107	114	122,6	
33	IBIS	TV-TL	O Man	Marshall	2004	170	110	39	63	26	92	27	1245	-0,21	-0,03	32	41	120	98	114	0	108	92	122,6	
34	OMRO	TV-TL	O Man	Aaron	2004	604	50	31	45	27	84	25	36	0,02	0,19	4	16	111	92	99	0	124	108	122,4	
35	GAINER	NEA-464	O Man	Besn	2004	101	55	32	50	30	85	25	97	0,05	0,19	18	27	118	87	115	0	99	109	121,6	
36	ADEPT	TV-TL	Addison	Ronald	2000	101	204	37	147	31	95	32	788	0,63	0,51	15	8	120	104	73	135	104	107	121,5	
37	TERRAY	TV-TL	Dutch Boy	Aaron	2002	101	68	44	54	37	88	34	1766	-0,35	-0,21	38	42	117	114	92	92	134	96	121,4	
38	ROTHENEUF	TV	Besn	Bellwood	2000	101	767	143	289	101	99	97	683	0,08	0,00	36	25	116	87	110	123	91	104	121,1	
39	BESN	TV-TL	Besne Buck	Southwind	1994	903	807	103	645	78	99	81	1087	-0,18	0,00	28	39	120	90	97	114	108	104	121,1	
40	FOLMER	NEA-360	Harry	Addison	2004	101	74	49	53	36	88	37	-446	0,58	0,32	28	8	118	108	69	131	108	125	121,1	
41	DURANGO	TV-TL	Dane	Bw Marshall	2003	101	66	48	58	43	87	38	121	1487	-0,31	-0,36	31	19	102	91	109	129	122	111	121,1
42	BRETT	TV	Manfred	Duster	1999	604	408	88	125	52	98	61	402	-0,09	0,10	9	22	111	107	114	116	104	111	120,8	
43	SATIRE	TV-TL	Addison	Patron	2000	701	421	74	336	58	98	48	659	0,02	0,00	30	23	114	112	71	146	107	125	120,7	
44	STEPP	TV-TL	Steven	Lord Lily	2002	701	80	52	65	44	89	45	-61	0,87	0,20	71	13	126	78	105	100	93	95	120,7	
45	ERASER	TV-TL	Lucente	Tugolo	2004	101	78	49	66	41	89	39	171	0,42	0,09	44	13	116	99	86	132	111	105	120,7	
46	PIROT	TV-TL	Pippen	Besn	2002	101	72	40	55	36	88	36	919	-0,03	0,18	36	48	130	77	80	118	107	92	120,7	
47	ILUSE	TV-TL	Sosa	Aeroline	2004	701	55	35	50	33	85	25	1645	-0,30	-0,29	39	31	111	97	122	0	118	95	120,7	
48	A-AWIN 395	TV-TL	Winchester	Patron	1998	101	1756	228	694	140	99	176	1300	-0,11	-0,10	44	37	120	93	101	124	111	91	120,6	
49	EXPORT	TV	Lord Lily	Lindy	1997	906	590	59	404	37	98	52	256	0,45	0,02	51	11	115	107	115	113	86	120	120,4	

50	GANOR	TV*TL	NEA-143	Champion	Aaron	2002	701	107	66	80	54	92	53	105	889	-0.32	0.03	7	35	114	108	88	107	119	120	120.4
51	DOGGER		NEA-321	Harry	Addison	2004	101	89	57	68	42	90	43	87	432	0.08	0.17	26	30	120	104	91	128	103	106	120.4
52	TRENT	TV*TL	NXA-033	Bellwood	Mountain	1996	701	1641	190	959	131	99	149	104	257	0.40	0.20	46	25	125	111	106	107	92	84	120.0
53	FLASHBACK	TV	NGA-532	Mike	Ronald	2004	101	70	46	64	64	41	88	36	144	0.32	0.21	34	22	121	73	91	137	119	96	119.9
54	WELSER	CV*TL	NGA-321	Wells	Fant Wayne	1998	604	955	120	304	72	99	82	80	278	0.27	0.24	36	29	125	112	94	109	100	103	119.5
55	HOGEN	TV*TL	NEA-205	Morty	Brett	2003	701	74	45	64	40	88	36	109	615	0.03	0.02	29	24	115	101	97	112	114	100	119.5
56	OAKLEY	TV*TL	NXA-247	Dutch Boy	Manfred	2002	101	77	54	65	42	89	45	122	106	0.24	0.23	25	22	119	96	89	119	96	97	119.4
57	RAFAEL	CV*TL	NXA-036	Addison	Cash	1999	101	1328	193	646	120	99	141	107	222	0.31	0.21	36	25	123	100	66	131	107	102	119.3
58	STILST	TV*TL	NGA-515	Novellis	Cash	1999	101	332	62	198	38	97	47	96	-1	0.33	0.28	28	22	121	75	89	145	93	92	119.3
59	GRECO	CV*TL	NXA-292	Cevis	Lord Lily	2002	604	81	44	57	36	89	27	129	-107	0.11	0.09	5	3	103	94	111	113	111	115	119.2
60	TARUS	TV	NGA-326	Lucky Leo	Bellwood	1999	604	114	68	75	46	92	43	91	170	0.34	0.08	37	13	114	96	121	108	101	102	119.1
61	GRENT	TV*TL	NXA-315	Trent	Manfred	2002	701	96	54	86	46	91	48	112	427	0.42	0.16	55	28	126	105	85	112	84	100	119.1
62	IGNY	TL	NXA-505	Dane	Hershel	2004	701	54	40	52	41	85	25	127	984	-0.29	-0.07	14	29	110	104	89	0	124	109	119.1
63	BETTER	TV*TL	NXA-443	Spiceman	Ronald	2003	101	45	36	36	29	82	27	94	630	0.02	0.10	28	31	119	60	98	101	99	116	119.1
64	ALEXANDER	TV*TL	NEA-390	Russel	Celcius	2000	101	172	37	118	32	95	32	96	70	0.23	0.15	23	14	114	80	95	139	108	100	118.8
65	GENETIC	TV*TL	NXA-216	Marshall	Decision	2002	401	75	39	63	30	88	26	113	514	-0.08	0.08	14	24	113	100	99	103	112	107	118.8
66	DEVIL	TV	NEB-353	Wade	Luke	1999	401	164	71	96	42	94	39	101	859	-0.05	0.00	31	30	117	95	75	106	122	116	118.5
67	DUARTE	TV	NGA-522	Willis	Addison	2003	101	55	40	47	32	85	27	115	-571	0.57	0.32	21	3	114	96	89	133	97	108	118.4
68	BOLIVER	TV*TL	NXA-343	Amel	Mathie	1998	170	844	91	506	64	99	75	93	641	0.03	0.04	30	26	116	106	79	140	98	122	118.3
69	IMAN	TV*TL	NEA-356	O Man	Lantz	2004	401	60	31	48	27	86	22	106	711	0.04	-0.02	34	24	114	113	108	0	116	94	118.3
70	CASANOVA	TL	NGA-520	Willis	Addison	2003	101	82	56	68	46	89	41	108	113	0.32	0.18	33	18	118	107	90	122	101	97	118.0
71	TOYSTORY	TV*TL	NXA-488	Bw Marshall	Patron	2001	701	162	35	155	35	94	30	107	1257	-0.22	-0.14	31	32	113	111	84	141	119	118	117.9
72	BOONE	TV*TL	NXA-369	Bellwood	Leadman	1995	901	503	77	241	45	98	61	120	595	0.15	0.02	39	22	116	101	91	124	89	106	117.8
73	LADRE	CV	NGA-225	Esquimau	Leadman	1995	401	359	108	211	51	97	71	106	420	-0.30	0.06	-9	20	105	59	106	118	119	109	117.7
74	HODJAK	TV*TL	NXA-420	Bw Marshall	Dombinator	2003	604	92	51	67	38	90	33	107	-95	0.41	0.08	31	3	109	105	81	110	123	126	117.7
75	ICHANT	TV*TL	NEA-371	Merchant	Addison	2004	101	56	35	49	30	85	27	101	934	-0.28	-0.02	13	31	112	100	95	129	113	120	117.7
76	JAZZMAN	*CV	NEA-459	Mitote	Mandel	2000	401	173	40	143	31	94	28	115	-42	0.19	0.06	15	4	105	119	107	131	106	108	117.6
77	IMPS	TV*TL	NEA-314	Lancelot	Aaron	2004	701	97	61	81	49	91	48	97	710	-0.18	-0.09	13	18	106	118	81	134	137	111	117.6
78	MARMAX	TV*TL	NXA-366	Bw Marshall	Momentum-Red	1999	901	274	66	183	53	97	53	100	1826	-0.51	-0.20	24	46	115	105	93	122	112	94	117.5
79	FRANCIS	TV	NEA-072	Storm	James	2001	604	55	30	43	22	85	25	109	-55	0.19	0.13	15	9	109	107	95	101	133	100	117.5
80	IRON	TV*TL	NEA-296	Income	Inquirer	2004	906	101	51	82	41	91	33	104	245	-0.16	0.05	-3	13	104	131	123	130	99	110	117.4
81	CANVAS	TV*TL	NEA-107	Sparta	Celcius	2000	101	248	45	166	35	96	33	79	1344	-0.20	-0.01	36	47	124	96	95	125	103	79	117.4
82	JOKE	TV	NEA-021	Besn	Lucky Leo	2000	401	456	124	216	69	98	84	87	668	-0.09	0.08	20	31	117	97	102	121	107	90	117.2
83	HORNET	TV*TL	NEA-164	Throne	Patron	2003	701	56	41	53	38	85	27	112	386	-0.16	-0.08	3	7	99	78	96	107	131	134	117.1
84	JOKUS	TV*TL	NEA-200	Besn	Berlioz	2002	101	46	36	37	27	82	24	98	1223	-0.25	-0.07	26	37	116	105	104	121	90	104	117.1
85	FARAIMO	TV*TL	NXA-422	Forbidden	Lucky Leo	2003	604	66	41	62	38	87	35	91	385	0.10	0.00	26	14	110	88	99	125	120	103	117.0
86	INSTINCT	TV*TL	NEA-431	Besn	GuichetSou	2004	101	65	40	57	35	87	29	100	1493	-0.42	-0.07	21	46	118	89	106	0	100	95	116.9
87	IRLY	NEB-433	NEB-433	Prelude	Aerostar	1993	603	465	77	107	38	98	49	119	-28	0.14	0.02	11	1	102	102	117	116	109	109	116.5
88	FEREL	TV*TL	NEB-996	Hershel	Esquimau	2001	401	101	49	68	34	91	33	115	889	-0.28	-0.11	12	22	106	101	103	104	113	116	116.4
89	GAUS	TV*TL	NXA-279	Bw Marshall	Wister	2002	101	46	37	32	27	83	28	117	363	-0.05	-0.09	11	6	101	50	112	115	110	120	116.4
90	FOLLETO	TV*TL	NXA-358	Ford	Addison	2002	101	63	48	46	35	87	36	117	957	-0.19	-0.12	22	24	109	91	100	98	111	112	116.2
91	EMMETT	TV*TL	NGA-519	Emerson	Luke	2000	901	196	35	139	25	95	28	86	532	-0.09	0.12	14	29	116	94	97	117	100	109	116.1
92	GALVANI	TV	NEA-149	Monza	Dannix	2002	101	49	36	39	29	84	25	91	1319	-0.31	-0.13	25	34	113	105	78	121	118	116	116.0
93	BASKET	TV	NX-756	Bellwood	Blackstar	1996	510	432	108	181	57	98	78	105	569	-0.10	0.03	16	22	111	108	115	115	100	93	115.9
94	IMAGE	TL	NEA-353	O Man	Trent	2004	701	93	45	83	40	91	37	131	-62	0.30	0.05	23	2	106	106	120	140	99	101	115.9
95	INVEST	TV	NEA-318	Justin	Marshall	2004	701	75	49	72	47	89	40	134	-279	-0.05	0.10	-15	-2	97	99	105	122	118	113	115.8
96	ALLY	TV*TL	NEA-116	Manfred	Patron	1998	910	127	33	87	23	93	21	94	182	0.56	0.10	56	15	120	112	101	116	82	97	115.7
97	GORRI ROJO	TV*TL	REP-415	Cadon	Momentum-Red	2002	701	119	53	55	35	92	33	122	-820	0.77	0.24	25	-12	107	115	95	115	118	96	115.7
98	GRENT	TV*TL	NXA-263	Trent	Patron	2002	401	57	35	47	28	85	22	99	180	0.39	0.08	41	13	116	101	96	100	106	104	115.7
99	FLAVON	TV	NXA-141	Manat	Formation	2001	701	86	51	63	41	90	39	81	1354	-0.10	0.01	47	49	128	87	84	90	105	90	115.4
100	STARCROSS	TV*TL	NGA-537	Stormy	Bw Marshall	2004	604	65	33	57	29	87	27	126	318	-0.06	-0.02	9	10	103	94	135	127	91	103	115.4

Finley x Aaron

Narozen: 8. 3. 2004

VÝBORNÝ EXTERIÉR I PRODUKCE

POLOBRATR GAVORA

LEHKÉ PORODY

TPI	1612
NM	192
MLÉKO	397 kg
BÍLKOVINA	31 kg
	+ 0,02 %
TUK	19 kg
	+ 0,04 %
REL	68 %
PH TYP	+ 1,45
MEMENO	+ 0,85
KONČETINY	+ 1,07
SOMATICKÉ BUŇKY	+ 3,11
DLOUHOVĚKOST	- 0,2
PORODY	8

PH MACE USA 1/2010

O: OPSAL FINLEY ET
M: 120101 - 709, VG 86
02 305 16664 3,9 3,3

ZNAK		-2	-1	0	+1	+2	
RÁMEC	+0,46	MLÝ					VELKÝ
KONSTITUCE	+0,73	SLABÁ					SILNÁ
HLOUBKA TĚLA	+0,83	MĚLKÁ					HLLUBKÉ
MLÉČNÝ TYP	+1,79	SLABÝ					VÝRAZNÝ
SKLON ZÁDĚ	-2,98	ZDVÍŽENÁ					SRAŽENÁ
ŠÍŘKA ZÁDĚ	+2,54	ÚZKÁ					ŠÍROKÁ
POSTOJ ZAD. KON.	-0,31	STRMÝ					ŠAVLOVÝ
POSTOJ ZEZADU	+1,03	SEVRĚNÝ					OTEVŘENÝ
ÚHEL SPĚNKY	+0,61	PLOCHÝ					STRMÝ
SKÓRE KONČETIN	+1,41	NÍZKÉ					VYSOKÉ
PŘED. UPNUTÍ VEM.	+1,23	SLABÉ					VÝRAZNÉ
ZADNÍ VÝŠKA VEM.	+1,51	NÍZKÁ					VYSOKÁ
ZADNÍ ŠÍŘKA VEM.	+1,62	ÚZKÉ					ŠÍROKÉ
ZÁVĚSNÝ VAZ	+0,88	SLABÝ					VÝRAZNÝ
HLOUBKA VEMENE	-0,01	HLLUBKÉ					MĚLKÉ
ROZMÍSTĚNÍ STRUKŮ	+0,16	DALEKO					BLÍZKO
DĚLKA STRUKŮ	+2,60	KRÁTKÉ					DLOUHÉ

VHODNÝ NA JALOVICE

KOMPLEXNÍ BÝK

Dcera: 140004 981, GP 90, Zrnápol Studenka, 4. s.

Dcera: 136576 961, GP 82, Natis, a. s., Dolní Lutyně

Bret x Manfred

Narozen: 13. 9. 2004

Kellercrest Bret Les CRI-ET

TPI	2012
NM	580
MLÉKO	188 kg
BÍLKOVINA	11 kg
	+ 0,04 %
TUK	9 kg
	+ 0,01 %
REL	+ 92 %
PH TYP	+ 0,68
VEMENO	+ 1,63
KONČETINY	+ 0,02
SOMATICKÉ BUŇKY	+ 2,65
DLOUHOVĚKOST	+ 6,3
PORODY	8

PH USA 1/2010

 VYSOKÉ TPI A NET MERIT

 VÝBORNÉ UPNUTÍ VEMENE

 VYNIKAJÍCÍ DLOUHOVĚKOST

 NÍZKÉ SOMATICKÉ BUŇKY

O: Peckenstein Form Bret-ET
M: Kellercrest Manfred Luck, VG 87, EX-MS
02 365 17826 3,9 3,4

ZNAK			-1	0	+1	
RÁMEC	-1,05	MALÝ				VELKÝ
KONSTITUCE	+0,26	SLABÁ				SILNÁ
HLOUBKA TĚLA	-0,27	MĚLKÁ				HLUB.
MLÉČNÝ TYP	-0,85	SLABÝ				VÝRAZ.
SKLON ZADÉ	+0,54	ZDVIŽ.				SRAŽ.
ŠÍŘKA ZADÉ	+0,54	ÚZKÁ				ŠIROKÁ
POS. ZAD. KON.	-0,95	STRMÝ				ŠAVLOVÝ
POSTOJ ZE ZADU	-0,71	SEVR.				OTEVR.
ÚHEL SPĚNKY	+0,64	PLOCHÝ				STRMÝ
SKÓRE KON.	-0,14	NÍZKÉ				VYSOKÉ
PŘED. UP. VEM.	+2,50	SLABÉ				VÝRAZ.
ZADNÍ VÝŠ. VEM.	+1,91	NÍZKÁ				VYSOKÁ
ZADNÍ ŠÍŘ. VEM.	+1,99	ÚZKÁ				ŠIROKÉ
ZÁVĚSNÝ VAZ	-0,15	SLABÝ				VÝRAZ.
HLOUBKA VEM.	+1,54	HLUB.				MĚLKÉ
ROZMÍST. STR.	+1,33	DALEKO				BLÍZKO
DĚLKA STRUKŮ	-0,89	KRÁTKÉ				DLOUHÉ

Dcera: Tilkens Les Looney

Dcera: Virfee Les 951

49	NEB-660	Lee	447	66	143	111	119	113	122	131	107	103	100	111	142	93	109	102	102	99	101	119	104	105	113	120	129	93	139	119	76	
50	NEA-075	Finley	358	72	121	106	148	87	127	131	129	125	101	92	124	81	145	77	128	93	114	122	107	120	104	102	121	107	103	120	86	
51	NEA-080	Rubens	56	19	119	92	115	111	136	131	108	97	98	89	110	74	102	100	92	98	123	113	91	127	143	106	122	101	123	112	106	
52	NEA-184	Harwell	54	31	110	101	117	114	133	131	101	97	105	97	104	84	114	112	101	96	106	121	105	113	126	116	115	106	91	113	141	80
53	NEA-311	Interest	66	40	122	106	127	113	124	131	115	106	103	103	129	72	129	119	101	96	109	107	122	101	117	106	117	127	106	128	104	
54	NEA-549	Jattle	15	10			122	119	127	131	124	115	100	108	113	91	116	114	106	124	116	109	95	110	114	126	124	105	108	113	100	
55	NXA-040	Demand	14	8	111	109	113	108	128	131	125	122	101	108	112	101	103	104	99	111	105	96	93	119	137	123	110	129	98	113		
56	NXA-366	Horbidden	48	30	117	126	109	107	124	131	116	112	121	126	112	119	102	121	109	90	116	96	84	106	111	110	80	137	111	105	118	
57	NXA-433	Don	77	1	119	98	113	96	130	131	94	91	97	116	122	94	101	91	114	88	124	119	97	105	117	116	138	126	124	96	86	
58	NGA-611	Mr Sam	2	1			111	118	129	130	124	118	103	112	113	106	103	114	98	102	116	94	89	111	122	111	101	118	112	136	100	
59	NEB-851	DeJon	44	32	144	120	123	106	119	130	123	126	107	113	147	87	119	110	129	107	121	105	100	117	95	103	120	98	119	120	95	
60	NEB-941	Monza	135	48	120	102	119	124	122	130	124	123	98	91	120	91	106	115	99	124	102	96	111	111	120	117	120	117	118	108	84	
61	NEA-136	Titanic	254	50	122	104	116	134	124	130	130	127	85	94	125	80	99	110	72	134	100	106	109	107	106	130	117	128	108	121	95	
62	NEA-138	September	119	22	111	106	126	124	119	130	134	130	95	98	111	89	109	123	93	115	112	114	91	118	112	102	109	101	108	120	91	
63	NEA-216	Zarik	49	21	113	108	122	108	131	130	108	102	93	110	112	98	114	92	91	101	129	113	84	111	125	84	103	110	111	94	95	
64	NEA-254	Hampgen	75	43	120	117	123	123	119	130	105	101	103	120	119	90	121	120	91	123	101	113	90	93	122	110	111	122	114	144	89	
65	NEA-388	Imposant	59	40			109	99	135	130	127	122	124	117	96	114	111	102	95	118	132	106	118	119	108	124	101	98	50	87	138	
66	NEA-478	Jolimp	27	18			113	135	120	130	111	105	89	100	113	87	107	127	79	113	96	87	103	97	111	132	88	119	127	102	99	
67	NEA-516	Lamando	27	22			99	112	142	130	117	111	88	94	105	104	90	101	85	105	122	106	87	123	133	123	105	98	106	108	103	
68	NXA-309	Everest	66	44	118	118	113	108	132	130	110	109	111	119	114	93	104	116	114	102	123	120	96	113	127	129	120	132	115	116	105	
69	NXA-466	Ray	33	9	93	101	123	112	128	129	112	104	109	99	88	87	116	103	97	117	123	100	104	108	114	113	106	114	111	109	120	
70	NGA-667	Scoop	15	2			107	128	129	129	112	109	104	90	103	93	95	112	79	117	123	113	97	118	104	102	106	101	113	108	97	
71	NEB-853	Devil	96	42	112	101	106	126	124	129	140	141	112	101	126	129	95	127	79	113	96	87	103	97	111	132	88	119	127	102	99	
72	NX-795	Blake	82	45	121	117	106	126	124	129	140	141	112	101	126	129	95	127	79	113	96	87	103	97	111	132	88	119	127	102	99	
73	NEA-189	Lonard	105	15	128	100	106	107	139	129	126	123	86	84	128	90	94	87	110	114	142	104	99	139	119	111	107	75	114	108	71	
74	NEA-347	Impulse	79	47	112	118	129	119	116	129	125	119	103	112	111	88	111	113	84	111	115	98	98	100	112	104	85	116	107	113	124	
75	NEA-407	Fbi	59	20	111	113	115	114	122	129	126	121	113	109	127	107	109	114	89	117	102	109	96	100	126	108	102	131	95	104	95	
76	NEA-481	Jeff	57	33	121	107	108	101	125	129	115	109	126	129	116	107	108	94	104	87	123	116	100	106	127	98	102	118	107	110	99	
77	NEA-532	De Reve	24	11			127	108	124	129	120	112	120	107	107	89	113	109	96	91	109	103	87	121	128	112	113	98	101	92	116	
78	NXA-047	Juote	78	12	112	110	104	110	134	129	101	101	106	116	115	109	101	99	103	103	119	102	124	128	112	118	105	120	108	111	98	
79	NXA-280	Gen	39	27	87	98	110	128	131	129	79	75	114	111	81	101	103	136	71	116	128	100	107	113	114	109	108	143	92	124	129	
80	NXA-458	Jammer	116	18	106	95	107	119	134	129	129	124	86	82	103	119	101	106	70	108	120	109	86	125	113	121	119	108	128	119	102	
81	NXA-475	Satire	336	58	98	102	111	110	138	129	114	107	103	94	107	102	110	117	103	97	125	111	101	126	127	104	104	120	97	116	98	
82	NXA-501	Joliver	17	13			114	116	132	129	121	113	104	96	103	94	93	99	103	130	123	107	114	122	107	105	102	104	83	93	116	
83	NXA-533	Decker	4	2			120	116	125	129	121	115	105	113	108	101	111	113	104	111	109	107	113	110	106	122	111	109	106	127	97	
84	NEB-748	Champion	510	93	136	129	132	106	110	128	131	130	111	123	141	101	124	102	97	87	95	89	95	98	120	102	103	123	120	111	85	
85	NX-762	Louie	66	42	113	136	109	107	121	128	122	123	128	129	113	109	108		92	117	116	143	91	109	127	101						
86	NEA-028	Merchant	55	16	123	111	91	110	139	128	135	130	98	96	125	111	81	108	101	115	127	99	115	131	125	115	103	115	104	105	101	
87	NEA-095	Labamba	60	34	122	115	111	119	128	119	115	112	108	110	115	103	110	126	111	110	110	111	108	99	115	100	102	119	120	104	101	
88	NEA-149	Galvani	39	29	113	113	116	117	121	128	134	130	102	105	119	98	93	127	74	119	106	102	98	121	117	108	101	128	92	111	97	
89	NEA-284	Windows	107	11	110	102	87	107	150	128	109	103	82	93	90	123	96	95	99	92	122	104	88	125	140	123	121	128	113	113	101	
90	NEA-371	Ichant	49	30	115	135	104	113	128	128	123	121	125	114	104	117	100	118	78	111	123	102	121	119	108	111	100	98	76	112	121	
91	NEA-438	Crest	25	14			114	103	126	128	120	110	105	102	110	97	105	105	123	87	111	97	100	109	113	125	101	119	107	118	105	
92	NEA-509	Jardin	22	10			99	115	133	128	117	112	86	92	113	89	99	97	96	106	111	113	99	115	118	129	127	113	121	79	81	
93	NXA-467	Escalator	71	41	107	103	114	116	126	128	116	114	94	97	111	107	104	105	92	126	105	100	92	123	123	120	104	94	101	122	99	
94	NGA-386	Drake	69	43	118	122	115	125	117	127	110	109	116	123	119	69	106	144	110	85	126	114	93	102	113	132	128	127	132	101	101	
95	NEB-787	Lentini Rf	33	8	122	95	117	118	123	127	107	106	89	87	121	99	102	95	90	116	116	93	106	118	113	107	106	100	115	114	98	
96	NEB-882	Montu	469	69	116	99	109	116	127	127	96	93	107	96	112	100	108	109	103	115	112	98	128	117	121	115	101	97	116	101	90	
97	RED-375	Fellini Red	30	21	114	115	119	116	119	127	117	115	95	112	112	105	113	94	87	112	111	91	109	107	103	116	122					

VÝBĚR ZVÍŘAT PODLE PLEMENNÝCH HODNOT?

Tento drobný příspěvek do nekonečné a nekončící debaty o plemenných hodnotách si nedává za cíl do hloubky objasnit veškeré zákonitosti, souvislosti a záludnosti odhadu plemenných hodnot. Jen se pokusí nastolit diskusi a možná tím trochu zvýšit povědomí o tom jak a s jakou váhou zapojit tento nástroj do zootechnické práce. V souvislosti s tím se asi dopustím velkých (pro někoho možná neodpustitelných) zjednodušení, ale je to daň, se kterou se smírím.

CO TO VLASTNĚ JE PLEMENNÁ HODNOTA?

Plemenná hodnota (dále PH) odhaduje jaké genetické založení má zvíře pro danou vlastnost ve vztahu k populaci.

V podstatě nikdy nelze zjistit PH na jedinci přímo, protože to jak zvíře vypadá je ovlivněno i prostředím a to vždy ovlivní, jak se genetické založení projeví nebo neprojeví. Proto se do odhadu zapojuje co nejvíce příbuzných zvířat. Zís-

ká se suma dat a ta se statisticky vyhodnotí. První PH se počítají od roku 1943 a metody odhadu se stále zdokonalují. S počtem příbuzných jedinců a s vývojem populace se každá PH mění. Bohužel i dnes ještě občas narazíme na publikaci neaktuálních PH – to není seriózní a uvádí to chovatele v omyl.

JAK MÁM TA ČÍSLA ČÍST?

Pro porozumění pracujme dále s konkrétním zvířetem, s býkem Churchil ZTI 227. Churchil má aktuální plemennou hodnotu pro růst ve 210 dnech pro přímý efekt 108. Abychom toto číslo zařadili do souvislosti tak potřebujeme znát dvě věci. První je **průměr populace** pro tento znak. Dle metodiky by měl být 100 (viz. odkaz 1), ale my víme, že průměr všech charolais býků je pro tento uka-

PH ČSCHMS PRAHA PROSINEC 2009
(JEN BÝK CHURCHIL A JEN ČÁST ZNAKŮ PRO KTERÉ SE POČÍTÁ PH)

Státní registr	Jméno býka	Naroz. potom.	Přímý efekt			Maternální efekt			Lineární hodnocení						
			SI pp	210d	365d	SI růst	SI pp	120d	SI růst	VT	DT	HM	KT	OS	UT
ZTI 227	CHURCHILL	19	104	108	109	108	98	106	106	108	113	110	118	117	118

▼ Churchil ZTI 227

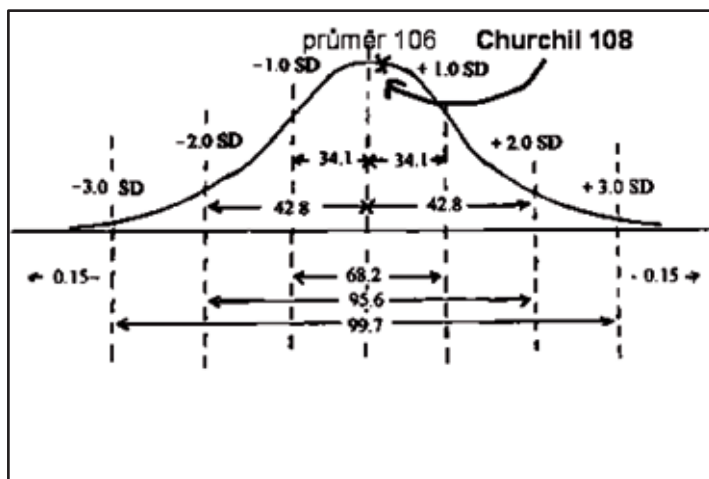
zatel 106,10. Takže první poznatek je, že ze všech býků je Churchil nadprůměrný. A jak moc je nadprůměrný nám řekne **Gaussova křivka** – na té graficky vidíme kde ta naše 108 v populaci leží (viz obrázek). Číselně vyjádřeno je 1 510 býků horších než Churchil a 1 082 lepších. 133 býků má stejnou PH.

CO ZNAMENAJÍ?

Churchil patří do 45 % nejlepších všech charolais býků pro tento znak. Pokud se ale podíváme na býky, po kterých se narodilo alespoň 10 telat, tak zjistíme, že už patří do 35 % nejlepších býků!!! Číselně vyjádřeno je 495 býků horších než Churchil a 224 lepších. 32 býků má stejnou PH. **To už je obrovský rozdíl** – proč se nám to tak mění?

▼ Obr. : Gaussova křivka populace

PROČ SE POSTAVENÍ BÝKA V POPULACI MĚNÍ?

Jak už víme, PH odhadujeme. Čím více máme údajů, tím je náš odhad přesnější.

Bez ní je PH číslo bez vypovídací schopnosti pro selekci. Zejména pokud budeme publikovat a srovnávat PH pro celou populaci. Nelze reálně srovnat zvířata dle PH pokud současně neznáme spoleh-

A JAK MŮŽE SPOLEHLIVOST OVLIVNIT PH?

Neznáme čísla u našich zvířat, ale můžeme si pomoci příkladem ze zahraničí. Podívejme se na kanadské simentály a chvíli si myslíme, že Churchill je simentál. Jaká je jeho skutečná PH při různé spolehlivosti?

Zejména u zvířat relativně nepříbuzných je možná změna PH velmi vysoká a například při výběru býka nás může velmi pozitivně i negativně překvapit. Například Nostrdamus ZCH 570 – nepříbuzný anglický býk. V roce 2004 index růstu 102 (pod průměrem a nepřipuštěn jako otec býků) a v roce 2009 už 114 (velmi nadprůměrný býk). A kde je pravda – ve spolehlivosti výpočtu PH!!!

Pro býky (více potomstva) se jako dostatečně spolehlivá pro seriózní práci udává hodnota PH se spolehlivostí **0,75**.

Pro krávy je to někde kolem **0,35**.

Interval ve kterém je skutečná PH 108 pro odstavovou hmotnost pro různé úrovně spolehlivosti (za použití dat Canadian simental association)

Spolehlivost	0,05	0,15	0,25	0,35	0,45	0,55	0,65	0,75	0,85	0,95	1,00
Skutečná PH	93-123	95-121	96-120	98-118	100-116	101-115	103-113	104-112	106-110	107-109	108

Tudíž čím více telat tím reálnější odhad. Ale nejde jen o telata narozená po zvířeti. Jde i o rodiče, bratry, sestry, polobratry a polosestry atd. atd. Co to znamená? Ke každé PH musíme znát její **spolehlivost**.

livost (protože již v první třídě nás učili, že nejde sčítat jablka s hruškami)! Mimo jiné tím i porušujeme legislativu EU (viz odkaz 2).

A ZÁVĚR?

Vždy se zajímejte o to jaká je spolehlivost informace se kterou pracujete, jakými daty je podložena. Jinak na tom budete jako v tom okřídleném rčení o statistice. „Sníte“ půlku kuřete a pořád budete nějak divně hladní.

odkaz 1) http://cschms.cz/index.php?page=sle_info

odkaz 2) <http://eur-ex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:169:0056:0059:CS:PDF>

Ing. Pavel Káčer
Genoservis, a. s.

Cardona Renato, Valfenera

CH

ZPI 578

PUŇŤA IT

Nar.: 11. 5. 2008

Puňťa je importovaný býk do chovu ZD Francova Lhota. Jde o býka odchovaného na centrální svazové odchovně ANABORAPI v Cuneu a o býka, kterému chyběl jeden bod pro kvalifikaci do inseminace (exteriér v Itálii 85 bodů za 100 možných). Jeho základní charakteristikou je predikce velmi snadného telení v kombinaci s výborným růstem. Původově jde o zástupce nové linie býka Ippo (syn Zaina), po kterém se nyní již testují 3 synové.

Otec býka IPPO

- **VELMI SNADNÉ TELENÍ**
- **VÝBORNÝ RŮST**
- **NADPRŮMĚRNÁ ZMASILOST**
- **VÝBORNÝ PŮVOD**

O: Ippo
Zaino x Vota
M: Makita
Elisir x Esile

VLASTNÍ UŽITKOVOST BÝČKA

KG PŘI NAROZENÍ	KG V 120 DNECH	KG V 365 DNECH	KG PŘÍ ZV (7. 7. 2009)
37	148	516	550

INDEXY PH ITÁLIE

PŘÍMÉ EFEKTY			MATERNÁLNÍ EFEKTY		
TELENÍ	RŮST	CHOVNÝ INDEX	TELENÍ DCER	MLÉČNOST	INDEX DCER
113	110	110	103	n.	n.
EXTERIÉR					
RÁMEC		KAPACITA	OSVALENÍ	MASNÝ INDEX	
n.		n.	100	114	

LINEÁRNÍ HODNOCENÍ EXTERIÉRU

RÁMEC			KAPACITA			OSVALENÍ			UŽITKOVÝ	CELKEM
VT	DT	HM	PŠ	HH	DZ	PL	HŘ	ZÁ	TYP	
8	7	9	7	7	7	7	7	7	7	73

ZTI 390

PUPP CHPS P

Nar.: 21. 1. 2007

Pupp je otcem typových telat. Telata jsou výrazná v šířkách a nadprůměrná v osvalení. První výsledky mluví o vysoké růstové schopnosti. Poměr bezrohost a cena je u tohoto býka bezkonkurenční.

Pupp CHPS PP

- **BEZROHÝ BÝK**
- **VHODNÝ NA ROZVINUTÉ JALOVICE**
- **VÝBORNÝ EXTERIÉR - STŘEDNÍ RÁMEC**
- **KVALITNÍ BEZROHÉ POTOMSTVO**

O: Junior
Jim P X Hajaja
M: 9276 921
Harley P X Fantasie

VLASTNÍ UŽITKOVOST BÝČKA

KG PŘI NAROZENÍ	KG V 120 DNECH	KG V 210 DNECH	KG V 365 DNECH
35	203	317	548

INDEXY PH (ČSCHMS PRAHA 1/2010*)

PŘÍMÉ EFEKTY			MATERNÁLNÍ EFEKTY		
TELENÍ	RŮST	INDEX ODSTAVU	TELENÍ DCER	MLÉČNOST	INDEX DCER
103	113	111	96	100	104
EXTERIÉR					
RÁMEC		KAPACITA	OSVALENÍ	INDEX EXTER.	
101		108	111	108	

LINEÁRNÍ HODNOCENÍ EXTERIÉRU

RÁMEC			KAPACITA			OSVALENÍ			UŽITKOVÝ TYP	CELKEM
VT	DT	HM	PŠ	HH	DZ	PL	HŘ	ZÁ		
7	7	9	6	8	6	6	7	7	7	70

ZÁKLADNÍ VÝBĚRY A AUKCE BÝKŮ

TERMÍNY ZÁKLADNÍCH VÝBĚRŮ:

Datum	Čas	Místo konání	Typ	Ks	Plemena
26. 4. 2010 Po	15:00	OPB V. Újezd (ne prosté IBR)	ZV + Dražba	14	CH, MS, PI
28. 4. 2010 St	9:00	OPB Maleč	ZV + Dražba	46	MS, CH, AA, PI, HE
4. 5. 2010 Út	9:00	OPB Grygov	ZV + Dražba	44	CH
05.05.2010 St	9:00	OPB Grygov	ZV + Dražba	43	MS, LI, PI, BA
22. 6. 2010 Út	9:00	OPB Grygov	ZV + Dražba	43	CH, MS, LI, PI, BA, AA, HE
22. 6. 2010 Út	16:00	OPB V. Újezd (ne prosté IBR)	ZV + Dražba	4	CH, MS

Seznam býků na OPB Genoservis, a. s. stav k 28. 1. 2010

(G1 první test OPB Grygov, G2 druhý test OPB Grygov, Maleč první test OPB Maleč, VU1 první test OPB Velký Újezd, VU2 druhý test OPB Velký Újezd).

info: www.genoservis.cz, 602755166 Káčer, kacer@genoservis.cz

Místo odchovu	Ušní číslo	Plemeno	Dat.nar.	Vlastní užitkovost býka v kg				Poslední aktuální užitkovost býka v kg a cm						Rodiče a některé jejich hodnoty				
				nar.	120	210	365	28.1.2010	cm	věk	od min	od nar	test	matka	body	PHPE M	PHME M	otec
G1	534 433 072	P100	26.2.2009	40	177	290	433	406	126	336	1586	1089	1288	6 867 972	59	108	104	ZPI 476
G1	542 880 072	P100	3.2.2009	42	156	263	437	430	138	359	1172	1081	1508	10216750	60	91	92	ZPI 522
G1	544 144 072	P100	25.1.2009	42	163	252	413	416	126	368	1793	1016	1711	11987972	57	90	91	ZPI 391
G1	555 400 072	P100	7.2.2009	42	155	248	438	425	127	355	1379	1079	1610	6733972	55	107	100	ZPI 522
G1	555 402 072	P100	2.3.2009	42	160	270	403	375	125	332	1206	1003	1440	13364697	65	101	100	ZPI 390
G1	555 403 072	P100	2.3.2009	42	177	298	480	441	125	332	1413	1202	1610	13364597	63	100	104	ZPI 390
G1	573 405 032	P100	9.2.2009	35	186	303	452	441	131	353	1137	1150	1627	11023793	0	113	100	ZPI 448
G1	630 304 032	P100	26.3.2009	30	210	300	439	389	129	308	1000	1166	1271	14203932	76	120	101	ZPI 522
G1	592 158 021	Q100	10.12.2008	45	182	293	455	564	143	414	2068	1254	2016	1175392	80	97	96	ZBA 431
G1	614 807 021	Q100	28.1.2009	45	186	310	530	530	138	365	1965	1329	2203	11950693	77	100	90	ZBA 443
G1	614 815 021	Q100	21.3.2009	43	189	310	540	462	139	313	1793	1339	1728	11951093	69	106	90	ZBA 521
G1	614 878 021	Q100	27.3.2009	33	185	293	455	395	135	307	1034	1179	1355	64641724	76	95	99	ZBA 501
G1	650 169 061	Q100	21.12.2008	42	199	319	487	545	139	403	1689	1248	1949	12770661	87	115	115	ZBA 428
G1	650 171 061	Q100	23.12.2008	36	179	292	473	532	141	401	1758	1237	1898	29217	79	119	110	ZBA 328
G1	522 789 042	SM100	13.1.2009	36	193	332	550	570	134	380	1379	1405	1661	102 813 942	67	122	98	ZSI 401
G1	529 645 042	SM100	15.3.2009	35	204	316	517	457	126	319	1448	1323	1728	841 942	54	122	103	ZSI 284
G1	544 141 072	SM100	24.1.2009	42	196	342	530	535	135	369	2551	1336	1949	11257297	63	94	108	ZSI 368
G1	544 146 072	SM100	26.1.2009	42	207	351	528	530	136	367	1379	1330	1525	22265972	54	91	114	ZSI 368
G1	544 148 072	SM100	27.1.2009	38	200	331	503	504	130	366	1586	1273	1644	11260597	63	103	110	ZSI 368
G1	544 151 072	SM100	28.1.2009	39	179	324	480	480	133	365	1551	1208	1491	11982972	59	109	97	SIP 399
G1	544 152 072	SM100	30.1.2009	42	227	383	560	558	140	363	2000	1421	1322	12111661	70	108	133	ZSI 368
G1	544 153 072	SM100	3.2.2009	42	209	336	511	505	132	359	1896	1290	1610	12113461	56	103	113	ZSI 367
G1	551 588 081	SM100	15.12.2008	42	206	329	483	570	138	409	1448	1291	1728	12312270	60	97	112	ZSI 242
G1	557 161 072	SM100	9.2.2009	42	203	346	554	538	137	353	2172	1405	1830	11260097	69	104	118	ZSI 368
G1	557 163 072	SM100	11.2.2009	42	207	353	564	545	132	351	2137	1433	1949	12111361	69	110	120	ZSI 367
G1	557 166 072	SM100	16.2.2009	42	226	358	525	506	139	346	1758	1341	1728	12110361	70	90	109	ZSI 367
G1	557 167 072	SM100	19.2.2009	43	214	336	569	536	136	343	1586	1437	1796	11662361	68	113	103	ZSI 367
G1	557 168 072	SM100	22.2.2009	40	216	338	543	510	132	340	1724	1382	1525	10672997	63	95	103	ZSI 367
G1	567 721 081	SM100	14.1.2009	42	240	382	572	590	134	379	2344	1446	2271	3547981	68	105	99	ZSI 485
G1	575 533 081	SM100	20.1.2009	42	194	294	457	465	129	373	1724	1134	1779	6235981	64	102	91	ZCH 920
G1	624 445 031	SM100	9.1.2009	48	240	371	575	610	140	384	1655	1464	1559	41080931	72	116	105	ZSI 400
G1	624 446 031	SM100	15.2.2009	45	217	363	586	560	137	347	1379	1484	1610	23508267	77	97	113	ZSI 390
G1	624 447 031	SM100	2.3.2009	52	266	437	664	614	141	332	1517	1693	1728	41078931	75	120	120	ZSI 390
G1	630 919 061	SM100	26.3.2009	44	218	342	552	475	130	308	1896	1399	1779	18104893	71	105	108	ZSI 488
G1	552 800 062	T100	8.1.2009	42	200	355	570	608	136	385	1724	1470	1830	12474696	63	116	111	ZTI 246
G1	562 441 081	T100	22.2.2009	42	219	377	563	532	133	340	1931	1441	1983	11720898	82	107	101	ZCH 449
G1	572 071 053	T100	10.1.2009	42	189	295	488	534	133	383	2068	1285	1949	13183795	71	113	88	ZCH 978
G1	572 072 053	T100	18.1.2009	42	190	320	508	520	132	375	1551	1275	1728	2087417	68	93	105	CHP 382
G1	572 073 053	T100	26.1.2009	42	197	300	472	474	130	367	1517	1177	1508	2089417	63	92	94	CHP 382
G1	572 074 053	T100	27.1.2009	42	198	314	485	486	130	366	1551	1213	1627	6144417	83	91	108	ZCH 507
G1	575 535 081	T100	2.2.2009	42	193	296	471	465	131	360	1827	1175	1661	10141098	59	108	92	ZCH 920
G1	575 536 081	T100	7.2.2009	42	220	346	487	478	130	355	2344	1228	1610	6236981	59	99	110	ZCH 920
G1	575 537 081	T100	22.2.2009	42	210	295	468	440	128	340	1896	1171	1525	10140598	67	104	85	ZCH 920
G1	575 656 052	T100	28.1.2009	42	202	316	534	534	132	365	2034	1348	2101	10201650	65	107	100	ZCH 942
G1	575 659 052	T100	12.3.2009	42	211	329	504	455	129	322	1034	1283	1440	10202150	68	107	106	ZCH 876
G1	575 662 052	T100	23.3.2009	42	217	316	586	490	128	311	2344	1441	2118	10202250	66	110	97	ZCH 876

Místo odchovu	Ušní číslo	Plemeno	Dat.nar.	Vlastní užitkovost býka v kg				Poslední aktuální užitkovost býka v kg a cm					Rodiče a některé jejich hodnoty					
				nar.	120	210	365	28.1.2010	cm	věk	od min	od nar	test	matka	body	PHPE M	PHME M	otec
G1	575 663 052	T100	24.3.2009	42	223	325	567	480	127	310	1724	1413	1694	10200850	75	107	98	ZCH 876
G1	612 361 021	T100	12.3.2009	30	189	324	484	439	132	322	1551	1270	1677	56501921	62	107	107	ZCH 878
G1	612 362 021	T100	12.3.2009	32	177	298	543	475	130	322	1965	1376	2067	10647211	60	98	104	ZCH 468
G1	631 642 061	T100	25.12.2008	50	196	304	480	534	137	399	1689	1213	1728	22300096	71	110	99	ZTI 166
G1	631 643 061	T100	30.12.2008	42	193	308	488	540	135	394	1793	1264	1762	20062796	79	112	82	ZTI 166
G1	631 644 061	T100	30.12.2008	42	220	337	556	620	138	394	2206	1467	2186	14124761	72	117	102	ZCH 254
G1	631 645 061	T100	3.1.2009	42	196	328	523	560	134	390	1448	1328	1694	22403961	62	100	99	ZTI 166
G1	631 646 061	T100	14.1.2009	42	218	336	569	590	136	379	2275	1446	2203	20062396	70	114	95	ZTI 166
G1	631 647 061	T100	22.1.2009	42	188	298	531	540	130	371	2034	1342	2050	22404961	83	119	94	ZTI 166
G1	631 649 061	T100	13.2.2009	42	188	329	526	506	135	349	2413	1330	1830	14124961	80	112	95	ZTI 166
G1	631 650 061	T100	6.3.2009	49	196	325	511	466	130	328	1586	1271	1711	14123161	62	97	84	ZTI 166
G1	634 297 031	T100	21.1.2009	38	194	315	502	510	129	372	2068	1269	1677	3035417	65	107	119	ZTI 049
G1	641 726 061	T100	17.2.2009	42	201	346	539	514	135	345	2827	1368	2389	20056196	67	105	115	ZTP 248
G1	641 730 061	T100	6.3.2009	42	195	312	410	385	124	328	1655	1046	1389	1535417	69	96	128	ZTP 248
G1	646 991 031	T100	12.12.2008	42	255	366	489	575	133	412	1896	1294	1593	10830740	60	106	101	ZCH 809
G1	664 792 061	T100	14.12.2008	44	217	351	559	646	135	410	2448	1468	1796	14096861	77	118	99	ZTI 247
G1	664 797 061	T100	12.1.2009	44	197	366	566	600	139	381	1724	1459	1796	26775096	74	111	93	ZTI 246
G1	664 798 061	T100	12.1.2009	50	187	328	515	552	135	381	1793	1318	1728	14096161	75	104	101	ZCH 944
G1	664 801 061	T100	3.2.2009	44	219	395	608	600	138	359	2000	1549	1661	75154961	76	113	107	ZCH 810
G1	675 185 031	T100	3.2.2009	40	222	350	496	491	137	359	1413	1256	1203	48962931	68	109	110	ZTI 049
G1	675 190 031	T100	22.2.2009	42	233	383	558	530	136	340	1896	1435	1864	20005693	71	116	106	ZTI 049
G1	675 191 031	T100	22.2.2009	40	179	317	519	486	125	340	1689	1312	1898	13841820	75	119	82	ZTI 049
G1	675 192 031	T100	5.3.2009	42	225	352	561	512	137	329	1034	1429	1983	14729920	73	111	92	ZTI 049
G1	675 193 031	T100	13.3.2009	38	184	314	498	445	128	321	1620	1268	1915	13841620	71	102	93	ZTI 049
G1	679 303 031	T100	27.2.2009	35	185	298	490	453	130	335	1931	1248	1779	42408835	81	104	94	ZCH 824
G1	679 305 031	T100	8.3.2009	42	225	359	509	470	127	326	1551	1313	1559	42408854	75	100	89	ZCH 824
G1	679 306 031	T100	26.3.2009	42	209	317	463	410	127	308	1517	1195	1406	21498822	77	108	87	ZCH 824
G1	679 307 031	T100	22.3.2009	42	253	385	616	538	128	312	1793	1590	2135	19320393	70	107	101	ZCH 824
G1	685 791 061	T100	13.3.2009	42	216	328	525	470	128	321	2275	1333	1694	22405961	76	103	108	ZTI 166
G1	685 792 061	T100	19.3.2009	42	220	333	597	510	133	315	2758	1486	2474	20062896	77	116	95	ZTI 166
G1	685 793 061	T100	25.3.2009	42	208	323	489	430	130	309	2241	1256	1610	14123361	69	104	106	ZTI 166
G1	542 112 072	Y100	21.2.2009	42	197	337	463	444	130	341	1344	1179	1389	11174797	63	117	99	ZLI 576
G1	544 267 081	Y100	24.12.2008	46	180	284	444	490	135	400	1379	1110	1779	11329470	81	116	93	ZLI 521
G1	544 271 081	Y100	6.1.2009	45	186	284	453	490	133	387	1551	1150	1593	244517	78	109	94	ZLI 521
G1	575 117 031	Y100	16.3.2009	36	250	308	477	425	128	318	1620	1223	1745	5157931	75	99	114	ZLI 471
G1	579 478 081	Y100	9.3.2009	42	191	300	393	371	129	325	896	1012	932	12221398	67	102	109	LIP 389
G1	579 479 081	Y100	18.3.2009	42	188	297	437	393	129	316	1137	1111	1237	10509698	64	109	105	LIP 389
G1	579 480 081	Y100	18.3.2009	42	176	282	393	358	125	316	1620	1000	1169	12221798	65	105	98	LIP 389
G1	579 862 081	Y100	14.3.2009	45	208	298	499	440	133	320	1724	1234	1830	11992170	70	106	90	ZLI 521
G1	581 762 061	Y100	1.1.2009	40	209	356	546	564	139	392	689	1337	1186	32696931	72	91	97	ZLI 268
G1	638 509 031	Y100	26.2.2009	36	242	410	553	526	134	336	1379	1458	1847	18074293	76	108	110	ZLI 442

Místo odchovu	Ušní číslo	Plemeno	Dat.nar.	Vlastní užitkovost býka v kg				Poslední aktuální užitkovost býka v kg a cm					Rodiče a některé jejich hodnoty					
				nar.	120	210	365	28.1.2010	cm	věk	od min	od nar	test	matka	body	PHPE M	PHME M	otec
G2	530 181 072	G100	30.4.2009	41	203	281	0	302		273	689	956		113076 302 CZ	68	102	105	ZAA 687
G2	555 404 072	P100	29.4.2009	42	166	290	0	354		274	793	1139		109753 972 CZ	64	105	106	ZPI 390
G2	555 405 072	P100	30.4.2009	42	176	252	0	300		273	1034	945		116203 972 CZ	0	104	103	ZPI 389
G2	669 802 061	Q100	16.4.2009	39	223	353	0	422		287	689	1334		151874 614 CZ	80	117	97	ZBA 469
G2	669 803 061	Q100	27.4.2009	40	185	303	0	346		276	344	1109		221809 961 CZ	75	123	97	ZBA 472
G2	553 368 072	S100	7.4.2009	42	200	293	432	369		296	448	1105		3545 981 CZ	57	114	105	ZSI 444
G2	562 828 081	S100	31.5.2009	38	270	389	0	424		242	1034	1595		199542 931 CZ	75	116	108	ZSI 390
G2	562 829 081	S100	7.6.2009	42	191	302	0	306		235	310	1123		15316 932 CZ	65	102	113	ZSI 283
G2	638 128 032	S100	5.4.2009	30	214	353	550	463		298	1896	1453		108138 304 CZ	64	94	116	SIP 160
G2	638 129 032	S100	10.4.2009	30	195	328	537	439		293	2206	1396		117638 932 CZ	70	104	98	SIP 684
G2	638 131 032	S100	15.4.2009	35	193	325	0	420		288	1896	1337		138539 932 CZ	69	105	95	SIP 684
G2	527 954 041	T100	8.4.2009	48	231	399	547	474		295	1965	1444		120578 505 CZ	63	101	109	CHP 705
G2	527 956 041	T100	13.4.2009	45	209	348	0	394		290	1448	1203		112692 506 CZ	63	104	105	ZCH 731
G2	527 959 041	T100	22.4.2009	45	225	368	0	451		281	1413	1445		118074 505 CZ	65	110	118	ZTI 303
G2	560 766 072	T100	28.4.2009	42	236	308	0	359		275	172	1153		151063 961 CZ	64	106	112	ZTI 226
G2	566 011 062	T100	20.4.2009	42	262	345	0	415		283	862	1318		118894 962 CZ	70	116	99	ZCH 794
G2	575 543 081	T100	17.5.2009	42	227	317	0	378		256	1344	1313		101411 981 CZ	64	112	91	ZCH 920
G2	595 425 053	T100	9.5.2009	42	194	287	0	327		264	1586	1080		110604 504 CZ	69	105	102	ZCH 507
G2	595 466 053	T100	15.5.2009	42	240	362	0	345		258	206	1174		112631 503 CZ	71	105	101	ZTI 144
G2	595 468 053	T100	21.5.2009	42	207	288	0	310		252	241	1063		112619 503 CZ	67	105	105	ZTI 144
G2	595 473 053	T100	11.6.2009	42	214	297	0	298		231	379	1108		112624 503 CZ	70	99	92	ZTI 144
G2	612 374 021	T100	15.4.2009	30	193	327	0	390		288	896	1250		9263 921 CZ	71	109	100	ZCH 878
G2	612 377 021	T100	28.4.2009	30	180	311	0	354		275	1103	1178		856 417 CZ	76	116	108	ZCH 468
G2	620 832 032	T100	16.4.2009	42	209	300	0	395		287	1241	1230		38747 932 CZ	63	106	102	ZTI 117
G2	625 829 032	T100	11.4.2009	43	222	322	581	459		292	1379	1425		12789 932 CZ	60	116	106	ZTI 154
G2	675 195 031	T100	20.4.2009	39	225	306	0	409		283	1620	1307		147298 201 CZ	62	111	99	ZTI 049
G2	675 196 031	T100	25.6.2009	40	209	287	0	295		217	1482	1175		8436 417 CZ	71	112		

Místo odchovu	Ušní číslo	Plemeno	Dat.nar.	Vlastní užitkovost býka v kg				Poslední aktuální užitkovost býka v kg a cm					Rodiče a některé jejich hodnoty					
				nar.	120	210	365	28.1.2010	cm	věk	od min	od nar	test	matka	body	PHPE M	PHME M	otec
Maleč	521 130 041	G100	14.1.2009	45	241	392	596	632	140	383	1705	1533	1803	100829 309 CZ	66	101	101	ZAA 630
Maleč	521 132 041	G100	11.2.2009	38	211	327	533	520	130	355	882	1358	1065	103713 309 CZ	71	94	102	ZAA 606
Maleč	521 133 041	G100	17.2.2009	35	196	324	529	508	130	349	1352	1355	1245	112443 941 CZ	73	106	104	ZAA 606
Maleč	528 837 041	G100	1.3.2009	36	208	337	555	516	129	337	1647	1424	1852	103707 309 CZ	72	109	91	AAP 470
Maleč	640 972 031	G100	3.3.2009	38	203	299	525	481	128	335	1676	1322	1737	15712 931 CZ	77	114	88	AAP 709
Maleč	681 209 031	G100	20.3.2009	33	196	294	570	484	127	318	2058	1418	2016	159674 931 CZ	81	104	101	AAP 709
Maleč	573 406 032	P100	12.2.2009	35	171	270	436	424	125	354	1235	1099	1213	110236 932 CZ	0	112	84	ZPI 448
Maleč	630 301 032	P100	25.3.2009	35	221	327	535	465	125	313	1558	1374	1475	607 717 CZ	72	95	95	ZPI 334
Maleč	631 826 031	P100	22.2.2009	40	169	266	437	414	123	344	1647	1087	1655	124912 972 CZ	61	107	106	ZPI 480
Maleč	528 226 041	S100	5.1.2009	55	242	411	653	700	140	392	1705	1645	1737	1302340 260 DE	77	118	115	ZSI 284
Maleč	528 229 041	S100	10.1.2009	51	206	350	608	636	136	387	1411	1512	1442	108190 941 CZ	68	106	115	ZSI 400
Maleč	528 230 041	S100	25.1.2009	57	251	415	646	656	141	372	2294	1610	1737	817 942 CZ	79	119	118	ZSI 495
Maleč	528 231 041	S100	29.1.2009	50	235	380	661	666	140	368	1705	1674	1803	102057 941 CZ	70	117	113	ZSI 369
Maleč	528 232 041	S100	4.2.2009	58	224	371	682	676	139	362	2352	1707	2229	1302603 473 DE	72	113	120	ZSI 369
Maleč	528 240 041	S100	16.2.2009	55	217	365	603	580	131	350	1529	1500	1475	1302340 331 DE	66	96	102	ZSI 369
Maleč	592 687 021	S100	28.11.2008	42	196	339	512	650	135	430	2176	1414	2196	103870 401 CZ	74	113	104	ZSI 400
Maleč	592 704 021	S100	4.1.2009	42	212	341	542	604	138	393	2058	1430	2196	9591 951 CZ	0	117	112	ZSI 287
Maleč	607 010 032	S100	1.3.2009	30	181	290	498	460	125	337	1647	1276	1655	203265 932 CZ	0	108	104	SIP 684
Maleč	607 329 032	S100	21.1.2009	38	226	367	633	652	142	376	1588	1633	1508	129161 304 CZ	63	105	112	ZSI 446
Maleč	607 330 032	S100	21.1.2009	38	198	318	559	576	141	376	1705	1431	1442	129150 304 CZ	70	108	99	ZSI 446
Maleč	607 348 032	S100	10.2.2009	38	183	351	579	566	138	356	1823	1483	1754	129265 304 CZ	58	97	103	ZSI 446
Maleč	607 350 032	S100	10.2.2009	48	212	389	630	616	141	356	1588	1596	1606	107912 304 CZ	65	113	113	ZSI 446
Maleč	619 336 031	S100	20.1.2009	45	220	329	545	562	139	377	1470	1371	1344	239338 931 CZ	74	112	78	ZSI 352
Maleč	628 642 032	S100	26.3.2009	42	208	360	644	546	131	312	2000	1615	1737	142103 304 CZ	63	111	104	ZSI 446
Maleč	628 645 032	S100	31.3.2009	41	195	354	610	514	131	307	1882	1541	1737	46525 932 CZ	66	102	121	ZSI 446
Maleč	638 120 032	S100	15.3.2009	35	185	311	499	448	120	323	1294	1279	1213	117645 932 CZ	0	102	89	SIP 684
Maleč	638 122 032	S100	16.3.2009	35	215	357	549	496	135	322	1647	1432	1459	126676 932 CZ	0	94	103	SIP 684
Maleč	638 124 032	S100	19.3.2009	35	183	308	475	425	126	319	1382	1223	1229	14309 932 CZ	62	89	77	SIP 684
Maleč	640 961 031	S100	9.2.2009	40	213	339	553	542	138	357	1411	1406	1508	124785 207 CZ	65	94	102	ZSI 491
Maleč	674 251 031	S100	2.3.2009	43	221	357	589	546	135	336	1823	1497	1704	239321 931 CZ	70	115	103	ZSI 352
Maleč	674 252 031	S100	11.3.2009	45	233	354	663	584	129	327	1941	1648	1868	257449 931 CZ	73	112	116	ZSI 495
Maleč	527 940 041	T100	4.2.2009	44	195	321	563	558	130	362	1235	1420	1360	108210 941 CZ	71	107	99	ZTI 088
Maleč	527 944 041	T100	10.2.2009	44	202	358	619	604	142	356	2000	1573	2032	4516043 798 FR	63	110	98	ZCH 731
Maleč	527 946 041	T100	13.2.2009	45	207	350	582	564	134	353	1647	1470	1786	5810101 147 FR	65	105	107	CHP 705
Maleč	527 949 041	T100	25.2.2009	44	209	340	544	512	123	341	1470	1372	1344	7121251 273 FR	63	104	106	CHP 705
Maleč	527 962 041	T100	30.3.2009	42	198	337	571	485	127	308	1558	1438	1393	4516043 792 FR	62	108	95	ZTI 303
Maleč	606 975 032	T100	3.2.2009	45	185	320	537	534	131	363	2058	1347	1934	116988 511 CZ	78	124	90	ZCH 944
Maleč	613 333 031	T100	11.1.2009	40	203	329	535	588	136	366	2058	1420	1524	243097 931 CZ	71	111	96	ZTI 244
Maleč	613 334 031	T100	31.1.2009	48	213	328	551	552	135	366	1235	1377	1508	189637 931 CZ	78	112	93	ZTI 244
Maleč	620 839 032	T100	1.2.2009	42	179	309	480	480	132	365	1705	1200	1573	141225 304 CZ	69	101	96	ZCH 965
Maleč	620 845 032	T100	9.2.2009	42	189	318	542	530	130	357	1235	1367	1557	141218 304 CZ	67	108	95	ZCH 920
Maleč	620 849 032	T100	8.3.2009	42	191	293	558	500	128	330	2323	1388	2049	38802 932 CZ	69	104	110	ZCH 733
Maleč	620 852 032	T100	16.3.2009	42	184	286	559	480	122	322	2411	1360	1983	38806 932 CZ	64	106	99	ZCH 733
Maleč	679 302 031	T100	2.2.2009	42	244	396	626	592	128	342	1352	1608	1540	123358 502 CZ	88	102	125	ZCH 824
Maleč	679 304 031	T100	1.3.2009	42	254	414	639	598	133	337	1705	1650	1524	108327 407 CZ	60	112	118	ZCH 824
Maleč	529 697 042	U100	27.3.2009	40	210	306	549	464	127	311	1882	1363	1803	108976 407 CZ	60	124	102	HRF 346

Místo odchovu	Ušní číslo	Plemeno	Dat.nar.	Vlastní užitkovost býka v kg				Poslední aktuální užitkovost býka v kg a cm					Rodiče a některé jejich hodnoty					
				nar.	120	210	365	28.1.2010	cm	věk	od min	od nar	test	matka	body	PHPE M	PHME M	otec
VU1	569 378 081	P100	19.2.2009	42	191	303	525	406	133	343	1172	1315	1474	6857972 CZ	64	103	90	ZPI 448
VU1	569 391 081	P100	11.12.2008	41	172	303	510	495	132	413	862	1240	983	133700981 CZ	63	86	97	ZPI 477
VU1	569 392 081	P100	8.12.2008	41	152	282	437	430	130	416	620	1055	847	133700981 CZ	63	86	97	ZPI 477
VU1	579 343 071	S100	18.3.2009	40	250	353	623	538	136	316	2000	1576	1932	118712708 CZ	63	112	117	ZSI 400
VU1	565 256 071	T100	13.1.2009	42	182	296	518	530	129	380	1103	1284	1322	132381971 CZ	61	106	103	ZTI 088
VU1	565 258 071	T100	21.1.2009	42	193	285	537	548	136	372	1172	1360	1406	132395971 CZ	62	105	100	ZCH 952
VU1	565 261 071	T100	1.2.2009	42	202	318	556	550	139	361	1379	1407	1711	114909971 CZ	61	110	116	ZTI 090
VU1	565 262 071	T100	1.2.2009	42	198	310	567	560	137	361	1241	1435	1525	114913971 CZ	64	102	106	ZCH 794
VU1	565 264 071	T100	7.2.2009	42	190	290	533	518	133	355	1379	1341	1576	114911971 CZ	63	111	96	ZCH 489
VU1	565 266 071	T100	8.2.2009	42	199	333	609	590	133	354	1586	1548	1762	9853971 CZ	59	101	93	ZCH 808
VU1	565 267 071	T100	9.2.2009	42	202	329	616	594	135	353	1724	1564	1762	125341705 CZ	69	112	99	ZCH 489
VU1	565 269 071	T100	11.2.2009	37	189	313	568	545	135	351	1896	1447	1491	8915417 CZ	74	120	95	ZCH 947
VU1	565 270 071	T100	12.2.2009	42	199	321	541	520	134	350	1551	1366	1694	114916971 CZ	67	101	112	ZCH 489
VU1	565 274 071	T100	26.2.2009	42	203	328	554	512	133	336	1068	1399	1101	9842971 CZ	62	107	104	ZCH 811

Místo odchovu	Ušní číslo	Plemeno	Dat.nar.	Vlastní užitkovost býka v kg				Poslední aktuální užitkovost býka v kg a cm					Rodiče a některé jejich hodnoty					
				nar.	120	210	365	28.1.2010	cm	věk	od min	od nar	test	matka	body	PHPE M	PHME M	otec
VU2	579 362 071	S100	11.4.2009	40	231	336	482	408		292	1793	1260		13475 971 CZ	64	115	113	ZSI 420
VU2	549 941 071	T100	16.6.2009	42	195	306	0	335		226	1551	1296		132396 971 CZ	78	109	107	ZTI 227
VU2	565 277 071	T100	8.4.2009	42	194	302	529	427		295	1793	1305		31353 971 CZ	70	108	116	ZCH 750
VU2	581 803 071	T100	23.4.2009	42	191	289	0	415		280	2068	1332		124848 705 CZ	65	104		

ZBA 607

RUMCAJS RF V

RF Chroust, J. Pavlovice

Nar.: 18. 3. 2008

Historicky první,
český, bezrohý
inseminační býk
plemene
blonde D' aquitaine
pochází z rodinné
farmy rodiny
Chroustových
z Jimramovských
Pavlovic.

Rumcajs RF V

- **INSEMINAČNÍ BEZROHÝ BLOND**
- **NEPŘÍBUZNÝ BÝK**
- **VYNIKAJÍCÍ EXTERIÉR A RŮST**
- **PRVNÍ VOLBA V BEZROHÉ GENETICE**

O: Nygaarden Urban
N: Rasmus x Norkaer Kivi
M: Nevada RF P
Baq Poll Polar x Izolda RF

VLASTNÍ UŽITKOVOST BÝČKA

KG PŘI NAROZENÍ	KG V 120 DNECH	KG V 210 DNECH	KG V 365 DNECH
37	195	349	591

INDEXY PH (ČSCHMS PRAHA 1/2010*)

PŘÍMÉ EFEKTY			MATERNÁLNÍ EFEKTY		
TELENÍ	RŮST	INDEX ODSTAVU	TELENÍ DCER	MLÉČNOST	INDEX DCER
100	121	116	109	110	110

EXTERIÉR

RÁMEC	KAPACITA	OSVALENÍ	INDEX EXTER.
110	110	110	111

LINEÁRNÍ HODNOCENÍ EXTERIÉRU

RÁMEC			KAPACITA			OSVALENÍ			UŽITKOVÝ TYP	CELKEM
VT	DT	HM	PŠ	HH	DZ	PL	HŘ	ZÁ		
7	7	10	7	7	6	6	6	7	7	70

GENOSERVIS

journal

www.genoservis.cz

novinky v nabídce inseminačních dávek Genoservis, a.s.

Churchill (Rural x Ficus)

Synovi fenomenálního Rurala v kombinaci s osvědčeným Ficusem se rodí již druhý ročník telat. A jde o již druhý ročník snadných porodů jalovic. Býk sám je velmi pevný jak v končetinách, tak i v horní linii i po působení na inseminační stanici a v chovu. Doporučujeme jako první volbu pro připouštění jalovic.

Canterbury (Newton x Impalr)

Pokud budeme věřit Francouzům a jejich plemenným hodnotám, tak kombinace mléčnosti je u Canterburyho ohromující. Průměrem rodičů se totiž dostáváme na hodnotu 115 !!! Navíc první narozená telata ukazují jednak na snadné telení a také na velmi dobrý exteriér.

Van Halen (King x Titan)

Je novinkou v Irské nabídce a představitelem špičkové linie býka RACEVIEW KING. V tomto býkovi se snoubí excelentní původ, vynikající indexy a exteriér. V šesti sledovaných indexech patří do TOP 20 % populace irských býků. Je s osvalením 127 a typem 116 velmi zajímavým býkem naší nabídky.

Colorado (O.Prince x Impuls)

Colorado jsem prezentovali již na konci loňské sezony jako prvního syna Omorga Prince v naší nabídce. Pro chovatele simentála není neznámá ani jeho matka - nejlepší kráva z chovu Dr. Pedersena s indexem pro exteriér 140 a s mléčností 135. K velkému uspokojení dává tento býk středně velká, plavá a excelentně rostoucí telata. A dnes jej můžeme všem chovatelům ještě jednou vřele doporučit.

Chef (Vral x Marquils)

Býk vydražený na aukci při příležitosti Simageny 2009. Chef je býkem typu mix, které je díky predikci snadného telení extrémně vhodný pro použití ve všech pozicích plemnitby. Jeho charakteristikou je vynikající délka a kapacita při odpovídajícím osvalení. Matka Vanish(po famoziím býkovi MARQUIS) má IVMAT 112!!! Chef doplňuje naši nabídku bezrohých limousinských býků o francouzskou genetiku.

ISK KANCŮ V GRYGOVĚ ZÍSKALA STATUS PRRS PROSTÉHO CHOVU

Neustálým cílem akciové společnosti Genoservis je na úseku prasat aktivní řešení zdravotní problematiky všech produkčních nákaz. Jedním ze zásadních kroků v této problematice bylo získání statusu PRRS prostý chov pro všechny provozní jednotky naší společnosti. Zatímco genetické centrum prasat v Bouzově i inseminační stanice kanců v Močovicích tímto statutem disponují již z let předchozích (konkrétně od roku 2008) pro inseminační stanice kanců v Grygově to byl hlavní úkol stanovený na první měsíc letošního roku.

Tento statut uděluje Svaz chovatelů prasat v Čechách a na Moravě (SCHP) dle platné metodiky. Prvním předpokladem pro udělení certifikátu je sérologické vyšetření 100 % zvířat základního stáda v laboratoři Výzkumného ústavu veterinárního lékařství. Následně je potřeba každých šest měsíců provádět kontroly vyšetřením 50 % stáda, aby byl jednou ročně vyšetřen celý chov. Na základě výsledků SCHP statut uděluje nebo mění.

Sérologické vyšetření všech kanců na ISK v Grygově proběhlo 17. 12. 2009 a to **s negativním výsledkem!**

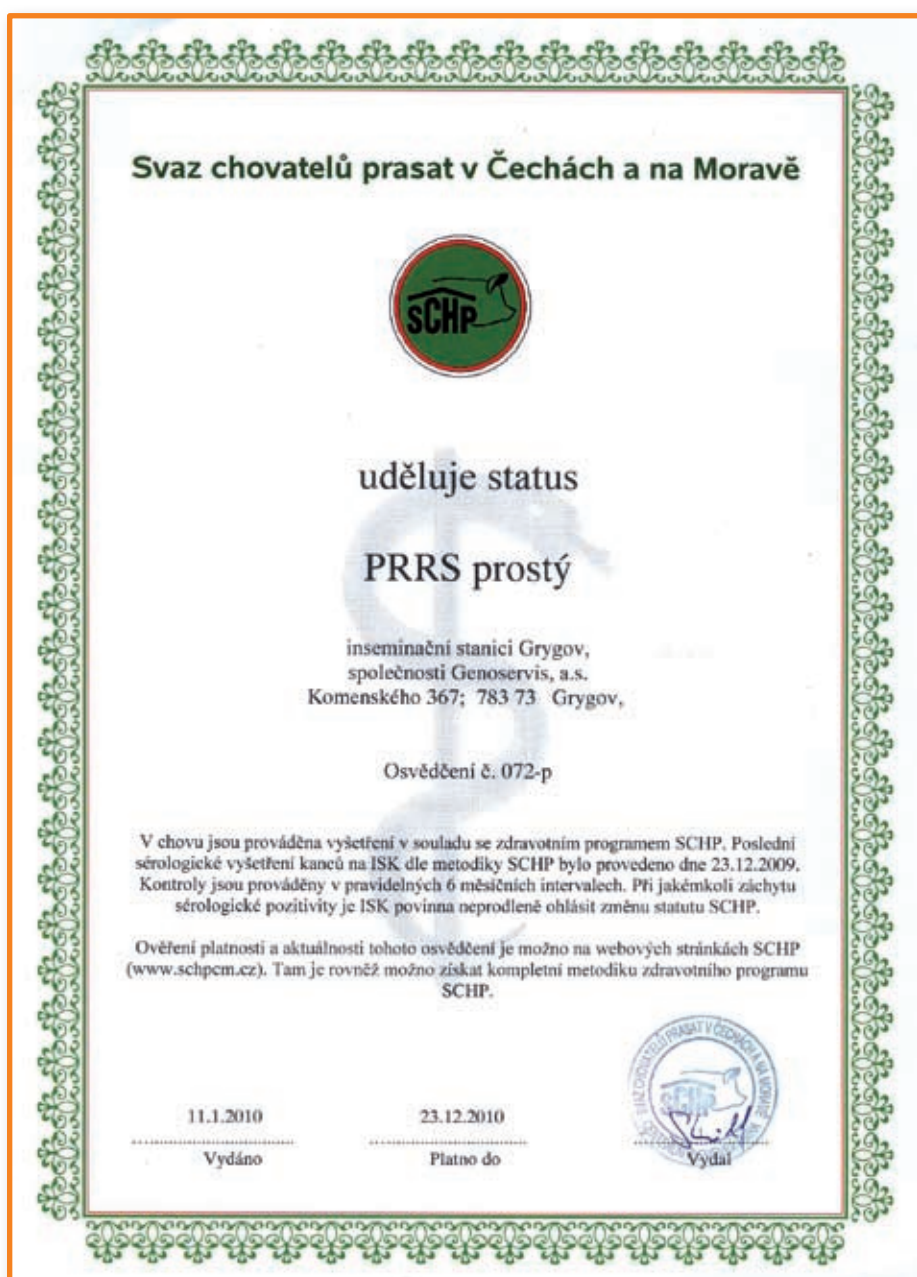
SCHP následně udělil inseminační stanici kanců v Grygově **status PRRS prostý chov** s počáteční platností od 11. 1. 2010.

Tento statut byl SCHP vydán jako osvědčení č. 072-p a je ke stažení na webových stránkách společnosti Genoservis, v sekci prasata, inseminační stanice. Jeho platnost a aktuálnost je možno ověřit na webových stránkách SCHP (www.schpcm.cz).

Jsme rádi, že další z deklarovaných cílů naší a. s. je splněn a věříme, že tato informace ze zdravotní problematiky, napomůže chovatelům prasat ke směřování jejich dalších aktivit.

Jaroslav Doupal
Genoservis, a. s.

**SCHP udělil
inseminační stanici kanců v Grygově
status PRRS prostý chov**

VÝBĚR Z NABÍDKY KANCŮ NA INSEMINAČNÍCH STANICÍCH

BÍLÉ UŠLECHTILÉ

Registr kance	Datum narození	Otec	Otec matky	ST	MHS	Lineární hodnocení	Reprodukce matky					Vlastní užitkovost				PH (% TOP)			CPH	So CPH	% TOP	ISK
							Vrh	SV	SŽ	SD	Hm.	Prír.	Test	HT	% LM	Prír.	LM	Rep				
FKR - 27	26.02.09	FKR - 23	FAL - 2	78	NN		4	20,8	19,5	14,8	80,9	833	1288	0,68	63,6	1	80	1	2 970	4,4	1	Radouňka
FKR - 28	17.03.09	FKR - 23	FAL - 2	87	NN		4	19,8	17,8	15,5	88,3	734	1072	0,62	64,3	15	80	1	2 737	3,7	1	Radouňka
FKR - 32	27.04.09	FKR - 23	FTY - 21	77	RP	45344	1	22,0	20,0	16,0	64,2	834	1232	0,81	62,6	5	95	1	2 664	3,4	1	Grygov
FKR - 33	15.06.09	FKR - 23	FOE - 25	77	RP		1	20,0	19,0	14,0	58,3	776	1098	0,86	62,0	15	85	1	2 622	3,3	1	Radouňka
FKR - 31	27.04.09	FKR - 23	FTY - 21	77	RP		1	22,0	20,0	16,0	64,2	732	1087	0,91	62,2	25	100	1	2 506	2,9	1	Grygov
FCO - 22	03.07.09	FCO - 1	FOE - 25	77	NN		1	8,0	8,0	8,0	0,0	833	1258	0,58	64,7	1	10	50	2 370	2,5	5	Grygov
FCO - 24	03.07.09	FCO - 1	FOE - 25	89	NN		1	8,0	8,0	8,0	0,0	792	1274	0,61	64,8	1	10	50	2 372	2,5	5	Radouňka
FCO - 21	02.07.09	FCO - 1	FEY - 26	77	NN		1	14,0	14,0	13,0	0,0	772	1177	0,73	63,8	1	55	50	2 343	2,4	5	Grygov
FLL - 24	06.12.08	FLL - 1	FGI - 1	77	NN	33543	3	12,7	11,7	10,3	59,7	881	1383	1,04	60,5	1	95	50	2 319	2,3	5	Grygov
FTY - 48	16.06.09	FTY - 34	FOE - 25	77	RP		1	11,0	11,0	11,0	72,6	870	1262	0,78	62,7	1	80	35	2 277	2,2	5	Grygov
FOE - 35	10.07.08	FOE - 25	IMPORT	88	NN		5	17,6	17,0	13,8	82,9	747	1095	0,84	63,5	50	65	5	2 244	2,1	5	Radouňka
FEY - 30	26.06.08	FEY - 26	FAL - 2	87	NN	44343	2	13,5	12,5	12,5	95,0	858	1381	0,68	65,7	1	25	50	2 233	2,0	5	Močovice
FKR - 29	14.04.09	FKR - 23	FAL - 2	77	RP		4	16,5	15,0	12,5	77,8	757	1129	0,53	66,2	20	30	10	2 223	2,0	5	Grygov
FLL - 23	05.12.08	FLL - 1	FPI - 1	77	NN	44343	3	17,7	15,7	13,0	81,0	764	1183	0,94	61,4	1	100	35	2 195	1,9	5	Grygov
FOE - 34	26.05.08	FOE - 25	FPI - 1	87	RP		2	18,0	18,0	13,5	74,5	743	1067	0,84	62,3	25	70	5	1 928	1,9	5	Grygov
FTY - 47	16.06.09	FTY - 34	FOE - 25	88	RP		1	11,0	11,0	11,0	72,6	801	1066	0,75	64,0	5	55	25	2 190	1,9	5	Radouňka
FEY - 33	05.08.08	FEY - 26	IMPORT	77	NN		5	17,8	15,8	14,8	76,6	726	1159	0,66	64,0	15	65	15	2 107	1,6	10	Močovice
FKR - 30	12.05.09	FKR - 23	FPI - 21	77	RP		2	16,0	15,0	13,5	76,7	747	1029	0,71	63,9	20	60	20	2 049	1,4	10	Grygov
FDD - 22	04.11.08	FDD - 21	FAL - 2	77	NN		3	15,7	14,3	14,0	73,9	714	1141	0,72	63,2	35	80	10	2 018	1,3	10	Radouňka
FPI - 27	22.12.07	FPI - 21	FTY - 1	88	NN	54333	1	15,0	14,0	13,0	73,0	733	957	0,74	63,8	20	75	20	2 013	1,3	10	Močovice
FTY - 44	05.04.09	FTY - 34	IMPORT	87	NN		6	16,8	15,5	13,0	85,9	728	1125	0,49	65,6	5	15	60	1 997	1,3	10	Radouňka
FOE - 32	17.05.08	FOE - 25	FAL - 2	77	RP		4	16,0	14,0	13,0	87,1	880	1319	0,75	62,7	1	55	95	1 712	1,2	15	Grygov
BBY - 25	24.05.09	BBY - 1	FOE - 25	77	NN		1	17,0	17,0	15,0	76,9	676	1000	0,77	62,9	45	85	20	1 878	0,9	20	Močovice
FGI - 31	26.03.09	FGI - 29	FAL - 2	78	NN		2	16,5	14,5	13,5	91,1	779	1083	0,97	62,0	10	90	50	1 900	0,9	20	Radouňka
FGI - 36	27.06.09	FGI - 29	FDN - 21	88	RP		2	13,5	13,0	13,0	76,5	820	1242	0,76	62,9	10	75	50	1 884	0,9	20	Grygov
FGI - 38	14.06.09	FGI - 29	FDN - 21	88	RP		1	20,0	20,0	17,0	67,8	811	1180	0,68	63,5	15	50	50	1 850	0,8	20	Grygov
FTY - 37	04.04.08	FTY - 21	IMPORT	77	NN	44334	4	13,5	12,3	11,0	70,2	745	1016	0,75	62,3	25	95	35	1 827	0,7	25	Grygov
BBY - 23	22.05.09	BBY - 1	FOE - 25	78	NN		1	18,0	18,0	18,0	70,6	694	1159	0,70	64,5	40	40	35	1 761	0,5	30	Grygov
FDN - 37	24.09.08	FDN - 21	FPI - 1	78	NN		3	13,7	12,7	11,7	68,1	808	1213	0,89	61,0	25	95	50	1 744	0,4	35	Močovice
BBY - 22	23.05.09	BBY - 1	IMPORT	88	NN		7	18,3	17,4	13,4	59,8	643	984	0,80	63,4	80	90	15	1 680	0,2	45	Grygov
FGI - 33	02.05.09	FGI - 29	FDN - 21	87	RP	44454	1	11,0	11,0	11,0	63,9	701	1049	0,74	63,4	15	75	85	1 659	0,2	45	Grygov
FGI - 34	02.05.09	FGI - 29	FDN - 21	88	RP	45353	1	11,0	11,0	11,0	63,9	708	1066	0,64	64,6	15	40	80	1 686	0,2	40	Grygov

ISK GRYGOV, ISK MOČOVICE A PARTNERSKÁ ISK RADOUŇKA

LANDRASE

Registr kance	Datum narození	Otec	Otec matky	ST	MHS	Lineární hodnocení	Reprodukce matky					Vlastní užitek				PH (% TOP)			CPH	So CPH	% TOP	ISK
							Vrh	SV	SŽ	SD	Hm.	Přír.	Test	HT	% LM	Přír.	LM	Rep				
FTC - 22	05.12.08	FTC - 1	LNC - 1	78	NN		1	8,0	7,0	7,0	50,0	847	1167	0,88	61,5	1	40	40	2 641	2,1	1	Radouňka
FTC - 24	03.07.09	FTC - 1	FNL - 1	88			3	15,7	15,3	13,3	80,3	826	1274	0,74	63,5	1	60	50	2 492	1,7	5	Grygov
LNC - 22	06.03.09	LNC - 21	FNL - 3	77	NN		2	14,5	14,0	12,0	68,0	730	928	0,82	62,8	90	95	5	2 188	0,8	20	Radouňka
LNC - 27	06.03.09	LNC - 21	FNL - 3	87	RP		2	14,5	14,0	12,0	68,0	704	957	0,78	63,1	95	95	5	2 145	0,7	30	Grygov
FLN - 34	07.06.08	FLN - 29	FNL - 1	88	NN	45344	2	14,5	13,5	9,5	57,1	778	1063	0,86	64,2	45	90	35	2 033	0,4	40	Grygov
LNL - 29	20.02.09	LNL - 22	FLU - 21	88	NN		1	14,0	12,0	11,0	78,4	769	969	0,81	62,3	30	90	45	2 046	0,4	40	Grygov
LNC - 28	18.06.09	LNC - 21	FLB - 21	87	RP		1	15,0	12,0	9,0	61,3	861	1213	0,98	62,7	30	90	50	2 014	0,3	45	Grygov
FLN - 33	07.06.08	FLN - 29	FNL - 1	77	NN	44444	2	14,5	13,5	9,5	57,1	792	1079	0,96	62,3	45	100	45	1 979	0,2	50	Grygov
LNL - 24	07.02.09	LNL - 22	FLU - 1	88	NN	44344	4	16,8	15,3	13,3	80,1	799	1079	0,86	61,9	25	100	55	1 965	0,2	50	Grygov
FLN - 29	23.06.07	FLN - 1	IMPORT	77	NN		2	16,5	16,0	13,0	78,0	789	1148	0,86	63,2	50	100	45	1 918	0,0	55	Radouňka
FLN - 28	30.04.07	FLN - 1	IMPORT	77	NN	44444	2	16,0	13,5	12,5	80,5	780	1150	0,82	62,6	70	95	80	1 562	0,0	85	Močovice
XFLN - 1350	01.07.07	FLN - 1	IMPORT	88	RP	55342	2	12,5	12,0	11,0	62,7	836	1242	1,13	59,2	50	60	50	1 904	0,0	55	Močovice
XFLN - 1351	01.07.07	FLN - 1	IMPORT	77	RP	33333	2	12,5	12,0	11,0	62,7	890	1339	0,86	62,1	50	60	50	1 904	0,0	55	Močovice

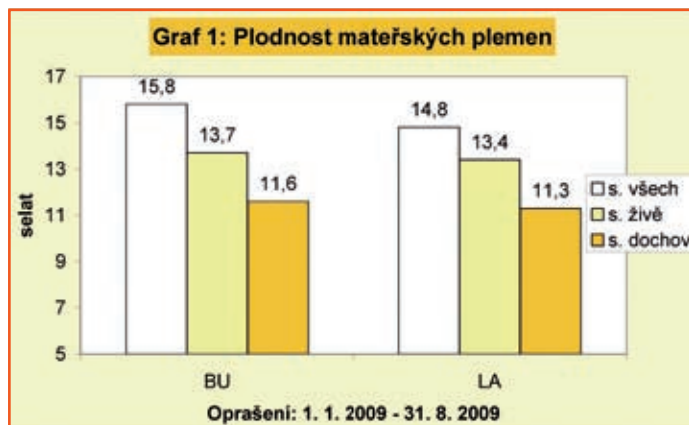
PRŮMĚRNÉ PARAMETRY KANCŮ NABÍZENÝCH DO C POZICE

Hybridní kombinace	Počet kanců	Vlastní užitek			
		Přírůstek	Přír. v testu	Výška HT	podíl LM
BÍLÉ OTCOVSKÉ	4	812	1257	0,70	64,7
LINIE 34 (D x BU)	47	871	1289	0,58	65,5
LINIE 38 (D x PN)	33	794	1170	0,68	64,6
LINIE 48 (BO x PN)	16	820	1236	0,65	65,1
CELKEM	101	835	1240	0,63	65,1

Jaroslav Doupal
Genoservis, a. s.

VÝSLEDKY V GCP BOUZOV – PODOLÍ

REPRODUKCE

BŘEZOST

Plemeno	Březost po 1. ins. za období 1. 9. 2008 – 31. 8. 2009
BU	91,2 %
L	90,5 %

MLÉČNOST (1. 1. 2009—31. 12. 2009)

BU	69,4 kg
L	72,0 kg

VLASTNÍ UŽITKOVOST

▼ **Tabulka 1: Příkladový přírůstek do 12 týdnů stáří (leden 2009 - prosinec 2009)**

ČOS: 13,5 MJ; 11,1 g Ly A1: 13,1 MJ; 11,0 g Ly	Hmotnost (kg)	Přírůstek od narození (g)	Přírůstek od odstavu (g)
Kanečci BU	38,8	462	539
Prasničky BU	38,1	453	526
Kanečci L	38,6	460	536
Prasničky L	38,9	463	541
Kanečci Dc	41,7	497	589
Prasničky Dc	40,9	487	575
Kanečci BO	42,2	502	596
Prasničky BO	40,3	480	565
Kanečci Dc x BO (Linie 34)	44,9	535	643
Kanečci Dc x Pn (Linie 38)	45,3	539	649
Kanečci BO x Pn (Linie 48)	44,0	524	627

Tabulka 2: Výsledky v testu VU (leden 2008 - prosinec 2009) ▼

Kategorie plemeno	Přírůstek		HT (cm)	Hloubka kotlety (mm)	% LM (Sonomark)
	Od naroz. (g)	V testu (g)			
Kanečci BU	689	1020	0,84	54	62,7
Prasničky BU	656	952	0,81	51	62,7
Kanečci LA	737	1076	0,86	53	62,4
Prasničky LA	635	907	0,86	50	62,0
Kanečci Dc	753	1097	0,95	55	61,8
Prasničky Dc	651	878	0,92	55	62,1
Kanečci BO	757	1113	0,77	60	64,1
Prasničky BO	705	1024	0,76	58	64,0
Kanečci BO x Dc	846	1253	0,95	59	62,3
Kanečci Dc x Pn	794	1155	0,78	61	64,2
Kanečci BO x Pn	801	1215	0,69	64	65,4

GENOSERVIS, a. s.
GENOSERVIS, a. s.
GENETICKÉ CENTRUM PRASAT BOUZOV - PODOLÍ

KOMPLEXNÍ NABÍDKA PLEMENÁŘSKÉHO PROGRAMU CHOVU PRASAT

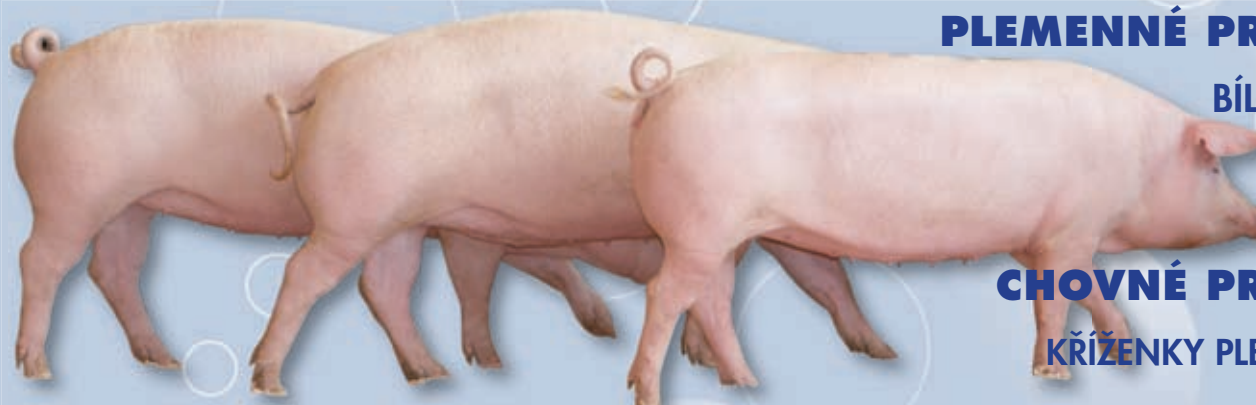
GARANCE „ZDRAVÍ“ PRASAT

CHOV CERTIFIKOVANÝ JAKO PROSTÝ:

- ✓ APP (Aktinobacilová pleuropneumonie)
- ✓ MP (Mycoplasmová pneumonie)
- ✓ AR (Sípavka)
- ✓ Dyzentérie
- ✓ PRRS

NABÍZÍME KVALITNÍ PLEMENNÉ A CHOVNÉ PRASNIČKY

PLEMENNÉ PRASNIČKY

BÍLÉ UŠLECHTILÉ
LANDRASE

CHOVNÉ PRASNIČKY

KŘÍŽENKY PLEMEN BU A LA

FAMÓZNÍ REPRODUKCE

VÝBORNÁ MLÉČNOST

KONSTITUČNÍ PEVNOST

FUNKČNÍ EXTERIÉR

PLEMENNÉ PRASNIČKY BU

CHOVNÉ PRASNIČKY BU X LA

GENOSERVIS a. s., Komenského 367, 783 73 Grygov
tel.: +420 585-425 005, fax: +420 585 413 387
e-mail: sekretariat@genoservis.cz, www.genoservis.cz

ZEMĚDĚLSKÉ OBCHODNÍ DRUŽSTVO ÚMONÍN

Již několik let se sektor chovu prasat potýká s mnoha, především ekonomickými problémy. Hlavně výkupní ceny prasat dělají vrásky mnoha chovatelům. Pořád se ale najdou podniky, které věří, že chov prasat v České republice má budoucnost a investují do něj. Jedním z těchto podniků je i ZOD Úmonín.

ZOD ÚMONÍN je firma zabývající se zemědělskou výrobou a sídlí v Úmoníně v okrese Kutná hora. Hospodaří na výměře přibližně 2 100 ha zemědělské půdy. Kromě rostlinné výroby se věnuje podnik hlavně výrobě mléka a chovu prasat.

Chov prasat je realizován na dvou farmách. Základní stádo tvoří přibližně 325 prasnic včetně zapojených prasniček na dvou farmách. V užitkovém chovu v Koruticích je 190 prasnic a v rozmnožovacím chovu a na farmě Chrást je 135 prasnic včetně zapojených prasniček. Navazující výkrm s průměrným stavem 1 200 prasat.

Podnik nejdříve investoval do rekonstrukcí porodny, jalovárny a březárny na farmě v Chrástu. Tato rekonstrukce byla prováděna na plánovaný počet 160 prasnic v turnusovém systému a byla dokončena v roce 2005. Na porodně je v současnosti 42 porodních boxů rozdělených do šesti oddělení po sedmi s klecovou technologií a poloroštem. Po stranách jsou budníky pro selata s vyhřívací podlážkou popřípadě infralampou. Jalovárna má 32 individuálních stání, které jsou vhodné pro klid a pohodu zvířat v prvních dnech březosti. Dále jsou zde dva kotce pro kance, kde je podlaha stejně jako na jalovárně z betonových roštů. Březárna je rozdělena na 4 kotce po dvanácti kusech. Je zde betonová podlaha roštovaným kalištěm.

Selatárna má 5 samostatných sekcí rozdělených do 4 kotců po cca 30 ks selat s celkovou kapacitou 600 kusů. Podlahy jsou z poloviny z plastových roštů a druhou polovinu tvoří betonová podlaha. O krmení se starají automatická krmítka a kolíkové napáječky, výměnu vzduchu a teplotu lze regulovat pro každou sekci zvlášť.

▲ Březárna

Na selatárnu navazuje nově dokončený předvýkrm a původní odchovna plemenného materiálu. Předvýkrm byl kolaudován v letošním roce a má kapacitu 1 400 ks. Je rozdělen na dvě části, z nichž v každé je 5 sekcí po osmi kotcích. V každém kotci může být až 17 selat. Každá sekce má vlastní regulaci výměny vzduchu a teploty. Podlahu tvoří plastový celorošt. Na této stáji je dosahováno výborných výsledků.

Odchovna prasniček je původní stáj s pevnou podlahou s výběhy. Celková kapacita je 160 ks. Farma měsíčně produkuje cca 40 prasniček F1 generace. Hlavním odběratelem jsou Poděbradská Blata, a. s. a vlastní užitkový chov v Koruticích. Tyto farmy využívají produkci prasniček pouze z 50 %. Pro ostatní zvířata se hledá uplatnění drobným pro-

dejem, nebo končí na jatkách. Pro obnovu základního stáda na tuto farmu jsou nakupovány prasničky plemene České bílé ušlechtilé z rezervního šlechtitelského chovu Senetín patřící Agru Podlesí, a. s. Červené Janovice. Podle pana Pokorného, faremního zootechnika, je hlavním cílem chovu navýšení počtu prasnic na maximální kapacity stájí, nalezení dalších kupců na odchovávané prasničky, další zlepšování reprodukce a udržení zdravotního stavu stáda. ZOD Úmonín i nadále investuje do systémů a technologií, které umožňují další zlepšování výsledků v reprodukční, i produkční sféře a splňující nejvyšší nároky na moderní chov prasat.

Ing. Michal Komosný
Genoservis, a. s.

▲ Celkový pohled na farmu Chrást

▲ Nový výkrm

▲ Selatárna

◀◀
Odchovna prasniček

BIOFARMA - SKANZEN NEBO ALTERNATIVA PROSPERUJÍCÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ?

Dříve, než si odpovíme na tuto otázku, dovolte mi několik vět obecně.

Informovanost o principech a zásadách ekologického zemědělství je zatím velmi nízká. Laická veřejnost i školní mládež nemá zatím dostatek příležitosti navštívit ekologickou biofarmu, kde by se přesvědčila o funkčnosti ekologického zemědělství a jeho přednostech.

Ekologičtí zemědělci chtějí v naší republice ukázat veřejnosti, co na svých biofarmách produkují. Ať se ekologičtí zemědělci zaměřují na kterýkoliv typ produkce, mají společný cíl – závazek chránit půdu a krajinu příštím generacím a produkovat nezávadné potraviny. Biofarmy napomáhají rozvoji ekologického zemědělství i tím, že konvenčním zemědělcům uvažujícím o přechodu na ekologický způsob hospodaření, poskytují informace o používaných postupech a zapojení do obchodu s bioprodukty. Jedná se o hospodaření, které se zříká používání chemických prostředků na ochranu rostlin a umělých hnojiv. V chovech zvířat jsou vyžadovány výběhy

a pastva, zakázány například stimulatory růstu, zchutňovače krmiv, hormonální látky, GMO nebo antibiotika. Ekologicky hospodařící zemědělci využívají tradiční metody (pestré osevní postupy, uzavřený koloběh látek a živin) ale i moderní mechanizační prostředky a technologie. Ekologické farmy a jejich produkty podléhají přísné kontrole, jsou označeny jako bioprodukty nebo biopotraviny.

Co můžeme od návštěvy biofarmy očekávat?

- Možnost strávit příjemný den v přírodě, příležitost vidět chov hospodářských zvířat a popsat si odlišnosti od velkochovu.
- Seznámit se na vlastní oči se zemědělským systémem, který pracuje v souladu s přírodou.
- Vidět jak ekologičtí farmáři chrání životní prostředí a začleňují potřeby přírody a ochrany krajiny do produkce bezpečných, zdravých a chutných potravin.

- Přesvědčit se, že ekologické zemědělství se nespolehá na umělá hnojiva či pesticidy.
- Řada mladých lidí ztratila svůj vztah k půdě a k venkovu, návštěva ekofarmy jim pomůže tento vztah oživit.
- V neposlední řadě možnost ochutnat řadu produktů, které biofarma návštěvníkům nabízí.

V KRAJI VYSOČINA NAJDEME BIOFARMU PANA JOSEFA SKLENÁŘE V SASOVĚ U JIHLAVY.

Biofarma Sasov leží ve stejnojmenné okrajové části krajského města Jihlavy. Byla založena v roce 1991 v areálu školního statku Střední zemědělské odborné školy. Od roku 1999 funguje jako kontrolovaný podnik ekologického zemědělství. Biofarma se nachází v bramborářské, méně příznivé výrobní oblasti a to v nadmořské výšce 500 až 550 metrů nad mořem. Farma tvoří uzavřenou jednotku, to znamená, že všechny pozemky a všechna zvířata jsou součástí režimu ekologického zemědělství. Jedná se o smíšenou ekologickou farmu s chovem prasat, hovězího dobytka, koní, ovcí i koz a pro jejich potřeby se na orné půdě pěstují především obiloviny a luskoviny. Pro svoje zákazníky na farmě též pěstují brambory, zeleninu a ovoce. Biofarma Sasov je vyhlášena svým netradičním chovem prasat, který je základem pro jedinečné uzenářské speciality a o kterém se zmíníme trochu podrobněji.

UNIKÁTNÍ RODINOVÝ CHOV PRASAT

Dá se říci, že celý chov prasat na biofarmě je založen na co nejmenším utrpení zvířat a na jejich co nejpřirozenějších životních podmínkách. Základní stádo čítá přibližně 90 prasnic. Po porodu jsou selata na porodně s matkou v přirozeném stájo-vém prostředí s vyhříváním doupětem. Ve stáří přibližně 35 dní jsou selata společně s matkou převedena do rodinné stáje.

Vyjímečnost dalšího odchovu je v ustájení 5 až 7 prasnic se selaty za přítomnosti kance, který kojící prasnice postupně zapouští a tak dochází k dvojímu efektu. Prasnice stále kojí svoje selata čímž jim zajišťuje ideální výživu a ochranu proti chorobám a přitom v děložce již rostou další potomci. Jelikož jsou zvířata stále pohromadě, mají k dispozici kvalitní stelivovou slámu, volný přístup do výběhů na čerstvý vzduch a slunce, fungují zde přirozené životní pochody jako v přírodě. Prasata jsou maximálně otužilá a odolná vůči chorobám bez zbytečného očkování, léků i antibiotik. K odstavení selat od prasnic dochází až ve třech měsících stáří. Do této doby se naučí přijímat tuhou stravu a jsou již plně adaptovaná na krmnou směs. Tento odstav, který je v klasických chovech velmi kritický, jim proto nečiní problémy. Po odstavení zůstanou selata ve stejném stájovém prostředí a tím se zachovává jejich maximální imunita. Prasnice jdou do březárny, kde čekají na další porod. Selata mají s matkou podstatně delší sociální kontakt a jejich odchov probíhá bez stresu. Krmné dávky pro všechny kategorie prasat jsou vyvážené, plnohodnotné a sestavené výhradně z krmiv ekologického původu a z povoleného množství schválených krmiv konvenčních. Při přesunech v rámci farmy chodí prasata „po svých“ a nejsou stresována převozem dopravním prostředkem. Po dobudování faremních jatek, odpadne stres z přepravy zcela.

LIDÉ K MOŘI, PRASATA POD STAN!

V létě letošního roku zavedli na biofarmě v Sasově pro České zemědělství napros-

to novinku – experimentální chov prasat po širém nebe. Zvířata zde žijí od jara do podzimu a mohou využívat útulný obrovský stan. Tento stan je zatím provizorní, je však zadána výroba speciálních stánů, podle dánského vzoru. Experimentální chov se zatím týká padesátky selat, pěti prasnic a kance. V příštích letech by ale na pastvinách okolo biofarmy měla vyrůst hned pětice stánů, pod nimiž najde přístřešek většina prasat. K dispozici mají spoustu přírodního krmení, bahenní koupel a mohou dle libosti rýt v zemi. Selata mají navíc přístup do přilehlého sadu kde si doplní jídelníček padanými jablky. Jejich přítomnost svědčí i stromům, kolem nichž nakypří půdu. I takto netradičně relaxující prasata však čeká osud tradiční. Uklidnit je snad může jen fakt, že část z nich poslouží experimentálním účelům. Cílem vý-

zkumu je potvrzení, že takto chovaná prasata mají mnohem lepší kulinářskou kvalitu masa, než prasata z klasického velkochovu. Velmi důležitá, obzvláště v současné době, je též očekávaná úspora výrobních nákladů. To vše v souvislosti s dobudováním vlastních jatek dává předpoklad k lepšímu ekonomickému zhodnocení vlastní produkce.

Právě ekonomika chovu i celé biofarmy, nabídka produktů a služeb, stejně jako pokusný výkrm kanců, nás bude zajímat příště a bude obsahem dalšího článku.

A odpověď na úvodní otázku?

Důsledky naší neznalosti a neinformovanosti se projevují v našem spotřebitelském chování. Mnohdy dáváme přednost levné potraviny, výrazně chemicky upravené, bez zájmu o následky, které může mít na naše zdraví. Nakupujeme potraviny, jež k nám cestují tisíce kilometrů. Nezapomínejme na to, že veškerá produkce by měla být nejlépe ekonomicky zhodnocena v oblasti její výroby. I toto je jedna z hlavních priorit a funkcí biofarmy v regionech.

Odpověď na úvodní otázku je tímto mým jasná:

Biofarmy nejsou skanzenem, jen jinou formou podnikání v zemědělství – ekologičtější. V rukou schopného a zapáleného hospodáře mají velkou šanci uspět a najít si své místo na trhu.

Zdeněk Homola
Genoservis, a. s.

GenoSUS

software pro chov prasat

NOVÝ SOFTWARE PRO CHOV PRASAT

windows platforma

- ✓ komplexní řízení všech úrovní chovu
- ✓ přehledné kartotéky
- ✓ snadné pořizování, individuální i skupinové
- ✓ vlastní, kreativní výstupy včetně grafů
- ✓ lokální i síťové prostředí

Firma MAREŠ nabízí:

Vnitrostátní autodoprava hospodářských zvířat

Autopark: L 200, Liaz, Avia

Údržba zeleně a komunikací

Zakládání trávníků, sečení trávníků,
tvarování a řez živých plotů, zimní
údržba komunikací a zemní práce.

Údržbářské a opravárenské práce

Technické služby

tel.: +420 777 265 184

e-mail: petmares@seznam.cz

dcera býka JAB NXA - 513

č. 162465-981 VG 87, Netis a. s., farma Návsí

GIORGIO SOLDI